

การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2546

ISBN 974-04-3434-7

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาศาภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตาร

ในสถาบันราชภัฏ

นายครรชิต สุวภาคย์รังสี

ผู้วิจัย

อาจารย์วิภา คงคากุล

B.A.,M.Mus.,Ed.D. (Music Education)

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฎ์

ศศ.บ., ศศ.ม., ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ศรีมิตรา หุ่นสวัสดิ์ Ph. D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์วิภา คงคากุล

B.A.,M.Mus.,Ed.D. (Music Education)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏ

ได้รับพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถกร จรรย์นนท์

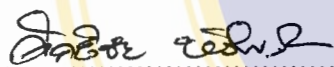
ค.บ., M.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นายครรชิต สุวาคย์รังสี

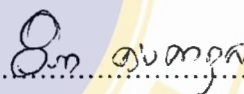
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

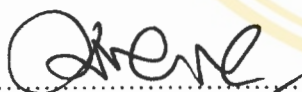
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์วิภา คงคากุล

B.A., M.Mus., Ed.D. (Music Education)

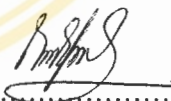
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กองตาล

กศ.บ., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัต

กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

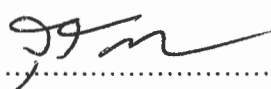

รองศาสตราจารย์รัศมีดารา หุ่นสวัสดิ์ Ph. D.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข

กศ.บ., M.M.E., D.A. (Music)

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.วิภา คงคากุล รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความถูกต้อง และสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นวนน้อย ชีระอัมพรพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิวัติ เกิดปากแพรก อาจารย์สุวิษ กลิ่นสมิทธิ อาจารย์นลิน โกเมนตระการ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏทุกคนที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณธรรมศักดิ์ พัฒนพ่วง ที่ช่วยแปลบทคัดย่อ และบทสรุป เป็นภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณ อาจารย์ศักดิ์ชาย เพชรช่วย และภรรยา ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์คิดค่าสถิติ

ขอขอบคุณ คุณปัทมา คุณวสันต์ คุณสุดาพร คุณอำภิน ดญ.วรสิรา ดช.ณัฐภัทร สุวภาคย์รังสี ที่ช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ และเป็นกำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อทวี คุณแม่ประมุข สุวภาคย์รังสี บิดา และมารดาผู้ให้กำเนิดผู้วิจัย และมีส่วนสำคัญในการสนับสนุน ให้กำลังใจในการศึกษาต่อ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาทั้งหลายให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอพรคุณพระศรีรัตนตรัย หลวงพ่อแช่ม แห่งวัดคลอง หลวงพ่อคุณ แห่งวัดบ้านไร่ และพระพรหมนันทธจักร ที่ผู้วิจัยเคารพบูชา จงบันดาลให้ผู้มีพระคุณทุกท่านจงประสบแต่ความสมหวังในชีวิต มีสุขภาพที่แข็งแรงตลอดไป

ครรชิต สุวภาคย์รังสี

การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ (A STUDY OF MEASUREMENT AND EVALUATION ON TEACHING GUITAR SKILLS IN RAJABHAT INSTITUTES)

ครุฑิต สุวภาคย์รังสี 4136044 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วิชา ดนตรี, B.A., M.Mus., Ed.D. ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์, ก.ศบ., กศ.ม., ศศ.ม., ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ศศ.บ., ศศ.ม., อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งสำรวจสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ทุกคนที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์เป็นวิชาเอก ศึกษาและวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการวัดผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 2.41$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า 1.1) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการวัดผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$) 1.2) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการวัดผลด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.15$) 1.3) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการวัดผลด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$) 2. สภาพการประเมินผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.28$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า 2.1) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการประเมินผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) 2.2) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการประเมินผลด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.82$) 2.3) อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการประเมินผลด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32$)

คำสำคัญ : การวัดผล / การประเมินผล / วิชาปฏิบัติกีตาร์ / สถาบันราชภัฏ

A STUDY OF MEASUREMENT AND EVALUATION ON TEACHING GUITAR SKILLS IN RAJABHAT INSTITUTES.**KANCHIT SUVAPARKRANGSI 4136044 MSMS/M****M.A. (MUSIC)****THESIS ADVISORS : WIPA KHONGKHAKUL, B.A., M.Mus., Ed.D. (Music Education), NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed., M.Ed., M.A., SAKCHAI HIRUNRUK, B.A., M.A., ANAK CHARANYANANDA, B.Ed., M.M.,****ABSTRACT**

The objective of this study is to survey the measurement and evaluation on teaching guitar skills in Rajabhat institutes and consisted of 1) measuring the instrument and evaluating the instrument 2) The method and criteria which has been used in measurement and evaluation. The samples were the teachers of guitar performance in Rajabhat institutes in the academic year 2002, term 2. A questionnaire was used as an instrument for collecting primary data in this survey research. Mean and standard deviation were used to analyze the data.

The results revealed that 1) The teacher who has taught guitar performance in Rajabhat institutes has an average of performing score at a high level in measuring ($\bar{x}=2.41$). This can be analyzed in detail in each of the following aspects 1.1) A teacher who has taught guitar performance has an average ability in measuring instruments at a moderate level ($\bar{x}=2.25$). 1.2) The method and criteria which have been used for measuring is also at an average of moderate to high level ($\bar{x}=2.15$), ($\bar{x}=2.84$) respectively. 2) A teacher who has taught guitar performance in Rajabhat institutes has an average performing score at a moderate level in evaluating ($\bar{x}=2.28$). This can be analyzed in detail in each of the following 2.1) A teacher who has taught guitar performance has an average ability of evaluating instruments at a high level ($\bar{x}=2.71$). 2.2) The method and criteria which have been used for measuring and evaluation are both at a moderate level ($\bar{x}=1.82$), ($\bar{x}=2.32$) respectively.

KEY WORDS : MEASUREMENT/ EVALUATION/ TEACHING GUITAR SKILLS

116 P. ISBN 974-04-3434-7

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....ค	
บทคัดย่อภาษาไทย.....ง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
สารบัญตาราง.....ฉ	
สารบัญแผนภูมิ.....ญ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย.....1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....3	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....3	
ขอบเขตของการศึกษา.....4	
ข้อตกลงเบื้องต้น.....4	
ข้อจำกัดในการวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....4	
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....5	
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....6	
การวัดผลและประเมินผล.....6	
ความหมายของการวัดผล.....6	
ความหมายของการประเมินผล.....7	
จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....7	
กระบวนการของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา.....9	
ประเภทของการวัดผลและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอน.....10	
หลักของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....12	
เครื่องมือที่ใช้ในวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้.....14	
วิธีการที่ใช้ในการประเมินผล.....22	
เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้.....26	
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ.....27	
หลักการประเมินผลภาคปฏิบัติ.....36	

สารบัญ (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติ.....	37
กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย.....	38
การประเมินผลทักษะคนตรี.....	40
แบบทดสอบมาตรฐานทางคนตรี.....	40
หลักสูตรและเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนและการวัดผล	
ประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์.....	45
โครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ.....	51
การประเมินผลการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี.....	53
ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนน.....	66
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การเสนอผลการวิจัย.....	68
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก ก.....	96

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ข.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	110
Executive Summary.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติ ในสถาบันราชภัฏ.....69
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล.....70
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเป็นรายชื่อ.....71
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผลเป็นรายชื่อ.....72
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลเป็นรายชื่อ.....74
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล.....75
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็นรายชื่อ.....76
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลเป็นรายชื่อ.....77
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลเป็นรายชื่อ.....78
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการวัดผลและประเมินผล วิชาปฏิบัติกิตติในสถาบันราชภัฏ.....80

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
--	---

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย

ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาในการจัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นคือปัญหาการผลิตนักเรียนในแต่ละระดับออกไปให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การวางแผนการศึกษานับว่ามีความสำคัญในการแก้ไข ปัญหาปริมาณการศึกษา ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษา นักการศึกษาพยายามผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี การวัดผลการศึกษาจึงเป็นเครื่องมืออันหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับต่างๆ เพราะผลจากการวัดผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การแนะแนว การประเมินผล หลักสูตร การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนของนักศึกษาให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น การวัดผลการศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา (กล้า ทองขาว และธรรมรส โชติคุณุชร, 2538: 127-128)

สิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจ ในเรื่องการสอนดนตรีศึกษาคือ กระบวนการวัดผลและประเมินผลทางดนตรีศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นต้องวัดผลและประเมินผลพฤติกรรมทางดนตรีของนักศึกษา ในเรื่องกระบวนการตอบรับและแลกเปลี่ยนประสบการณ์สุนทรียะ การประเมินผลถึงปฏิกิริยาตอบรับที่ผู้เรียนมีต่อความรู้สึกรวมถึงทางดนตรี ของบทเพลง ต้องประเมินผลในเรื่องทัศนคติทางดนตรีที่แสดงออกมาจากนักศึกษา ว่ามีทัศนคติในเชิงบวกและมีความหลากหลายรูปแบบของดนตรีหรือไม่ ด้วยกระบวนการวัดผลและประเมินผลทางดนตรีศึกษาครูสามารถตอบคำถามได้ว่า วิชาดนตรีเป็นเสมือนกับวิชาอื่นๆ ที่มีกระบวนการวัดผลและประเมินผลได้เช่นกัน (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ม.ม.ป.: 28)

การวัดผลเป็นเครื่องมือที่สำคัญชนิดเดียวที่สามารถลงความเห็นได้ว่า ผลการเรียนเป็นตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของผู้สอนเพียงไร เพียงพอที่จะเรียนในระดับต่อไปหรือไม่ สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้ (กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์, 2541: 19)

1. เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนของผู้เรียนที่สำคัญ เพราะช่วยบอกให้ทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพียงไร
 2. ผลของการวัดผลการศึกษา เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างขยันขันแข็ง และกระตือรือร้นที่จะเรียนต่อไป
 3. เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้รู้และประเมินความสามารถของตนเอง
 4. ผู้สอนสามารถทราบได้ว่า ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้ความสามารถเพียงใด เมื่อเทียบกับผู้เรียนทั้งหมด
 5. ผู้สอนสามารถทราบได้ว่า ผู้เรียนคนใดต้องพัฒนาซ่อมเสริมส่วนใด
 6. จากการวิเคราะห์ผลการทำข้อสอบของผู้เรียน ทำให้ทราบได้ว่าต้องพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้ดีขึ้นอย่างไร
 7. จากผลการวัด ช่วยให้ผู้สอนพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 8. การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมือชนิดเดียวที่ช่วยพิจารณาประเมินผลการเรียน เพื่อลงความเห็นตัดสินว่า ผู้เรียนคนใดสมควรได้เลื่อนชั้น และผู้เรียนคนใดควรเข้าชั้นในระบบการเรียนแบบหน่วยกิตถือการสอบผ่านหรือเรียนซ้ำในแต่ละรายวิชา
 9. การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมือในการแนะแนวการศึกษาของฝ่ายแนะแนว
 10. การวัดผลการศึกษาช่วยพยากรณ์ผลการเรียนในอนาคตของผู้เรียนได้
 11. การวัดผลการศึกษาช่วยค้นหาอัจฉริยะบุคคล และค้นหาผู้มีปัญหาสร้างสรรค์ อันเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของประเทศ
 12. การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยผู้บริหาร จัดการภายในสถาบันนั้นๆ ได้
- เนื่องจากการจัดการศึกษามุ่งหมายพัฒนานักศึกษาให้เจริญงอกงามในด้านความรู้ ความคิด ร่างกาย อารมณ์และสังคม ดังนั้นความก้าวหน้าของนักศึกษา ที่ครูทำการประเมินผลจึงควรครอบคลุมความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ความก้าวหน้าด้านความรู้ ความคิด ความก้าวหน้าด้านลักษณะนิสัย และความก้าวหน้าด้านทักษะ ซึ่งจัดเป็นความก้าวหน้าด้านความคล่องตัว หรือความคล่องแคล่วในการทำงาน (สุจินต์ วิสุทธิธรรมา, 2539: 458-459)

สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่เปิดทำการสอนวิชาเอกดนตรี มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จนถึงปัจจุบัน โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยวิชาที่เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติเครื่องดนตรี วิชาปฏิบัติคีตารซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรี เป็นวิชาที่ว่าการปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นหลักและมีนักศึกษาสนใจเลือกเรียนกันอย่างมาก (วาสิษฐ์ จรรย์ยานนท์, อ้างถึงใน วิชา เขาวัลศิลป์, 2540: 27)

จากหลักสูตรสถาบันราชภัฏ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สถาบันราชภัฏ, 2536: 490) ได้เขียนคำอธิบายรายวิชาปฏิบัติคีตารไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

การเรียนรู้ปฏิบัติคีตารคลาสสิก มุ่งพัฒนาการปฏิบัติเครื่องดนตรีให้เต็มขีดความสามารถ
ของผู้เรียนแต่ละคนโดยคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

1. ส่วนประกอบของเครื่องดนตรี การหยิบจับเครื่องดนตรีและการดูแลรักษา
2. การขึ้นสาย การตั้งเสียง สำเนียง
3. การวางนิ้ว เทคนิคการดีคอร์ด การเกากีตาร์ การถ่ายทอดอารมณ์
4. บทฝึกและวรรณกรรมทางดนตรี
5. ปรัชญาของนักดนตรี การแสดง

จากคำอธิบายรายวิชาข้างต้นไม่ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
วิธีการที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล และเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลไว้ ทำให้
อาจารย์ผู้สอนต้องคิด หาเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนที่เป็น
อยู่ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพดังกล่าว จากอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏทั่ว
ประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตาร ของอาจารย์ที่สอนวิชา
ปฏิบัติคีตารทุกคนในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ในด้าน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
2. วิธีการที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารของอาจารย์ที่สอนใน
สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ
2. เป็นข้อมูลนำไปปรับปรุง แก้ไข สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารต่อ
ไป
3. เป็นแนวทางนำไปประยุกต์ใช้วัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดอื่น

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏทุกคนที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารเป็นวิชาเอก จำนวน 30 คน
2. ศึกษาและวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545
3. ศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติสารของอาจารย์ที่สอนในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารเป็นวิชาเอกในด้าน
 - 3.1 ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
 - 3.2 ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล และด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริง
2. สภาพการวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารแต่ละท่านอาจมีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ แต่ไม่มีผลต่อการศึกษาโดยรวม
3. ข้อมูลที่ได้จากอาจารย์ที่สอนปฏิบัติกิตติสารเป็นไปตามความจริงที่มีอยู่ ไม่นับวิชาโท
4. ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่มีการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติสารในหลักสูตรดนตรีหรือดนตรีศึกษาก็ได้

ข้อจำกัดของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ทดสอบหาค่าความเที่ยง เนื่องจากไม่มีประชากรที่เหมือนกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวัดผล หมายถึง การกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับให้กับวัตถุ คนและสิ่งของที่ต้องการวัดผล

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสิน ดีราคาหาคุณค่าของคุณลักษณะของสิ่งของหรือพฤติกรรมว่าดี เลวเพียงใด

เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล หมายถึง เกณฑ์การปฏิบัติ และเกณฑ์การตัดสินผลการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สำหรับจดบันทึก

ข้อมูลหรือคะแนนที่ได้จากการสอบวัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบผลการประเมินผล

วิชาปฏิบัติคีตาร์ หมายถึง วิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนในรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล โดยนักศึกษาเลือกเรียนได้เพียง 1 เครื่องเอก

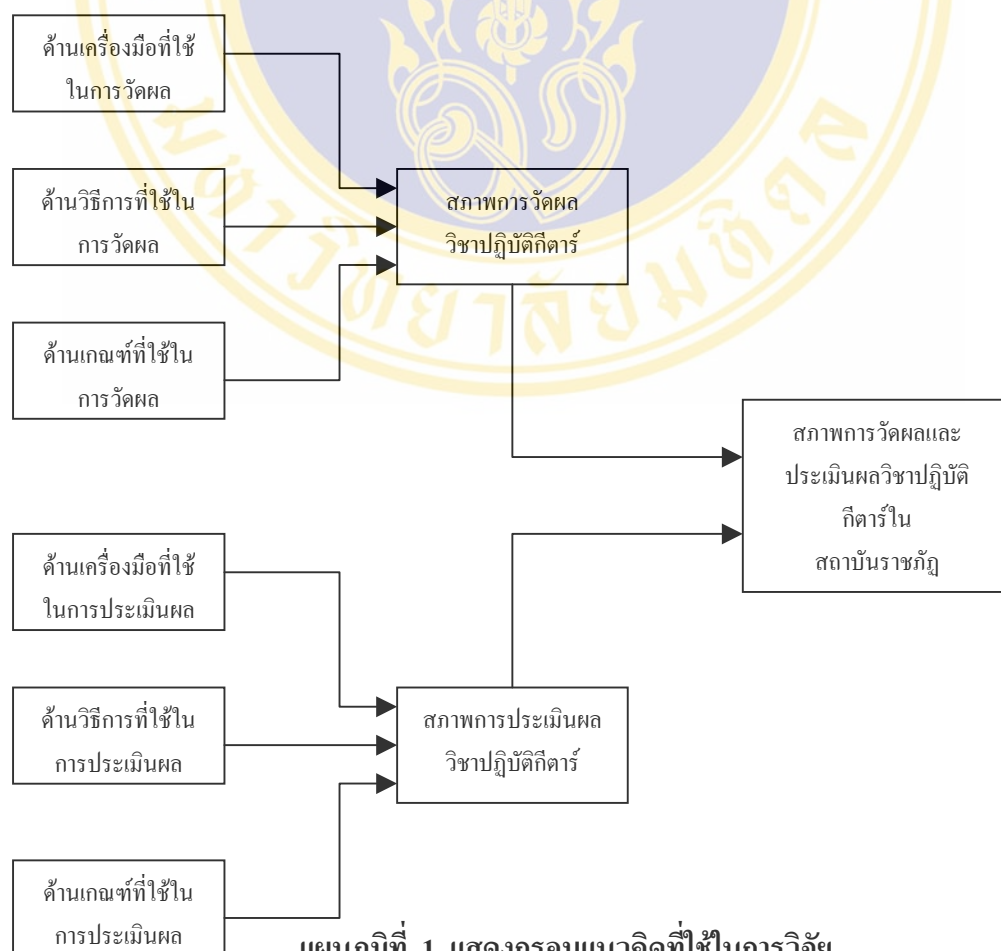
วิธีการที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีที่อาจารย์ หรือนักศึกษาปฏิบัติ เวลาสอบวัด หรือประเมินผลการปฏิบัติ

สภาพการวัดผลและประเมินผล หมายถึง สภาพการวัดผลและประเมินผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ ที่อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตาร์ในสถาบันราชภัฏปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนวิชาปฏิบัติคีตาร์ในสถาบันราชภัฏทุกคน ทั้งอาจารย์ประจำ และอาจารย์อัตราจ้าง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

การวัดผลและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 17-18) กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และใช้วิธีการประเมินสภาพจริง ด้วยวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้สอนจำเป็นต้องวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

ความหมายของการวัดผล

กล้า ทองขาว และธรรมรส โชติคุณุชร (2538: 134) ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้แก่สิ่งใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลทางการศึกษาและข้อมูลเหล่านี้นำไปสู่การประเมินผล

สุจินต์ วิเศษธีรานนท์ (2539: 455) ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นกระบวนการในการกำหนด จำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับข้อมูลและลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของและบุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้

สมบุญ ชาติพงศ์ (2540: 485) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการกำหนดสิ่งที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ คุณภาพของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่กำหนดให้มันอาจอยู่ในรูปของภาษา ตัวเลข สัญลักษณ์ก็ได้

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2523: 29) กล่าวว่า การวัดผลหมายถึงกระบวนการที่ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ถูกนำมาเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัตถุ คน หรือสิ่งที่ต้องการวัดผล

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2529: 29) ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นการกำหนดตัวเลขไปแทนคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการวัดผลเป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับวัตถุ คนและสิ่งของที่ต้องการวัดผล

ความหมายของการประเมินผล

เดือนใจ เกตุยา (2529: 366) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการนำผลจากการวัดผลหลายๆ ด้านมารวมกัน แล้วลงสรุปตีราคาคุณภาพของนักเรียนว่า นักเรียนคนนั้นมีความสามารถดี-เลว ปานใด ควรให้ระดับคะแนนเท่าไร ควรให้สอบได้หรือสอบตก

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง (2522: 17) ได้ให้ความหมายการประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลเกี่ยวข้องกับทั้งปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งการตัดสินใจทางคุณค่าด้วย

สมบุญ ชิตพงษ์ (2540: 486) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการนำสิ่งที่ได้จากการวัดผลมาตัดสิน ตีราคา

สุจินต์ วิสุทธิรณนที (2539: 456) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสิน ตีราคา หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ พฤติกรรมและสิ่งของว่าดีเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดผลเป็นหลัก

สุวิชา วิริยมานุวงศ์ (2543: 176) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการนำผลที่ได้จากการวัดผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วพิจารณาตัดสินอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2529: 3) กล่าวว่า การประเมินผลหมายถึงกระบวนการตัดสินคุณค่า ของสิ่งของหรือการกระทำใดๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

จากความหมายของการประเมินผลข้างต้น พอสรุปได้ว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการตัดสิน ตีราคาหาคุณค่าของคุณลักษณะของสิ่งของหรือพฤติกรรมว่าดี เลวเพียงใด

จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ราตรี นันทสุคนธ์ (2542: 18-21) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล การเรียน เพื่อแสดงความก้าวหน้าของนักเรียน ตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้วางไว้ดังนี้

1. เพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) เมื่อรับนักเรียนเข้ามาเรียน นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา ความสนใจ ความถนัด รวมทั้งบุคลิกภาพด้านต่างๆ จึงต้องมีการคัดเลือกเพื่อคัดนักเรียนประเภทใดไว้ ประเภทใดไม่รับ หรือเมื่อรับเข้ามาแล้ว แต่มีจำนวนมากจำเป็นต้องแบ่งเป็นห้องๆ

2. เพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) การวินิจฉัยเป็นการค้นหาข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างละเอียดถึงสาเหตุของข้อบกพร่องนั้น เพื่อนำผลไปแก้ไขปรับปรุงผู้เรียนและใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

3. เพื่อจำแนกประเภท (Classification) เป็นการวัดว่าผู้ถูกสอบอยู่ตำแหน่งใดของกลุ่มทั้งหมด เป็นการแจกแจงจำแนกคนตามความสามารถ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2537: 62)

4. เพื่อการพยากรณ์ (Prediction) เป็นการนำผลการประเมินไปใช้ในอนาคต เพื่อให้ข้อมูลว่าผู้สอบมีความสามารถเท่าไร และควรเรียนหรือทำอะไรได้ดีมากน้อยเพียงใดในอนาคต

5. เพื่อเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการวัดเพื่อบอกให้รู้ว่าผู้สอบแต่ละคนพัฒนามากน้อยเพียงใด ผลจากการวัดจึงเป็นประโยชน์โดยตรงกับผู้สอบ และสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาตนเอง

6. เพื่อเป็นผลย้อนกลับ (Feedback) การวัดผลในลักษณะนี้เป็นการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงโครงการสอน และใช้ในการเรียนการสอนครั้งต่อไป ผลย้อนกลับนี้มีใช้มีเฉพาะทางด้านครูผู้สอนเท่านั้น แต่ยังส่งผลย้อนกลับสำหรับนักเรียน เพราะเมื่อมีการวัดผลและประเมินผลไปแล้ว นักเรียนก็ได้รับรายการผลของตนเอง ทำให้รู้ตนเองว่ามีความรู้ระดับใดเรื่องใดที่ยังไม่รู้ เพื่อทำความเข้าใจต่อไป

7. เพื่อจูงใจในการเรียน (Motivating learning) ถ้าครูออกข้อสอบไปทางด้านใดมาก นักเรียนก็มุ่งเรียนไปในแนวทางที่ครูสอบวัดนั้น กล่าวคือ การวัดผลนักเรียนนอกจากก่อให้เกิดการมุ่งไปเรียนไปตามที่ครูวัดแล้วยังก่อให้เกิดความพรากเพียรในการเรียน นิสัยรักการเรียน การค้นคว้า เป็นต้น

8. เพื่อเป็นการเรียนรู้ (Learning experience) การวัดผลและประเมินผลนอกจากเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แล้ว ยังเป็นการเรียนรู้ได้ กล่าวคือ ก่อนสอบวัด นักเรียนต้องเตรียมตัวสอบ การเตรียมตัวสอบนั้น นักเรียนต้องศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดที่เรียนมา จึงเป็นการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ส่วนการสอบ ข้อสอบที่ใช้นั้นเป็นสภาพการณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนตอบ การตอบนั้นต้องใช้ความคิด คิดแก้ปัญหา คิดคำนวณ และหาข้อสรุปคำตอบ การคิดเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

9. เพื่อประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดเพื่อสรุปผล เพื่อประเมินหรือดีค่า

ความสามารถของผู้สอบ ในมุมมองกลับกับ ผลการประเมินอาจบอกถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนด้วย

10. เพื่อรักษามาตรฐาน (Maintaining standard) การผลิตคนในแต่ละสาขาวิชาชีพต้องทำการสอบวัดเพื่อตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนก่อนสำเร็จการศึกษาว่าผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำหรือไม่ นอกจากเป็นการรักษามาตรฐานแล้ว การวัดผลยังช่วยปรับมาตรฐานให้เหมาะสมกับสมัยอีกด้วย

11. เพื่อประเมินพัฒนาการ (Assessment for development) การสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนจากสภาพที่ไม่รู้ไปสู่สภาพที่รอบรู้ตามเป้าหมาย การพัฒนาของนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน จำเป็นต้องเปรียบเทียบโดยการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนว่านักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นเพียงใด โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันสอบสองครั้ง เพื่อประเมินพัฒนาการทางด้านปัญญา ความรู้สึก และทักษะ ว่าเจริญงอกงามมากน้อยเพียงใด

กระบวนการของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533: 186) ได้กล่าวถึงกระบวนการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ซึ่งพอสรุปได้เป็น 8 ขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ ก่อนที่จะวัดผลและประเมินผลต้องตั้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนก่อนว่า ต้องการวัดอะไร วัดแค่ไหน วัดเพื่ออะไร หรือวัดไปทำไม การตั้งวัตถุประสงค์มี 2 ลักษณะคือ วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะต้องเขียนในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ และแสดงได้ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้

2. เลือกสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่ใช้สอบ โดยพยายามเลือกให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และพยายามวัดพฤติกรรมให้ครบทั้ง 3 ด้านคือ ความรู้ เจตคติ และทักษะ

3. ร่างและเขียนข้อสอบ จากสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่เลือกไว้ เพื่อใช้เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ก่อนที่จะเขียนข้อสอบผู้เขียนต้องเลือกชนิดข้อสอบที่ต้องการก่อนว่าจะใช้ชนิดใด และต้องเลือกชนิดที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

4. จัดดำเนินการสอบวัด คือนำข้อสอบไปสอบวัด ต้องมีการจัดเตรียมสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม รวมทั้งต้องกำหนดเวลาสอบให้พอเหมาะ จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการแก้ปัญหาไว้อย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่

5. กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ข้อสอบที่ใช้สอบวัดทุกข้อเป็นการให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมความสามารถออกมา ฉะนั้นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ให้คะแนนไว้ให้ชัดเจน นอกจากนั้นต้องกำหนดต่อไปอีกว่า คะแนนที่ได้แต่ละข้อเมื่อนำมารวมกันแล้วจะรายงานผล

อย่างไร

6. ตรวจสอบข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นการตรวจให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และรายงานผล ส่วนข้อสอบก็นำไปวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบว่า ดี- เลวอย่างไร

7. อภิปรายข้อสอบและผลการสอบ เป็นการนำผลการสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบไปอภิปรายร่วมกับนักเรียนที่สอบ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนได้ทราบว่าตนทำผิด ทำถูกอย่างไร เพื่อหาทางทำความเข้าใจกับสิ่งที่ผิดเหล่านั้น ชักถามข้อสงสัย เพื่อให้ข้อสอบนั้นมีความหมายชัดเจนและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

8. ปรับปรุงข้อสอบ เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบและผลการอภิปรายข้อสอบของนักเรียน ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อสอบที่มีคุณภาพไม่ดี ทั้งนี้เพื่อให้ข้อสอบมีคุณภาพดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

ประเภทของการวัดผลและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอน

เตือนใจ เกตุษา (2529: 366) ได้กล่าวถึงประเภทของการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียนควรทำเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีความพร้อมและความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนรายวิชานั้นหรือไม่

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลย่อย เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความสามารถผ่านเกณฑ์ ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละจุดประสงค์หรือไม่

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียนว่า หลังจากเรียนรายวิชานั้นๆ ไปแล้ว นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในระดับใด

สมบุญ ชิตพงศ์ (2540: 515) กล่าวว่า การประเมินผลในห้องเรียนที่ครูควรกระทำ มี 3 ประการคือ

1. สอบก่อนสอน เป็นการสอบเพื่อหาจุดเริ่มต้นในการพัฒนาว่า นักเรียนแต่ละคนมีความพร้อมหรือพื้นฐานเดิมมาแล้วมากน้อยเพียงใด สิ่งที่ต้องทำการสอบวัดผลก่อนเริ่มดำเนินการสอนมีอยู่ 2 กรณีคือ

1.1 สิ่งที่เป็นพื้นฐานจำเป็น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้สำหรับการเรียนในหมวดหรือรายวิชานั้นๆ

1.2 สิ่งที่เป็นความรู้เบื้องต้นในหมวดหรือรายวิชาที่สอน เพราะอาจมีนักเรียนบางคนที่มีความสามารถในสิ่งที่สอนมาก่อนแล้ว ซึ่งเขาควรได้เรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ ต่อไปจะเป็นประโยชน์กว่า

2. สอบขณะสอน เป็นการสอบเพื่อดูว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากการสอนในแต่ละจุดประสงค์แล้วหรือยัง

3. สอบหลังสอน เป็นการสอบเพื่อตรวจดูภายหลังการเรียนการสอนในทุกๆ หน่วยที่การเรียนสิ้นสุดลง

ส่วน ทวีป อภิลิขิต (ม.ป.ป: 90) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอนของครูมี 3 ขั้นตอน คือ

1. วัดผลและประเมินผลก่อนสอน เพื่อให้ทราบว่าพื้นฐานของนักเรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติเป็นทุนเดิมอยู่เท่าไร

2. วัดผลและประเมินผลขณะทำการสอน ซึ่งทำได้โดยการสังเกตความรู้ความเข้าใจของนักเรียน ในขณะที่ทำการสอนอยู่

3. วัดผลและประเมินผลหลังจากจบการสอน เพื่อทราบว่านักเรียนมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด และยังใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน

อุทุมพร จามรมาน และสมหวัง พิธิยานุรักษ์ (2540: 719-722) กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอนว่า แบ่งได้ 3 ระยะ คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน คือ

1.1 เพื่อเป็นข้อมูลให้ครูรู้จักนักเรียนแต่ละคนก่อนทำการสอน

1.2 เพื่อเป็นข้อมูลให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้ทราบจุดอ่อน จุดแข็งของตน

1.3 เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน

1.4 เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกครู เลือกวิธีการสอน เลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนและเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับนักเรียน

1.5 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการแนะนำนักเรียนแต่ละคน และนักเรียนเป็นกลุ่ม

1.6 เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการเรียนระยะก่อนและหลังเรียน

2. การประเมินผลระหว่างเรียน คือ

2.1 เพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงการสอนของครู

2.2 เพื่อติดตามพัฒนาการเป็นระยะๆ ของนักเรียน

2.3 เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

2.4 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับการสอนหน่วยต่อไป

2.5 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลังเรียน

3. การประเมินผลหลังเรียน คือ

- 3.1 เพื่อสรุปผลการเรียนของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง
- 3.2 เพื่อสรุปมาตรฐานการศึกษา
- 3.3 เพื่อออกไปรับรอง
- 3.4 เพื่อสะท้อนผลการสอนให้กับครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง
- 3.5 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนในชั้นต่างๆ
- 3.6 เพื่อเป็นข้อมูลให้กับฝ่ายแนะแนวในโรงเรียน
- 3.7 เพื่อเป็นข้อมูลก่อนเรียนของครูและนักเรียนในชั้นถัดไป

จากขั้นตอนข้างต้น พอสรุปประเภทของการวัดผลและประเมินผลได้ว่า ประเภทของการวัดผลและประเมินผลมี 3 ประเภทคือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลระหว่างเรียน และ ประเมินผลหลังเรียน

หลักของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

กรอนลันด์ (Gronlund, 1976: 7-9) อธิบายถึงความสัมพันธ์ของการประเมินผลการเรียนกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนว่า ขั้นแรกครูต้องสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายการสอนในลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อกำหนดจุดประสงค์ของการสอนไว้ชัดเจนและมีความเฉพาะเจาะจงดีแล้วขั้นต่อไปต้องประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่มุ่งจะทำให้เกิดขึ้นหลังจากการสอน เพื่อค้นหาว่าผู้เรียนมีความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในเรื่องที่สอนได้หรือไม่ และค้นหานักเรียนที่บรรลุจุดประสงค์ในเรื่องที่จะสอนไปแล้วมากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลต่อครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่ยังไม่มีความพร้อม เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน หลังจากนั้นครูจึงจัดการเรียนการสอนโดยนำเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนมาจัดให้สัมพันธ์กันเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ ในขั้นนี้ต้องมีการประเมินผลการเรียนเป็นระยะๆ เพื่อครูและนักเรียนจะได้ทราบถึงความก้าวหน้าของการเรียน เพื่อครูจะสามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนแต่ละคนได้ถูกต้องเพื่อหาทางช่วยเหลือปรับปรุงได้ทันทั่วทั้ง เมื่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนสิ้นสุดลงครูต้องประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนโดยส่วนรวมมากน้อยเพียงใดและเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ และเพื่อใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ของโรงเรียน

สุวัฒน์ มุททเมธา (2523: 349-351) ได้กล่าวถึงหลักของการวัดผลและประเมินผลไว้ 5 ประการคือ

1. กำหนดจุดประสงค์ของการวัดผลให้ชัดเจนก่อนที่จะวัด
2. เลือกเครื่องมือและกลวิธีต่างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และให้ผลจากการวัดผล เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
3. พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือ และกลวิธีหลายๆ อย่าง
4. การใช้กลวิธีและเครื่องมือแต่ละอย่างต้องพิจารณาถึงขีดจำกัดของเครื่องมือ และวิธีการนั้นๆ ด้วย

5. การประเมินผลมิได้มีผลสำเร็จสมบูรณ์ในตัวเอง ผลของการประเมินผลต้องนำมาพิจารณาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ผลของการทดสอบมิได้จำกัดตัวเองเพียงเพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียนเท่านั้น ต้องสัมพันธ์กับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลจึงมุ่งพิจารณาให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531: 254) ได้กล่าวถึงหลักของการวัดผลและประเมินผลไว้ 4 ประการคือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนก่อนวัดผล ว่าวัดผลเพื่ออะไร มีจุดประสงค์อย่างไร เพื่อให้ได้ผลที่แน่นอน เชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
2. กำหนดเครื่องมือและกลวิธีต่างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และให้ผลจากการวัดผล เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
3. พิจารณาใช้เครื่องมือ และกลวิธีหลายๆ อย่าง เพื่อให้ได้ผลใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด
4. การใช้กลวิธีและเครื่องมือแต่ละอย่างต้องพิจารณาถึงขีดจำกัดของเครื่องมือ และวิธีการนั้นๆ ด้วย

วณิช บรรจง (2519: 218-219) กล่าวว่า การประเมินผลควรยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. กำหนดความมุ่งหมายของการประเมินผลให้ชัดเจน
2. เลือกเครื่องมือในการวัดผลให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับงานที่วัดให้ได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. พยายามประเมินผลจากการสอบวัด หลายๆ ด้าน
4. ศึกษาส่วนที่ดี/เสียของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล เพื่อใช้ในการวัดผลให้ได้ผลมากที่สุด
5. ระวังในข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในการวัดผล
6. เมื่อประเมินผลแล้ว ควรนำผลของการประเมินผล ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เพราะการประเมินผลเป็นเพียงแนวทางไปสู่จุดหมาย ไม่ใช่ตัวจุดหมายปลายทาง

จากหลักการดังกล่าว พอสรุปได้ว่าหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนมี 5 ประการคือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน กำหนดเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวัดผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดประสงค์ การวัดผลควรใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย การใช้เครื่องมือต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือแต่ละชนิดและที่สำคัญคือการวัดผลและประเมินผลไม่ใช่จุดหมายปลายทาง เป็นเพียงแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนคือนักเรียน เรียนรู้ และบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

เครื่องมือที่ใช้ในวัดผลและประเมินผลการเรียน

กมล สุคประเสริฐ (2510: 123) กล่าวว่า การวัดผลวิชาดนตรีให้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายทั้งหมดนั้นยาก ถึงแม้จะวัดผลโดยตรวจสอบผลการปฏิบัติงานก็ตาม ในปัจจุบันมีการวัดผลความสามารถต่างๆ เช่น ความสามารถในการจำโน้ตและจังหวะ ชนิดของบทเพลง โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม และการทดสอบด้วยข้อเขียน

สุมาลี จันทร์ชลอ (2542: 213-214) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในวัดผลและประเมินผลการเรียนดังต่อไปนี้

1. แบบบันทึกการมีส่วนร่วม เป็นการบันทึกการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกลุ่มทำงานหรือในชั้นเรียน ซึ่งครูสามารถนำมาเขียนกราฟแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อประเมินพฤติกรรมผู้เรียน บันทึกการมีส่วนร่วมไม่ได้บอกเหตุผลของการมีส่วนร่วม แต่บันทึกดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม จึงควรให้ความสนใจในวิธีการนี้ด้วย บันทึกการมีส่วนร่วมเป็นการบันทึกพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่กำหนดเช่น บันทึกการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอภิปรายในกลุ่มย่อย จุดประสงค์ที่สังเกตมีส่วนร่วมในขณะอภิปรายดังตัวอย่าง

การมีส่วนร่วม ชื่อนักเรียน	ดีมาก	ดีพอใช้	ควรปรับปรุงเล็กน้อย	ต้องแก้ไข ใช้ไม่ได้
1. สมศักดิ์				
2. สมชาย				
3. สมศรี				
4. สมหญิง				

หมายเหตุ ดีมาก หมายถึง เสนอแนวคิดใหม่ในขณะอภิปราย
 ดีพอใช้ หมายถึง เสนอแนวความคิดที่สำคัญในประเด็นรอง
 ควรปรับปรุง หมายถึง ความเห็นที่เสนอไม่มีเหตุผลเพียงพอ ต้องใช้ข้อมูลเพิ่มเล็กน้อย
 ต้องแก้ไข หมายถึง เสนอความเห็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องอภิปราย ไม่มีสาระ

1.1 ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกลุ่มเล็กจะดีกว่ากลุ่มใหญ่ เพราะในกลุ่มใหญ่จำนวนผู้เรียนมีมากทำให้เกิดความลำบากในการประเมินผล

1.2 ครูสังเกตผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ไม่ควรไปร่วมอภิปรายด้วย เพราะทำให้ละเลยการสังเกตในสิ่งที่สำคัญ

1.3 ครูจดบันทึกทันทีหลังเหตุการณ์เกิดขึ้น

2. แบบตรวจสอบรายการ แบบตรวจสอบรายการเป็นรายการขั้นตอนกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น (อนันต์ ศรีโสภะ, 2524: 202) แบบตรวจสอบรายการต้องเป็นแบบที่ผู้สังเกตสามารถบันทึกได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้สังเกตจะไม่ประเมินคุณภาพ ระดับหรือความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ แต่ตรวจสอบว่ามีพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ถ้าประเมินผลลักษณะที่เป็นคุณภาพควรใช้เครื่องมืออื่น เช่น มาตราส่วนประเมินค่า แบบตรวจสอบรายการสามารถใช้กับกิจกรรมของงานที่มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ คุณค่าของการตรวจสอบรายการขึ้นอยู่กับทักษะในการตรวจสอบความใส่ใจในการสร้างรายการที่ต้องการตรวจสอบในเนื้อหาวิชากิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นกระบวนการ ผลงานและการปรับตัวในสังคม (สุมาลี จันทร์ชล, 2542: 215)

ตัวอย่างข้อแนะนำในการใช้แบบตรวจสอบรายการ

2.1 ใช้แบบตรวจสอบรายการเมื่อสนใจพฤติกรรมหรือคุณลักษณะบางประการ

2.2 กำหนดขอบเขตหรือให้คำจำกัดความของพฤติกรรมหรือคุณลักษณะให้ชัดเจน

2.3 ควรสังเกตผู้เรียนเพียงคนเดียวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2.4 ใช้แบบตรวจสอบ 1 แบบ สำหรับผู้เรียนเพียง 1 คน ถ้าต้องการบันทึกรวมให้บันทึกภายหลัง

2.5 ครูต้องฝึกที่จะสังเกต/บันทึกพฤติกรรมอย่างไร คำชี้แจงในการปฏิบัติต้องชัดเจน

3. มาตราส่วนประมาณค่า เป็นบันทึกการสังเกตที่มีผู้นิยมใช้มาก สามารถใช้ประเมินผลสภาพ หรือคุณภาพของสิ่งที่ถูกประเมิน โดยแบ่งเป็นระดับต่างๆ กัน การประเมินค่าอาจมีจุดอ่อนในเรื่องความเป็นปรนัย ความลำเอียง หรือความประทับใจของผู้ประเมินผล หรือมีความเที่ยงตรงน้อยกว่าแบบทดสอบ แต่สามารถนำมาใช้ได้ดีในหลายๆ ด้าน การประเมินกระบวนการ

เช่น การพิมพ์งาน การทำงานในห้องทดลอง ทักษะทางร่างกาย หรือในงานบางประเภท เช่น การตัดเสื้อผ้า การเล่นเกม การประเมินผลโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าต้องมีการเปรียบเทียบ คุณลักษณะ พฤติกรรม ทักษะหรือความสามารถ ดังนั้นการสร้างเครื่องมือนี้จึงต้องกำหนด มาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินผลเพื่อเพิ่มความเป็นปรนัยในการให้คะแนน เช่น กำหนดว่า สูง กลาง ต่ำ หมายถึงอะไร หรือต้องมีทักษะความสามารถเช่นใดของแต่ละระดับ แต่ละเกณฑ์ ในกรณีที่ประเมินผลเป็นตัวเลข ก็ต้องให้ความหมายของตัวเลขด้วย มาตราส่วนประมาณค่าอาจ แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

3.1 มาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข เป็นการประเมินผลที่ง่ายที่สุด ผู้ประเมินผล จะให้ตัวเลขเพื่อแสดงถึงระดับของพฤติกรรมความสามารถ หรือคุณลักษณะ ซึ่งมีค่าแตกต่างกัน โดยอาจประเมินผลตั้งแต่ 1 ถึง 5 (ช่วงการประเมินผลนั้นอาจต่างกันไป) ตัวเลขแต่ละตัวควร อธิบายความหมายไว้ เพื่อให้ผู้ประเมินผลเข้าใจตรงกัน เช่น แบบประเมินทักษะการอ่านทำนอง เสนาะ

ความหมายของตัวเลข (ภัทรา นิคมนานท์, 2538: 187)

- 5 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก
- 4 หมายถึง คุณภาพค่อนข้างดี
- 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณภาพค่อนข้างด้อย
- 1 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุง

ตัวอย่าง แบบประเมินทักษะการอ่านทำนองเสนาะ

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ท่วงทำนอง					
2. จังหวะการอ่าน					
3. การออกเสียงตัวควบกล้ำ					
4. การอ่านตัวสะกด การันต์ถูกต้อง					

3.2 มาตรฐานประมาณค่าแบบกราฟ (สุมาลี จันทร์ชล, 2542: 19) เป็นการประเมินผลคุณลักษณะพฤติกรรม หรือทักษะบนเส้นตรงในแนวนอน โดยมีระดับความเข้มต่างกัน และใช้ตัวเลขหรือคำแทนระดับความเข้ม ผู้ประเมินผลสามารถทำเครื่องหมายตามมาตรฐาน เช่น

คำชี้แจง ให้ประเมินผลลักษณะของผู้สอนโดยทำเครื่องหมาย X บนตำแหน่งหมายเลขใดๆ ตามความเห็นของท่าน

1. ความกระตือรือร้นในการใช้สื่อการสอนของครูมีเพียงใด						
น้อย	1	2	3	4	5	มาก
2. ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพียงใด						
น้อย	1	2	3	4	5	มาก
3. ผู้สอนมีวิธีสอนที่น่าสนใจเพียงใด						
ไม่น่าสนใจ	1	2	3	4	5	น่าสนใจมาก

ในกรณีที่ข้อความซึ่งประเมินผลอยู่ในหน้าเดียวกัน และประเมินผลชุดของคำถามประเภทเดียวกัน อาจเขียนเป็นเส้นภาพ (profile) ได้

3.3 มาตรฐานประเมินค่าแบบพรรณนา เป็นการประเมินผลโดยเขียนคำบรรยายระดับมากน้อยของคุณลักษณะ พฤติกรรมหรือทักษะการปฏิบัติ เช่น การประเมินผลทักษะในการขับร้องเพลง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบข้อความเพื่อบอกระดับที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติของแต่ละคน

1. ทำการยืนร้องเพลง

--	--

ยืนตรงสบตาผู้ชมเสมอ

หลบตาผู้ชมบางครั้ง

หยุกหยิก, สายตาไม่มองผู้ชม

2. การร้องเพลง

--	--

ร้องเพลงชัดเจนไม่ผิดเพี้ยน

ร้องเพลงผิดทำนองบางท่อน

ร้องผิดทำนองทั้งเพลง

4. แบบประเมินผลโดยอาศัยการจัดอันดับ เป็นการให้อันดับของคุณลักษณะความสามารถหรือทักษะของผู้เรียน การจัดอันดับให้มีความเที่ยงและความตรงสูง มีวิธีการดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ลักษณะของสิ่งที่จัดอันดับเพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล ถ้าเป็นผลงานก็กำหนดว่าประเมินผลด้านใดบ้าง เช่น ชิ้นงานในภาพรวม การออกแบบ ความเรียบร้อยพิถีพิถัน ความคิดสร้างสรรค์ (ใช้วัสดุประหยัดแต่ใช้ประโยชน์คุ้มค่า) การกำหนดประเด็นต่างๆ ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการให้ปฏิบัติงานนั้นๆ

4.2 กำหนดเกณฑ์การประเมินผลในแต่ละประเด็นที่กำหนดขึ้น

4.3 จัดอันดับผลของงาน การจัดอันดับควรมีกรรมการมากกว่า 1 คน หรือจัดโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ผลงานมีจำนวนมากควรแบ่งผลงานออกเป็นกลุ่มๆ เช่น กลุ่มที่สูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มปานกลางใกล้เกณฑ์ และกลุ่มที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ในกรณีที่ผลงานมีน้อยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม หรือไม่ต้องแบ่งกลุ่ม จัดอันดับที่ดีที่สุดและเลวที่สุดของแต่ละกลุ่ม แล้วจัดอันดับที่สองและรองสุดท้ายจนถึงพวกที่อยู่ตรงกลาง

4.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยลองทิ้งไว้ระยะหนึ่งแล้วกลับมาดูใหม่ เป็นการพิจารณาขั้นสุดท้าย

5. ระเบียบพฤติกรรม เป็นการจดบันทึกบรรยายสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ ซึ่งให้รายละเอียดของสถานการณ์ที่เกิดพฤติกรรมหรือสิ่งที่เกี่ยวข้อง การจดบันทึกนี้ใช้เมื่อไม่สามารถให้นิยามหรืออธิบายคุณลักษณะการปฏิบัติที่ต้องการประเมินผลได้ชัดเจน (บุญชม ศรีสะอาด, ม.ป.ป.: 54) ผู้สังเกตต้องบันทึกด้วยภาษาของตนเอง ข้อมูลที่ได้ไม่ควรตัดสินทันที ควรใช้ประกอบการประเมินผลในภายหลัง การจดบันทึกด้วยภาษาของผู้สังเกตทำได้ยากและใช้เวลามาก การพัฒนาการจดบันทึกควรปฏิบัติดังนี้

5.1 พิจารณาส่งที่สังเกตล่วงหน้าและมีความไวต่อพฤติกรรมที่ผิดปกติ

5.2 บันทึกว่าใครทำอะไรและอย่างไร รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่านั้น

5.3 บรรยายสภาพช่วงต้นของการสังเกต

5.4 บันทึกแต่ละขั้นตอนของพฤติกรรมตามลำดับ

5.5 พิจารณาในการบรรยายระหว่างข้อเท็จจริงและการตีความเหตุการณ์

5.6 บันทึกและสังเกตข้อมูลให้เพียงพอต่อการสื่อความหมายและเชื่อถือได้

5.7 ควรบันทึกสิ่งที่สังเกตทันที

5.8 จำกัดการบันทึกเพียงเหตุการณ์เดียว

5.9 บันทึกเหตุการณ์ทั้งทางบวกและทางลบ

5.10 รวบรวมบันทึกจำนวนมากก่อนสรุปอ้างอิง

5.11 ฝึกเขียนบันทึก

6. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์คล้ายกับการสังเกต แต่ดีกว่าที่ได้มีการซักถามได้ตรงกันเพื่อค้นหาความจริงเพิ่มเติม ข้อสำคัญในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ต้องถามให้ตรงจุดมุ่งหมาย ไม่พยายามออกนอกเรื่อง การสัมภาษณ์ต้องใช้เวลามากผลของการสัมภาษณ์เป็นอัตนัย ดังนั้นความสามารถของผู้สัมภาษณ์ต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินผล

7. การทดสอบความสามารถ วิธีการวัดและประเมินผลแบบนี้เป็นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติให้ดูว่าสามารถทำได้ตามที่เรียนรู้หรือไม่ (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2535: 41-51)

8. การศึกษารายกรณี เป็นเทคนิคการศึกษาปัญหา หรือปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยละเอียดลึกซึ้งเป็นรายๆ ไป ในการศึกษาจะใช้เทคนิค และเครื่องมือหลายชนิดมารวบรวมข้อมูลในเรื่องต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปปัญหาของสาเหตุต่อไป

9. การให้จินตนาการ การให้จินตนาการเป็นเครื่องมือวัดทางจิตวิทยาที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของคนอื่น ใช้วัดทางด้านบุคลิกภาพ เช่น เจตคติ ความสนใจ อารมณ์ ค่านิยม นิสัย และอุปนิสัย เป็นต้น

10. แบบสอบถาม เป็นชุดของคำถามที่จัดเรียงไว้เป็นระบบ ระเบียบ สำหรับส่งไปให้ผู้ตอบอ่าน นิยมใช้สอบถามข้อเท็จจริง และความคิดเห็นต่างๆ แบบสอบถามอาจแบ่งได้ 2 แบบ คือ แบบสอบถามเปิดซึ่งผู้ตอบต้องหาคำตอบใส่เอง กับแบบสอบถามปิดโดยผู้ตอบเลือกตอบจากที่กำหนดให้

11. การทดสอบ เป็นการนำชุดคำถามที่สร้างขึ้นไปรื้อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมออกมาโดยสามารถวัด และสังเกตได้ แบบทดสอบมีหลายประเภทดังนี้

11.1 แบ่งตามลักษณะการกระทำแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

11.1.1 แบบทดสอบความสามารถ ได้แก่ แบบทดสอบที่ให้ผู้ทดสอบภาคปฏิบัติทั้งหลาย เช่น การทดสอบวิชาขับร้อง เป็นต้น

11.1.2 แบบทดสอบแบบเขียนตอบ ได้แก่การทดสอบที่ให้ผู้ทดสอบเขียนตอบในกระดาษ เช่น แบบทดสอบความเรียง แบบทดสอบปรนัย

11.1.3 แบบทดสอบปากเปล่า เป็นแบบทดสอบที่ผู้ตอบใช้ตอบด้วยวาจา แทนการเขียนตอบหรือปฏิบัติ เป็นการเรียกมาซักถามกันตัวต่อตัว ซึ่งเหมือนกับการสอบสัมภาษณ์นั่นเอง

11.2 แบ่งตามสมรรถภาพที่ใช้วัด แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

11.2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาการที่ได้จากการเรียนรู้

11.2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถ ทางสมอง ที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ต่างๆ ใช้สำหรับทำนายสมรรถภาพทางสมองว่า สามารถเรียนไปได้ไกลเพียงใดหรือมีความถนัดไปในทางใด

11.2.3 แบบทดสอบบุคลิกภาพและสถานภาพทางสังคม เป็นแบบทดสอบ ใช้ วัดบุคลิกภาพของบุคคล เช่น เจตคติ ความสนใจ ค่านิยม นิสัย ความเชื่อ และใช้วัดสถานภาพ ทางสังคม เช่น การปรับตัว และสถานภาพทางอารมณ์ เป็นต้น

11.3 แบ่งตามลักษณะการตอบ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

11.3.1 แบบทดสอบความเรียง เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้สอบหาคำตอบ และ เรียงคำตอบขึ้นเองผู้ตอบสามารถแสดงความรู้ความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

11.3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มุ่งให้ผู้สอบตอบเพียงสั้นๆ หรือเลือกคำตอบจากที่กำหนดให้

12. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 56-62) ได้ให้ความหมายของแฟ้มสะสมงานว่าหมายถึง การสะสมงานอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงผลงาน ความก้าวหน้า และสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ในส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของการเรียนรู้ในรายวิชาใดๆ การรวบรวมงานต้องครอบคลุมถึงการที่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา เกณฑ์การคัดเลือก และเกณฑ์การตัดสินให้ระดับคะแนน

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นแนวทางการประเมินผลแบบใหม่ ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูปการวัดผล กล่าวคือ เป็นการประเมินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ลดบทบาทของการสอบ แต่อาศัยการสังเกต เก็บรวบรวมข้อ มูลที่ครู และผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ต่อจากนั้นจึงนำผลการสังเกต ผลงานที่ผู้เรียนเก็บสะสมไว้ตลอดภาคเรียนไปใช้ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) หรือเพื่อตัดสินผลการ เรียนต่อไป

ลักษณะของแฟ้มสะสมงาน

ลักษณะของแฟ้มสะสมงานมีหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน มีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เป็นการสะสมงานที่สำคัญของนักเรียนแต่ละคน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยให้ คำแนะนำ และร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) ว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะบรรจุในแฟ้มสะสมงานของ นักเรียน

2. เน้นผลงานเป็นสำคัญ ในแฟ้มสะสมงานจะมีส่วนของผลงานที่เป็นตัวอย่างงานของผู้เรียนมากกว่าสิ่งอื่น ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของการสอนในทุกวิชาที่ควรเน้นผลงานของนักเรียน หลังจากเรียนเสร็จ นักเรียนจะเลือกผลงานของตนเข้าบรรจุในแฟ้มสะสมงาน เมื่อต้องการพิจารณากระบวนการที่อาศัยการอ้างอิง ดังนั้นถ้าจะวัดทักษะด้านกระบวนการต้องอาศัยวิธีการอื่น เช่น การสังเกตกระบวนการในเรื่องการวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นต้น

3. บ่งชี้จุดแข็งของนักเรียนมากกว่าจุดอ่อน การวัดผลด้วยแบบทดสอบส่วนใหญ่เน้นความผิดพลาดของนักเรียนมากกว่าผลสัมฤทธิ์ แต่แฟ้มสะสมงานจะเน้นจุดแข็งของนักเรียนมากกว่า นั่นคือ นักเรียนมีโอกาสเสนอตัวอย่างผลงานที่ดีที่สุด การอภิปรายผลก็มุ่งไปที่มีความสัมฤทธิ์ผลอะไรบ้าง มีจุดใดที่จะพัฒนาต่อไปจึงมีลักษณะที่เป็นทางบวก เป็นการเสริมสร้าง (Construction) ในการเรียนรู้ ว่าทำอะไรในการเรียนการสอนเพื่อแก้จุดบกพร่องนั้น และอาจกล่าวถึงข้อบกพร่องเช่นกัน แต่ไม่ใช่เพื่อชี้การด้อยประสิทธิภาพของนักเรียน

4. เอื้อต่อการสื่อสารผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่อบุคคลอื่น นักเรียนสามารถใช้แฟ้มสะสมงานแสดงต่อผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน ผู้บริหาร และบุคคลอื่นได้ว่าตนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์อะไรบ้าง เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ เพราะประกอบด้วยตัวอย่างของสิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้

5. เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การที่นักเรียนเป็นเจ้าของแฟ้มสะสมงานเป็นผู้เลือกชิ้นงานในแต่ละชนิดที่จะบรรจุลงในแฟ้มสะสมงาน จึงเป็นกระบวนการวัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มากกว่าครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เป็นการวัดผลที่นักเรียนเป็นผู้ร่วมในกระบวนการวัดผลอย่างจริงจัง

สิ่งที่เก็บรวบรวมในแฟ้มสะสมงานอาจประกอบด้วย

1. ผลงานต่างๆ
 2. ผลการทดสอบ
 3. การเขียนบันทึกรายวัน
 4. การประเมินตนเอง
 5. การประเมินงานโดยเพื่อนร่วมชั้น (Peer Assessment) และการให้ผู้เรียนประเมินกิจกรรมกลุ่ม (Group Assessment)
 6. การสังเกต
 7. การประชุมร่วมกัน อาจเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ครูผู้สอนใช้การประชุมนี้ทบทวน และวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียน
- ข้อดีของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

1. ช่วยให้เห็นพัฒนาการของผลงาน เห็นจุดแข็งและจุดอ่อน
2. นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการคัดเลือก หรือจัดสรรผลงาน และประเมินผลงานด้วยตัวเอง
3. นักเรียนมีกำลังใจ มีแรงจูงใจทำการพัฒนาตนเอง แข่งขันกับตนเอง
4. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าของการเรียนรู้ จึงเป็นส่วนที่เสริม

ประสานกิจกรรมการเรียนกับการประเมินผล

6. กระตุ้นให้จัดดำเนินการเรียนการสอนที่เน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น
7. ครูได้ข้อมูลสะท้อนกลับในการประเมินผลการสอนของตน
8. ผู้ปกครองได้เห็นหลักฐานความก้าวหน้าของบุตรหลานของตน

ข้อจำกัดของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

1. ใช้เวลามากเพราะนอกจากใช้เวลาในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน แล้วยังใช้เวลาในการพิจารณาตรวจทาน (Review) ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนจะพิจารณาตรวจทานคนเดียว จากนั้นจะให้ผู้เรียนแต่ละคนทำการอภิปรายแฟ้มสะสมงานของเขาหลักการประเมินผลภาคปฏิบัติ
2. ยังไม่แน่ใจในด้านความเชื่อมั่นของการประเมินผลด้วยวิธีนี้

วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลภาคปฏิบัติ

โดยทั่วไปการวัดผลและประเมินผลควรทำในสองลักษณะ คือการวัดผล และประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างเรียนหรือวัดผลเชิงกระบวนการ และการวัดผลหลังการเรียนเสร็จสิ้นลงหรือการประเมินผลเชิงผลงาน ซึ่งการวัดผลและประเมินผลทั้งสองลักษณะนี้ช่วยให้ผู้สอนประเมินผลได้ครบทุกด้าน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536: 192) ส่วนวิธีประเมินผลที่นิยมกระทำในการประเมินผลภาคปฏิบัติมีดังนี้

1. การประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญจะรวบรวมข้อมูลของผู้สอบด้วยตัวอย่างงาน การสังเกตโดยผู้สอบรู้ตัวในขณะที่สอบภาคปฏิบัติ การสังเกตใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้นและบันทึกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยทั่วไปผู้เชี่ยวชาญประเมินผลทักษะ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สอบ ซึ่งแสดงออกในขณะที่ปฏิบัติงาน คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานนี้ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ไม่ควรมีความเห็นหรือทัศนคติที่ไม่เกี่ยวข้องกับงาน เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นแบบสังเกต มาตรฐานประมาณค่าหรือบันทึก ซึ่งเป็นแนวทางในการสังเกต และเป็นเอกสารที่ใช้บันทึกผลการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้สอบขณะดำเนินงาน อาจกำหนดในเชิงปริมาณ (สุมาลี จันทรชลอ, 2542: 197)

2. การประเมินผลตนเอง จุดประสงค์ของการประเมินตนเอง คือ ช่วยให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้ผลด้วยตนเอง ดังนั้นการประเมินผลตนเองจึงไม่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณภาพ แบบสำรวจรายการการปฏิบัติหรือมาตราส่วนประเมินค่า สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประเมินผลการปฏิบัติของตนตามโครงสร้างของงาน และประเมินผลว่าผู้เรียนแต่ละคนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายดีเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติของผู้อื่น

3. การประเมินผลโดยใช้เทคนิคการสังเกต การสังเกตผู้เรียนอย่างเป็นระบบในสถานการณ์ตามธรรมชาติ หรือสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติและข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้เรียน การสังเกตอย่างเป็นระบบเป็นวิธีที่มีการนำมาใช้มากที่สุด ผู้ที่ใช้เทคนิคนี้ควรเตรียมการดังนี้

3.1 สุ่มพฤติกรรมที่จะสังเกต

3.2 กำหนดขอบเขตของพฤติกรรมที่จะศึกษา

3.3 วางแผนการสังเกตว่าสังเกตใคร สังเกตเมื่อไร ใครเป็นผู้สังเกต

3.4 เลือกและฝึกผู้สังเกต

3.5 ผลของการสังเกตเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมของบุคคลที่สังเกตได้ ซึ่งควรบอกได้ว่าผลดังกล่าวสามารถสรุปอ้างอิงไปยังพฤติกรรมอะไรได้บ้าง ผลจากการสังเกตมีความเที่ยงและความตรงเพียงใด ผู้สังเกตเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540: 702-703) กล่าวว่า การวัดผลด้านการปฏิบัตินั้น จำเป็นต้องใช้การสังเกตเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความตรงตามสภาพได้อย่างสมบูรณ์ การใช้แบบทดสอบข้อเขียน ย่อมสามารถวัดผลได้เพียงระดับต้นเท่านั้น ไม่สามารถวัดผลด้านการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง การวัดผลโดยมิได้ให้นักศึกษาได้แสดงการกระทำจริง ย่อมเป็นการวัดผลแบบเทียบเคียงเท่านั้น ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเขาปฏิบัติได้จริง การวัดผลด้านการปฏิบัตินี้ เมื่อดำเนินการวัดผลโดยใช้ข้อสอบข้อเขียนย่อมมีจุดอ่อนมากมาย

การวัดผลด้านการปฏิบัติต่างจากการทดสอบทักษะทางกาย การทดสอบทางกายได้แก่ การตรวจสอบความสมบูรณ์ทางกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ ความคงทนแข็งแรงของกล้ามเนื้อ อย่างไรก็ตามการวัดผลด้านการปฏิบัติต้องใช้ทักษะทางกายเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างหนึ่ง การวัดผลด้านการปฏิบัติเป็นการแสดงออกที่รวมเอาทั้งความรู้ ความคิด การแสดงทางกาย และค่านิยมความรู้สึกรวมออกมาทั้งหมด ในการวัดผลด้านการปฏิบัติจึงเรียกว่า Performance test ไม่ใช่การทดสอบ Psychomotor ซึ่งเป็นกลไกทางกายภาพเพียงอย่างเดียว

การวัดผลด้านการปฏิบัติมีองค์ประกอบที่พึงระวังในการทดสอบ เพื่อให้ครอบคลุมถึงระดับทักษะในการทำเองได้ ทำอย่างอัตโนมัติและทำอย่างสร้างสรรค์นั้น การทดสอบต้องครอบคลุมทั้งกระบวนการ และผลงาน (Process and Product) ความรวดเร็ว และความถูกต้อง

(Speed and Accuracy) เกณฑ์ และเนื้อหาในการประเมินต้องมีทั้งความเร็ว และความแม่นยำถูกต้องด้วยในกระบวนการ และผลงาน

การวัดผลด้านการปฏิบัติที่ดีที่สุดได้แก่ การให้ผู้สอบลงมือปฏิบัติ แล้วสังเกตร่องรอยแห่งความชำนาญ ที่แสดงว่าบุคคลแสดงออกเป็นประจำ มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอบวัดผลความชำนาญ สิ่งเหล่านี้ใช้เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการสังเกตได้ดี การแสดงของนักเรียนเช่น นักเรียนไล่บันไดเสียง ถ้านักเรียนยังไม่ชำนาญก็ค่อยๆ ไล่ แต่ถ้านักเรียนชำนาญแล้วก็สามารถไล่บันไดเสียงขึ้น-ลงได้อย่างแม่นยำ และรวดเร็ว

การสังเกตร่องรอยในการปฏิบัติเป็นการวัดผลที่ดีที่สุด แต่ต้องอาศัยความชำนาญมากๆ เพื่อให้การปฏิบัติในโรงเรียนเป็นไปได้ด้วยดี และง่ายต่อการนำไปใช้ การวัดผลด้านการปฏิบัติจึงควรจัดทำแบบบันทึกคะแนนเป็นใบงาน ใบงานนี้ใช้เฉพาะงาน ผู้ประเมินจะนำมาใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้มีการวัดผลและประเมินผลได้อย่างครอบคลุม

สมบุญ ชิตพงษ์ (2540: 537) กล่าวว่า การวัดผลโดยวิธีการสังเกตอย่างมีระบบ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ คือแบบสังเกตประกอบการสังเกต แบบสังเกตจึงเป็นเครื่องมือวัดผลอย่างหนึ่ง ซึ่งในการวัดผลโดยการสังเกตนั้น ได้แก่ การที่ครูสังเกตจากการให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงว่านักเรียนรู้หรือไม่รู้ในสิ่งนั้น การจัดทำแบบสังเกตเพื่อใช้ประกอบการสังเกตจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการใช้แบบสังเกต จำเป็นต้องใช้วิธีวัดผลหลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน อาจมีการสอบถามประกอบด้วย สิ่งสำคัญที่สุดในการใช้แบบสังเกตในการวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยคือ ต้องกำหนดให้แน่นอนว่าต้องการวัดผลอะไร

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540: 668) กล่าวว่า การสังเกตที่ดีนั้นต้องเป็นการสังเกตในสภาวะปกติ ไม่ใช่ในสถานการณ์เฉพาะหรือเหตุการณ์ที่มีข้อกำหนด เช่นเรามีความเชื่อกันว่าถ้าทุกคนมีความชื่นชมแล้ว ต้องทำเป็นประจำ ทำอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าตรวจสอบว่าเขาทำอย่างสม่ำเสมอแล้วสรุปว่าเขาชื่นชมด้วยนั้น คงไม่สมบูรณ์เพียงพอ เราจำเป็นต้องดูลักษณะการกระทำอย่างสม่ำเสมอด้วยความชื่นชม ด้วยท่าทางที่สง่างาม ด้วยความเต็มใจไม่ลังเลมาประกอบ จึงสามารถสรุปได้ว่าเขามีความชื่นชม ดังนั้นพฤติกรรมที่ทำเป็นประจำเพียงอย่างเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าเขามีความชื่นชม แต่พฤติกรรมที่ทำเป็นประจำนี้เอง ก็เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการสรุปว่า เขามีความชื่นชมแล้ว ความชื่นชมเป็นเพียงความรู้สึกที่ผนวกมากับการกระทำในทุกๆ เรื่อง ในบางครั้งความรู้สึกเหล่านี้ก็ไม่สามารถวัดผลได้ในทุกๆ งาน

การสังเกตที่ดีเกิดขึ้นในสภาวะที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ามีการประเมิน ดังนั้นการสังเกตจึงควรจัดทำเป็นส่วนหนึ่งควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ ไม่ควรบอกว่าชั่วโมงนี้

มีการประเมินผลเรื่องนั้นเรื่องนี้ ถ้าผู้ถูกประเมินผลรู้ตัวแล้วอาจมีการเสแสร้ง โดยเฉพาะนักเรียน โตะๆ ส่วนในชั้นเด็กเล็กอาจมีปัญหาเรื่องนี้น้อย

จุดอ่อนของการสังเกตที่พึงระวังและหลีกเลี่ยงอยู่เสมอคือ การตีความพฤติกรรม ผู้สังเกตมักใช้มาตรฐานของตนเองเป็นตัวกำหนดว่า พฤติกรรมอย่างใดเป็นการแสดงความรู้สึกดีใจ พฤติกรรมอย่างใดเป็นการแสดงความชื่นชม การใช้ความรู้ของผู้สังเกตตีความนี้ ถือเป็นข้อปฏิบัติที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะแต่ละบุคคลมีลักษณะเฉพาะของเขาก่อนในการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ผู้สังเกตจึงควรพยายามหลีกเลี่ยงการตีความพฤติกรรม แต่ให้สังเกตการเกิดพฤติกรรมเป็นสำคัญ ถ้าต้องการทราบว่าบุคคลใดทำไมจึงแสดงพฤติกรรมอย่างนั้น ก็สามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบได้ แต่ไม่ควรเข้าใจเอง

4. การประเมินผลแบบกระบวนการ ช่วยทำให้ครูสามารถตรวจสอบได้ว่า นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ และที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ ทักษะนั้นไปใช้ได้อย่างไร ทำให้ครูสามารถประเมินค่าความสามารถอันแท้จริงของผู้เรียนได้ถูกต้อง

การประเมินผลด้วยกระบวนการมีหลายรูปแบบ มี 3 ขั้นตอนคือ

4.1 ขั้นสำรวจตนเอง เพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่องของตนเอง ครูอาจให้นักเรียนทำแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มก็ได้

4.2 ขั้นหาวิธีการแก้ไข เป็นการแก้ไขที่นักเรียนต้องคิดเชิงวิเคราะห์ว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการอย่างไร

4.3 ขั้นสรุปผลคือ ขั้นที่นักเรียนสรุปการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวว่าได้ผลเช่นไร อะไรที่ประสบผลสำเร็จ อะไรที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ และที่ไม่ประสบผลสำเร็จเกิดจากปัจจัยใด

ขั้นตอนที่หนึ่ง และสามต้องทำการบันทึกไว้ด้วยแถบบันทึกเสียง หรือวิธีที่สนใจเพื่อนำมาให้นักเรียนฟัง หรือดูเพื่อสำรวจข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อสรุป พร้อมกับให้เพื่อนในห้องช่วยกันประเมินว่า สิ่งในกลุ่มได้เสนอปัญหานั้นได้ผลตามที่กลุ่มนั้นกล่าวไปหรือไม่

การประเมินผลแบบกระบวนการ ในวิชาดนตรีสามารถทำได้ทุกกิจกรรม เช่น การทำรายงาน การค้นคว้า การบรรเลงดนตรี ที่สำคัญคือ ครูต้องตกลงกับนักเรียนก่อนว่าจะประเมินผลจากกระบวนการ เพื่อให้เด็กเกิดการเตรียมตัว และจัดกระบวนการเรียนรู้นั้นได้ด้วยตนเอง (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2545: 1-6)

5. การวัดผลและประเมินผลด้วยรูบริก (Rubric) การวัดผลประเมินผลด้วยรูบริกเป็นเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินตนเอง มีลักษณะพิเศษคือ

มีการกำหนดระดับช่วงชั้น และคะแนนความสามารถในแต่ละช่วงชั้น พร้อมอธิบายถึงคุณลักษณะของความสามารถที่แตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงชั้น โดยผู้ที่จะประเมินตนเองสามารถอ่านคำอธิบายในแต่ละช่วงชั้น และสามารถนำมาประเมินตนเองว่ามีความสามารถในระดับใด ควรได้รับคะแนนเท่าใด

องค์ประกอบของรูปรี

1. ช่วงชั้นของความสามารถ หมายถึง การกำหนดช่วงชั้นความสามารถเพื่อใช้ในการวัดและประเมินค่าความสามารถ นิยมกำหนดไว้เป็นคะแนน ตัวเลข เกรด หรือคำพรรณนาจากระดับความสามารถสูงสุดไปต่ำสุด

2. คำอธิบาย รูปรีต้องมีคำอธิบายหรือดัชนีชี้วัดในแต่ละช่วงชั้นของความสามารถว่าในแต่ละช่วงชั้นต้องมีความสามารถแบบใด มีคุณลักษณะ มีคุณภาพแบบใด

3. มีการกำหนดสาระ ทักษะ หรือสิ่งที่ต้องการวัดผลและประเมินผล อะไรคือสิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้

ประเภทและชนิดของรูปรี

1. รูปรีวัดองค์ความรู้แบบภาพรวม เป็นการวัดแบบกว้างๆ ครอบคลุมเนื้อหา
2. รูปรีแบบวัดเฉพาะเจาะจง เป็นการวัดที่กำหนดลงไปถึงความสามารถ ความรู้ ทักษะ ด้านใดด้านหนึ่ง

กระบวนการสร้างและพัฒนารูปรี

1. สรุปสิ่งที่ต้องการวัดผลและประเมินผล
2. เขียนตัวอย่างของความสามารถจากแบบที่ดีที่สุดไปถึงแบบที่ด้อยที่สุด
3. พิจารณาแบ่งระดับช่วงชั้น
4. เขียนความสามารถในแต่ละช่วงชั้น (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2545: 66-71, 38-44)

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน

หลังจากได้คะแนนจากการวัดผลด้านต่างๆ มาแล้ว ได้แก่ ด้านเนื้อหา ทักษะ และเจตคติ จะมาถึงขั้นตอนของการประเมินผลดีค่าของคะแนนออกมาในลักษณะของการตัดสินคำว่าผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับใด โดยเกณฑ์การตัดสินว่าคะแนนมากน้อยเท่าไรควรได้เกรดอะไร ขึ้นอยู่กับเกณฑ์สองลักษณะคือ การตัดสินประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ และการตัดสินประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536: 206)

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา (2527: 156-157) ได้กำหนดการประเมินผลการเรียนในปัจจุบันไว้ 2 ลักษณะคือ

1. การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการประเมินผลในลักษณะเปรียบเทียบผลงานของนักเรียนแต่ละคน กับผลงานของนักเรียนคนอื่นๆ ภายในกลุ่มเดียวกัน จากแบบทดสอบฉบับเดียวกัน การวัดแนวมุ่งหาความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบแข่งขัน ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

2. การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ หมายถึง การนำผลการทดสอบ การปฏิบัติ หรือ การประเมินผลของแต่ละบุคคลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ต้องกำหนดมาตรฐานขึ้นมาก่อนการทดสอบ แทนที่จะต้องรอผลลัพธ์โดยรวมทั้งหมดก่อน แล้วจึงกำหนดมาตรฐานภายหลัง

ข้อสอบอิงเกณฑ์จะยากหรือง่ายขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จัดให้เรียนรู้และที่ต้องการให้วัดผล ถ้าพฤติกรรมยากข้อสอบก็ยาก ถ้าพฤติกรรมง่ายข้อสอบก็ง่าย ข้อสอบอิงเกณฑ์ต้องการทราบเพียงว่ารู้อะไร ไม่รู้อะไรเท่านั้น

นอกจากนี้การประเมินผลอาจใช้เกณฑ์ทั้งสองอย่างควบคู่กันไปตามที่ผู้สอนเห็นสมควร (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536: 164)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ

ทฤษฎีการสร้างพฤติกรรม

วิชา คงคากุล (2525: เอกสารอัดสำเนา) ได้กล่าวถึงการสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนมีอยู่ 3 แนวทางใหญ่ๆคือ

1. พุทธิพิสัย มี 6 ประการคือ

- 1.1 ความรู้ที่นักเรียนต้องจดจำข้อมูล
- 1.2 นักเรียนต้องสามารถถ่ายทอด แปลความหมาย
- 1.3 นักเรียนต้องนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามควรแก่กรณี
- 1.4 นักเรียนต้องรู้จักสังเคราะห์เอาสิ่งต่างๆที่เห็นมาทำด้วยตัวเอง
- 1.5 ต้องรู้จักวิเคราะห์ มองเห็นความแตกต่างและวิจารณ์ได้
- 1.6 ต้องรู้จักประเมินผล ตัดสินถึงคุณภาพข้อดี ข้อเสียของสิ่งที่ตนได้เรียนมา และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2. จิตพิสัย เกี่ยวข้องด้วยเรื่องของการรับ การตอบสนองทัศนคติมี 3 ประการคือ

- 2.1 สามารถนำสิ่งต่างๆ รวบรวมขึ้นเป็นหมู่ เป็นเหล่าได้

2.2 รู้จักจัดลำดับของคุณค่าของสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ไป

2.3 สามารถสร้างปรัชญาของสิ่งที่ตนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. ทักษะพิสัย เกี่ยวข้องกับเรื่องทักษะ นักเรียนต้องแสดงความสามารถออกมาด้วยการกระทำมี 6 ประการคือ

3.1 ครูต้องให้นักเรียนได้สัมผัสกับสิ่งที่ตนเล่นและเข้าใจว่าควรจะเล่นอย่างไร

3.2 ควรมีความพร้อมทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อเล่นเครื่องดนตรีหรือร้องให้

เกิดทักษะ

3.3 สามารถทำตามทีครูปอก และรู้ว่าผิดหรือถูก

3.4 นักเรียนควรรับสิ่งที่ครูสอนให้ เพื่อก่อให้เกิดทักษะต่างๆ จนเกิดเป็นนิสัย

3.5 ครูควรสร้างให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นจนกระทำการสิ่งต่างๆ เหล่านั้นโดยอัตโนมัติ

ไม่เคอะเขิน

3.6 สามารถสร้างทักษะใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง

จากพฤติกรรมข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนมี

3 แนวทางใหญ่คือ พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านความรู้ พฤติกรรมด้านจิตพิสัย หรือเจตคติและพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยหรือความคล่องแคล่วในการทำงานนั่นเอง

กิลฟอร์ด (Guilford, 1958 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 52)

จัดจำแนกความสามารถทางด้านทักษะกลไก เรียกว่า A System of Psychomotor Abilities มี 7 ด้านคือ

1. กำลัง (Power)
2. ความกดดัน (Pressure)
3. ความเร็ว (Speed)
4. ความแม่นยำตอนหยุดนิ่ง (Static precision)
5. ความแม่นยำตอนเคลื่อนไหว (Dynamic precision)
6. ประสานสัมพันธ์ (Coordination)
7. ความยืดหยุ่น (Flexibility)

คิบเลอร์ และคณะ (Kibler, อ้างถึงใน กานดา พูนลาภทวี, ม.ป.ป.: 14) ได้จำแนกทักษะพิสัยตามการเคลื่อนไหว และการใช้อวัยวะต่างๆ ของร่างกาย โดยเรียงลำดับจากพฤติกรรมที่ง่ายไปสู่พฤติกรรมที่ซับซ้อนดังนี้

1. การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross Bodily Movement) การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย เป็นการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายที่ไม่สลับซับซ้อน จำแนกเป็น 3 ระดับคือ

- 1.1 การเคลื่อนไหววัยหัดเดิน เน้นความสามารถในการใช้แขนและไหล่
- 1.2 การเคลื่อนไหววัยหัดเดิน เน้นความสามารถในการใช้เท้าและขา
- 1.3 การเคลื่อนไหววัยหัดเดินทั้งสองส่วน เน้นความสามารถในการใช้แขนและขา
ร่วมกันหรือการเคลื่อนไหวที่ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง

2. การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสานรวมๆ กัน (Finely Coordinated Movements)
การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสานรวมๆ กัน เป็นความสามารถในการประสานงานกัน ระหว่าง
ประสาทสัมผัส จำแนกออกเป็น 4 ระดับคือ

- 2.1 การเคลื่อนไหวของมือ และนิ้ว
- 2.2 การเคลื่อนไหวของมือ และตา
- 2.3 การเคลื่อนไหวของมือ และหู
- 2.4 การเคลื่อนไหวของมือ ตา และเท้า
- 2.5 การเคลื่อนไหวของมือ เท้า หู และตา

3. พฤติกรรมที่ไม่ใช่สื่อความหมายทางภาษา (Nonverbal Communication Behaviors) พฤติกรรมด้านนี้ เป็นความสามารถในการสื่อความหมายโดยไม่ใช้ภาษา จำแนกออกเป็น 3 ระดับคือ

- 3.1 การแสดงสีหน้า
- 3.2 การแสดงท่าทาง
- 3.3 การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย

4. พฤติกรรมทางภาษา (Speech Behaviors) พฤติกรรมทางภาษาเป็นการสื่อสารโดยใช้เสียง จำแนกออกเป็น 4 ระดับคือ

- 4.1 การออกเสียง
- 4.2 การสร้างเสียง
- 4.3 การเปล่งเสียง
- 4.4 การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

ซิมป์สัน (Simpson, 1972 อ้างถึงใน กานดา พูนลาภทวี, ม.ป.ป.: 15-17) ได้จำแนก
ทักษะพิสัยตามระดับความซับซ้อนของการกระทำของกล้ามเนื้อ ออกเป็น 7 ระดับคือ

1. การรับรู้ (Perception) เป็นขั้นตอนแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อเป็นการรับรู้
ในวัตถุ คุณภาพ หรือความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส จำแนกออกเป็น 3 ระดับคือ

- 1.1 การเร้าประสาทสัมผัส เป็นการกระทบกับสิ่งเร้าโดยประสาทสัมผัสอย่างเดียว

หรือหลายอย่าง เช่น การฟัง การเห็น การสัมผัส การลิ้มรส การดมกลิ่น ความรู้สึกเคลื่อนไหว เป็นความรู้สึกของกล้ามเนื้อที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอวัยวะรับสัมผัสในกล้ามเนื้อ เอ็นและ ข้อต่อต่างๆ

1.2 การเลือกวิถีทางปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจเลือกวิถีทางที่จะปฏิบัติให้เหมาะสม กับความต้องการของงานที่กระทำโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.3 การแปลเป็นทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการทางสมองในการตัดสินใจเลือกความหมาย ของวิถีทางที่เลือกปฏิบัติ เกี่ยวข้องกับการแปลสัญลักษณ์ ใช้จินตนาการหรือข้อเตือนใจให้ระลึกถึง บางสิ่งบางอย่างได้ (สุรชัย มีชาญ, ม.ป.ป.: 46)

2. การเตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมพร้อมและปรับตัว ต่อการกระทำหรือ ประสบการณ์บางอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

2.1 การเตรียมพร้อมทางสมอง

2.2 การเตรียมพร้อมทางกาย

2.3 การเตรียมพร้อมทางอารมณ์

3. การตอบสนองตามการชี้แนะ (Guided Response) เป็นขั้นแรกของการพัฒนทักษะ ซึ่งการตอบสนองตามการชี้แนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนแต่ละคน ภายใต้การชี้แนะ ของผู้สอนหรือการตัดสินใจของตนเองตามเกณฑ์หรือรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง จำแนกออกเป็น 2 ระดับคือ

3.1 การเลียนแบบ เป็นการกระทำที่ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการสังเกตจากการ ปฏิบัติของผู้อื่น

3.2 การลองผิดลองถูก เป็นการตอบสนองหลายๆ ครั้ง แล้วแต่เหตุผลจนกว่าการ ตอบสนองจะประสบผลสำเร็จ

4. การปฏิบัติได้ (Mechanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัย ในระดับนี้ ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะปฏิบัติงานนั้นๆ

5. การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) ในระดับนี้แต่ละบุคคล สามารถปฏิบัติสิ่งที่ซับซ้อนได้ สามารถทำงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพโดยใช้เวลา และแรงงานน้อยที่สุด จำแนกออกเป็น 2 ระดับคือ

5.1 ความแน่วแน่ในการแก้ปัญหา เป็นการกระทำที่ปราศจากความลังเลใจ ทำด้วย ความมั่นใจ

5.2 การปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ ในระดับนี้แต่ละบุคคลสามารถใช้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งประสานงานกันได้อย่างดีตลอดจนควบคุมกล้ามเนื้อได้ด้วย

6. การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ตามความต้องการตอบสนองทางร่างกาย

7. ความริเริ่ม (Origination) เป็นการประยุกต์สิ่งๆ ที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความสนใจหรือความศรัทธา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540: 72)

เดฟ (Dave, อ้างถึงใน กานดา พุนลาภทวี, ม.ป.ป.: 17) ได้จำแนกทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับคือ

1. การเลียนแบบ
2. การทำตามแบบ
3. การทำได้ถูกต้องแม่นยำ
4. การกระทำอย่างต่อเนื่องและประสานกัน
5. การกระทำโดยอัตโนมัติเป็นธรรมชาติ

เร็กซ์เดล (Ragsdale, 1950 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 52) จัดประเภทของกิจกรรมทางการเคลื่อนไหวไว้ 3 อย่างคือ

1. กิจกรรมกลไกของวัตถุ (Object motor activities) เป็นการกระทำกับวัตถุโดยตรง เช่น ความเร็ว ความแม่นยำ เป็นต้น
2. กิจกรรมกลไกทางภาษา (Language motor activities) มองการเคลื่อนไหวหรือความคล่องแคล่วในการพูด การมอง การเขียน
3. กิจกรรมกลไกทางความรู้สึก (Feeling motor activities) เป็นความเคลื่อนไหวสื่อสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้สึกและเจตคติ

จิวเวตต์ และมัลแลน (Jewett and Mullan, 1977 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 54-55) เสนอลำดับขั้นทางทักษะกลไกชื่อว่า Taxonomy of Educational objectives : Motor Domain ไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวทั่วไป (Generic movement) ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวอยู่ 2 ประการคือ
 - 1.1 ขั้นการรับรู้ (Perceiving) เป็นการรับรู้ความสัมพันธ์ของร่างกายกับการเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ
 - 1.2 ขั้นสร้างรูปแบบ (Patterning) เป็นการจัดเรียงและใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อปฏิบัติให้เกิดทักษะเพิ่มมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ
2. การเคลื่อนไหวสม่ำเสมอ (Ordinative movement) เป็นการเคลื่อนไหวอย่าง

สัมพันธ์กันจนทำให้เกิดการจัดระบบ ปรับปรุงให้ดีขึ้น มี 2 ขั้นตอนคือ

2.1 ขั้นการดัดแปลง (Adapting) เป็นการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบของการเคลื่อนไหวตามความต้องการอย่างเห็นได้ชัด

2.2 ขั้นการจัดกลา (Refining) เป็นความสามารถในการเคลื่อนไหวได้อย่างราบเรียบอย่างปกติสุข ไม่ว่าจะปฏิบัติงานซับซ้อนก็ตาม

3. การเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ (Creative movement) ในขั้นนี้ทักษะกลไกของอวัยวะร่างกายเคลื่อนไหวได้ทุกระบวนการของผู้เรียนต้องการสร้างสรรค์ขึ้นมาหรือคิดค้นขึ้นมาใหม่ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

3.1 ขั้นการแปรผัน (Varying) ในขั้นนี้ผู้เรียนมีทักษะด้านใดด้านหนึ่งอย่างดี แต่สามารถเปลี่ยนแปลงท่าทางอีกอย่างหนึ่งได้แล้ว สามารถควบคุมกลไกทักษะทั้งหลายได้ดีเหมือนเดิม เรียกว่าเปลี่ยนท่าทางแต่ยังทำได้คล่องแคล่ว

3.2 ขั้นการปรับปรุงให้ดีขึ้น (Improving) ขั้นนี้มีความคล่อง เป็นอัตโนมัติ แสดงท่าทางลักษณะใดได้คล่องแคล่วโดยไม่ต้องเตรียมตัวมาก่อน

3.3 ขั้นการประสานรวมหน่วย (Composing) เป็นขั้นรวมการเคลื่อนไหวที่ได้จากการเรียนรู้มาเป็นลักษณะบุคลิกของตนเอง เป็นการเคลื่อนไหวที่เป็นลักษณะของตนเองเฉพาะหมายความว่าในขั้นนี้เป็นขั้นที่จะออกแบบลักษณะของทักษะกลไกเป็นของตนเอง จากการเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ ที่เรียนรู้มาแล้ว

ฮานนัซ และไมเคิลลิส (Hannah and Michaelis, 1977 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539: 55-58) ได้สร้างกรอบงานของจุดประสงค์การสอนโดยรวมจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ เจตคติ และทักษะ ตามแนวคิดที่ว่า ทำอย่างไรจะพัฒนาเด็กได้ครบทุกด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการทางสติปัญญา (Intellectual Processes) เป็นกระบวนการทำทางสติปัญญา เริ่มตั้งแต่ระดับต่ำจนถึงระดับสูง ดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจำหรือการสังเกต (Data Gathering : Observing or Remembering) ขั้นนี้เป็นขั้นสังเกตจดจำข้อมูลทั้งหลายที่ได้ประสบพบเห็น เรียกว่าเป็นฐานของข้อมูลทั้งหมด

1.2 การตีความ (Interpretation) ขั้นนี้เป็นขั้นแปลผลข้อมูล ที่เก็บรวบรวมมาแล้วลงสรุปความหมาย อธิบายความหมาย หรือดึงเอาจุดสำคัญมาย่อส่วนลงเพื่อใช้ตีความหมาย

1.3 การเปรียบเทียบ (Comparing) เป็นการเอาของสองสิ่งหรือมากกว่ามา

เปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างในคุณสมบัติต่างๆ เช่น ขนาด สี ลักษณะ ลำดับ ตำแหน่ง หน้าที่ ประโยชน์ พื้นฐานเบื้องต้น ว่าเป็นอย่างไร

1.4 การจำแนกประเภท (Classifying) เป็นความสามารถในการจำแนกประเภทเป็นกลุ่ม พวก ชนิด แล้วแต่ลักษณะ ซึ่งอาจจำแนกกลุ่มโดย สี รูปร่าง หรือลักษณะอื่นๆ ก็ได้

1.5 การสรุปนัยทั่วไป (Generalizing) เป็นความสามารถในการสรุปจากข้อมูลกลุ่มหนึ่งสู่กลุ่มในลักษณะคล้ายกัน เช่น หลังจากนักเรียนทดลองความเจริญงอกงามของถั่วในที่ที่มีแสงสว่างและที่มืดแล้ว นักเรียนสามารถสรุปนัยเป็นหลักทั่วไปเกี่ยวกับผลของแสงสว่างที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตของพืช เป็นต้น

1.6 การสรุปขยายอิง (Inferring) เป็นความสามารถในการสรุปทั่วไปแล้วขยายอิงออกนอกข้อมูลที่ศึกษา เช่น ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างได้ผลอย่างไรแล้วขยายอิงไปยังประชากรของกลุ่มตัวอย่งนั้นว่ามีผลแบบเดียวกัน นั่นคือ เป็นการเอาผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างน้อยๆ ขยายอิงผลไปสู่กลุ่มใหญ่ทั้งหมดว่าผลของมันเหมือนกับที่ศึกษากลุ่มน้อยๆ จากตัวอย่าง

1.7 การวิเคราะห์ (Analyzing) เป็นความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยของสิ่งต่างๆ เพื่อดูความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการของความเป็นไป ข้อนี้คล้ายๆ กับการวิเคราะห์ที่ผู้อื่นแยกแยะไว้แล้ว

1.8 การสังเคราะห์ (Synthesizing) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นให้มีความหมายใหม่ รูปแบบ หรือโครงสร้างใหม่ที่แปลกและแตกต่างออกไปจากของเดิมโดยตรง ในระดับนี้เป็นระดับสร้างสรรค์ สร้างสูตร กฎ และทฤษฎีใหม่ เรียกว่าขั้นสร้างสิ่งใหม่ขึ้น

1.9 การสร้างสมมติฐาน (Hypothesizing) เป็นความสามารถในการตอบคำถามของปัญหาโดยการคาดหรือเดาก่อนอย่างใช้ปัญญา ดังนั้นสมมติฐานจึงเป็นความเกี่ยวข้องของมโนภาพหรือตัวแปรอย่างน้อย 2 ตัวขึ้นไป เพื่อใช้เป็นฐานในการศึกษาค้นคว้าสิ่งที่เป็นปัญหา

1.10 การพยากรณ์ (Predicting) เป็นความสามารถในการทายผลภายภาคหน้าจากเงื่อนไข เดียวกันด้วยความแม่นยำ การพยากรณ์เป็นข้อความแสดงความสัมพันธ์ของกฎ หลักการ หรือทฤษฎีของเนื้อหาชุดใดชุดหนึ่ง และเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวแปรทุกตัวไม่สามารถควบคุมและการทดสอบจะทำได้จนกระทั่งถึงเวลาหนึ่งในอนาคต

1.11 การประเมิน (Evaluating) เป็นความสามารถในการพิจารณาตัดสินลงสรุปด้วยคุณธรรม หรือมีเกณฑ์ในการพิจารณาเปรียบเทียบ การประเมินอันนี้มองลักษณะเดียวกันกับของกลุ่มบงกช

2. ด้านความรู้สึกซึ่งเรียกว่าเจตคติหรือคุณธรรม (Attitudes and Values) แบ่งออก

ได้ดังนี้

2.1 ความใส่ใจ (Attending) เป็นขั้นเดียวกับการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต ซึ่งเป็นฐานข้อมูลทุกอย่าง แต่ความใส่ใจมุ่งลงไปในการรับรู้สิ่งที่สังเกต ไม่ใช่การสังเกตเฉยๆ แต่สังเกตอย่างใส่ใจ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นความรู้สึกร่วมกิจกรรมตอบสนองการอภิปรายของกลุ่ม สนใจการทำงานของกลุ่ม

2.3 การยินยอม (Complying) เป็นขั้นความรู้สึกร่วมเชื่อฟังกฎเกณฑ์ระเบียบที่กำหนด ยินยอมทำตามระเบียบที่มีอยู่ ทำงานได้ครบถ้วนสมบูรณ์

2.4 การยอมรับ (Accepting) เป็นขั้นความรู้สึกร่วมเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ นำมาประพจน์ปฏิบัติเป็นพฤติกรรมหรือความคิดของตนเองอย่างมีความคงเส้นคงวา และสามารถให้เหตุผลได้ว่าการกระทำใดดีหรือเหมาะสมกว่ากัน

2.5 ความชื่นชอบ (Preferring) เป็นขั้นความรู้สึกร่วมแสดงหรือสาธิตให้ทราบว่าชื่นชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าสิ่งหนึ่งอย่างคงเส้นคงวา สามารถเชื่อมโยงค่านิยมกับการเลือกกระทำจะเรียกว่าเป็นขั้นอาสาสมัครได้ เพราะจิตใจศรัทธา พร้อมที่จะทำอยู่แล้ว

2.6 การบูรณาการรวมหน่วย (Intergrating) เป็นขั้นของการหล่อหลอมความรู้สึกร่วมซึ่งคงเส้นคงวาแล้วให้เป็นเจตคติและคุณธรรมประจำใจของตนเอง จนเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลสามารถวิเคราะห์ วิจัยหรือให้ความเห็นตามแนวความคิดเห็นที่ตนเองยึดถือ

3. ด้านทักษะ (Skills) เป็นลักษณะกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านสติปัญญา และด้านทักษะกลไก ทักษะมีอยู่ทุกวิชาในหลักสูตรเพียงแต่จะมากหรือน้อยแล้วแต่ลักษณะของวิชาเมื่อไรใช้สมองบังคับอวัยวะของร่างกายให้ทำงานเมื่อนั้นเรียกว่าทักษะ การจัดชั้นทักษะตามแนวของฮานนาห์ และไมเคิลลิส มี 5 ชั้น ดังนี้

3.1 การเลียนแบบ (Imitating) เป็นขั้นทำตามแบบที่กำหนดให้ การกระทำต้องทำตามขั้นตอน และทำซ้ำๆ จนเกิดความคล่องขึ้น

3.2 การสร้างรูปแบบ (Patterning) เป็นขั้นความสามารถในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยไม่ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ต้องมีคนบอกแนะแนวทางให้

3.3 การควบคุม (Mastering) เป็นขั้นใช้ความสามารถในการควบคุมทักษะให้มีความแม่นยำ มีประสิทธิภาพ มีความอดทน และมีความเป็นอัตโนมัติ

3.4 การนำไปใช้ (Applying) เป็นขั้นการใช้อวัยวะของร่างกายในการทำงานด้วยความรวดเร็ว และมีความแม่นยำ ไม่ว่าจะไปพบสถานการณ์ใหม่แบบไหนก็ตาม สามารถทำได้ด้วยความคล่องแคล่ว เรียกว่าเป็นขั้นการแก้ปัญหา

3.5 การปรุ้งแต่ง (Improvising) เป็นความสามารถในขั้นการคิดทำทาง รูปแบบวิธีการใหม่นอกเหนือจากที่เคยเรียนมาแล้ว ในขั้นนี้เป็นขั้นสร้างสรรค์นั่นเอง การปรับปรุงวิธีการใหม่เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้นในการกระทำต่างๆ ถือเป็นความสามารถขั้นสูง

ฮาร์โรว์ (Harrow's, 1972 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 53-54) จำแนกทักษะด้านกลไกออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. การเคลื่อนไหวจากปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex movement) เป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่ได้ตั้งใจมาก่อน เช่น ปฏิกิริยาสะท้อนจากข้อต่อ การทรงตัว กล้ามเนื้อ แขนขา เป็นต้น เป็นลักษณะที่ไม่ต้องเรียนรู้ นำมาเขียนเป็นจุดหมายทางการศึกษาไม่ได้
2. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเบื้องต้น (Basic fundamental movement) เป็นแบบของการเคลื่อนไหวที่อาศัยการรวมกันของปฏิกิริยาสะท้อน เกิดขึ้นในเด็กช่วงปีแรกของชีวิต พฤติกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่มีลักษณะต่างๆ ไป ได้แก่ การติดตามวัตถุด้วยสายตา การเอื้อม การจับ การกระทำกับวัตถุด้วยมือ การคลืบคลาน และการพัฒนาการเดิน ตลอดจนทักษะการใช้มือและนิ้ว ระดับนี้ใช้เป็นจุดหมายทางการศึกษายาก นอกจากเขียนจุดหมายเพื่อใช้ในโรงเรียนเลี้ยงเด็กเล็ก
3. ความสามารถในการรับรู้ (Perceptual abilities) การจัดการเรียนการสอนควรเริ่มจากจุดนี้ เพราะเป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถจำแนกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกายตนเองได้ คือสามารถควบคุมร่างกาย และส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ทำหน้าที่ตามที่พึงประสงค์ เช่น ใช้มือจับลูกบอลข้างเดียวหรือใช้มือทั้งสองจับลูกบอลเพื่อเลี้ยงได้อย่างสมดุล นอกจากนี้ยังเป็นขั้นของการฝึกความไวของการมองเห็น ฝึกการจำแนก พร้อมกับการได้ยิน ความสามารถระดับนี้เป็นการรับรู้ความประสานสัมพันธ์ของประสาท มือ หู และตา พร้อมกันไป ระดับนี้พัฒนาการเรียนรู้ตามธรรมชาติได้
4. ความสามารถทางกาย (Physical abilities) เป็นความสามารถในการใช้สภาพของร่างกายทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือการเคลื่อนไหวของร่างกายนอกจากคล่องแคล่วสัมพันธ์กันมากขึ้นแล้ว ยังต้องมีความอดทนในการบังคับกล้ามเนื้อได้ดีขึ้นความอดทนจะต้องมีพลัง ความแข็งแรงความยืดหยุ่น และความคล่องแคล่วอย่างเพียงพอ
5. การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ (Skilled movement) เป็นการเคลื่อนไหวโดยอาศัยการเรียนรู้และทักษะจากการกีฬา การเดินรำ และความรื่นรมย์ต่างๆ โดยพัฒนาทักษะให้เกิดความคล่องแคล่วแม่นยำยิ่งขึ้นตั้งแต่เริ่มดัดแปลงทักษะอย่างง่ายขึ้นไปจนถึงทักษะขั้นซับซ้อน เช่น ขึ้นบังคับส่วนต่างๆ ของร่างกายให้เล่นยิมนาสติกได้ เป็นต้น
6. การสื่อสารโดยตรง (Nondiscursive communication) เป็นความสามารถในการ

สื่อวิธีการเคลื่อนไหว รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทาง การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และเป็น
อัตโนมัติ ระดับนี้เป็นระดับสร้างสรรค์ คิดรูปแบบท่าทางการแสดง และสามารถทำได้โดยไม่เคอะ
เงิน ทำให้คนดูมองเห็นเป็นธรรมชาติ เรียกว่าเป็นขั้นควบคุมอวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วที่สุด

หลักการประเมินผลภาคปฏิบัติ

สมบุญ ภู่นวล (2528: 39-40) กล่าวว่า การวัดผลการเรียนด้านทักษะ เป็นการวัดความ
สามารถของแต่ละบุคคล จึงใช้เวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยพิจารณาเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ใช้ผลงานเป็นหลัก วัดเวลาที่ใช้ปฏิบัติ
2. ใช้เวลาเป็นหลัก วัดผลงานทั้งปริมาณ และคุณภาพ

ส่วน (ภัทรา นิคมานนท์, 2538: 177) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินผลภาคปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

1. วัดให้ตรงจุดมุ่งหมาย ก่อนสอนผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน
ว่าให้นักเรียนทำอะไรได้ และทำได้ระดับใด การวัดผลต้องวัดให้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้
2. กำหนดงานให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ดำเนินการได้เหมาะสมกับลักษณะงาน
4. ความยุติธรรม การสร้างความยุติธรรมในการประเมินผลทำได้โดย
 - 4.1 กำหนดขอบข่ายงานให้ชัดเจน
 - 4.2 กำหนดเงื่อนไข หรือข้อกำหนดในการทำงานให้ชัดเจน
 - 4.3 มอบหมายงาน หรือใช้สถานการณ์ในการมอบหมายงานให้เหมือนกัน
5. ตรวจให้คะแนนอย่างเป็นปรนัยและเที่ยงตรง การประเมินผลภาคปฏิบัติที่มีความ
เป็นปรนัย และเที่ยงตรงมีลักษณะดังนี้
 - 5.1 มีแบบประเมินผลชัดเจน
 - 5.2 แบ่งคะแนน วิธีการ และผลการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
6. มีเกณฑ์การประเมินผล การประเมินผลโดยทั่วไปพิจารณาเกณฑ์ 2 ประการคือ
ผลผลิต (Product) และกระบวนการ (Process) หรือวิธีในการปฏิบัติงาน
 - 6.1 ผลผลิต พิจารณาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพดังนี้
 - 6.1.1 เกณฑ์ปริมาณ หมายถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่อง
แคล่วชำนาญ อาจเปรียบเทียบได้ 2 ลักษณะได้แก่ การเปรียบเทียบปริมาณผลงาน และการเปรียบเทียบ
เทียบเวลาในการทำงาน
 - 6.2 วิธีการ พิจารณาว่าวิธีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนถูกต้องหรือไม่

7. วัดผลหลายๆ ครั้ง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติ

สุมาลี จันทร์ชลอ (2542: 191-192) กล่าวว่า ในการประเมินผลภาคปฏิบัติทุกชนิดไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตามผู้ประเมินต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การประเมินผลการปฏิบัติ จุดประสงค์มีหลายประการ เช่น ประเมินผลเพื่อให้ระดับคะแนนนักศึกษา ประเมินผลเพื่อวินิจฉัยการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาารู้ถึงขั้นตอนสำคัญของกระบวนการปฏิบัติ ไม่ว่าการประเมินผลเพื่อจุดประสงค์ใดต้องกำหนดจุดประสงค์เฉพาะตั้งแต่ต้นของการประเมินผล

2. วิเคราะห์ชิ้นงาน เพื่อหาองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ

3. วิเคราะห์รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ เช่น วัดผลในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ต้องแบ่งวิธีการปฏิบัติเป็นขั้นตอน เพื่อให้คะแนนตามขั้นตอนต่างๆ ได้สะดวก หรือวัดผลงานต้องกำหนดคุณลักษณะของงาน ในรูปของปริมาณ และคุณภาพผลงานที่พึงประสงค์

4. กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ โดยแยกแยะประเด็นที่จะสังเกต และเกณฑ์การตัดสินผลเกณฑ์การปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมเฉพาะที่นักศึกษาควรปฏิบัติเพื่อให้ผลการปฏิบัติเหมาะสมกับงานภาคปฏิบัติต่างๆ

การกำหนดเกณฑ์ ครูต้องตัดสินว่าจะสังเกตสิ่งใดของการปฏิบัตินั้นๆ ซึ่งควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์ประกอบด้วย การตัดสินว่าผู้เรียนปฏิบัติได้ตรงตามพฤติกรรมเป้าหมายหรือไม่ จำเป็นต้องมีเกณฑ์หรือประเด็นที่ต้องการวัดผล การแยกแยะเกณฑ์เป็นการแตกพฤติกรรมของกระบวนการปฏิบัติหรือผลงานออกเป็นองค์ประกอบย่อยๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาสังเกต และตัดสินเช่น

การประเมินผลการเล่นเปียโน อาจกำหนดประเด็นในการประเมินผล ดังนี้

4.1 นั่งตัวตรง วางเท้าบนพื้นหรือที่วางเท้า

4.2 วางนิ้วบนคีย์บอร์ด

4.3 เล่นโดยไม่หยุดให้เสียงจังหวะ

4.4 เล่นตัวโน้ตได้ถูกต้อง

4.5 เล่นทำนองขณะที่มีเสียงอื่นได้กลมกลืนกัน

4.6 เล่นตามจังหวะ

5. กำหนดชนิดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดผลในแต่ละองค์ประกอบ (เสริม ทศศรี, 2536: 66)

6. ตัดสินหรือให้คะแนนการปฏิบัติ การวัดผลภาคปฏิบัติส่วนมากใช้เทคนิคการ

สังเกต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของสิ่งที่สังเกต การประเมินผลเพียงครั้งเดียวจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว อาจมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้นถ้าสามารถทำได้ ควรใช้การสังเกตหลายๆ ครั้ง เพื่อให้ผลการสังเกตเชื่อถือได้ (สุมาลี จันทร์ชลอ, 2542: 196)

กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย

ภัทธา นิคมานนท์ (2538: 179-182) กล่าวถึงกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัยไว้ว่า การมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ ก่อนสอนครูต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนว่าเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว ผู้เรียนควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง มีลักษณะการเขียนดังนี้

1.1 เขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้

1.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดอย่างครบถ้วน เช่น สถานการณ์ พฤติกรรม และเกณฑ์การประเมิน

ในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงมีการระบุลักษณะงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสภาพการที่ผู้สอนต้องเตรียมเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานนั้นๆ คือ เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

2. กำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น

2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2 มีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามสมควรแก่

อัตรภาพ

2.3 ใช้เวลาในการปฏิบัติที่เหมาะสม ไม่ควรมอบหมายงานที่ต้องใช้เวลาทำงานมากกว่าเวลาที่กำหนดให้เรียน ผลงานควรเสร็จสิ้นในภาคเรียน

3. กำหนดวิธีดำเนินการ เช่น

3.1 กำหนดวิธีปฏิบัติงานว่า ทำที่ไหน ทำในลักษณะใด เป็นงานกลุ่มหรือราย

บุคคล

3.2 กำหนดขอบข่ายของการปฏิบัติ ได้แก่ ลักษณะของงานที่ให้ทำ วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้หรือไม่ใช้ คำชี้แจงหรือข้อตกลงในการทำงาน

4. กำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การวัดการปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติงานในสถานที่จริง แต่หากไม่สามารถปฏิบัติในสถานที่จริงได้ อาจจำลองสถานที่ที่คล้ายคลึงกับสถานที่จริงให้ปฏิบัติแทน ในบางครั้งไม่สามารถหาสถานที่จริงได้แล้วยังไม่สามารถสร้างสถานการณ์จำลองได้ด้วย ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องวัดด้วยแบบทดสอบใน

ห้องเรียนแทน อย่างไรก็ตาม การวัดในสถานการณ์จริงให้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือที่สุด รองลงมาคือ การวัดในสถานการณ์จำลอง

5. กำหนดวิธีวัด เช่น

5.1 การให้เขียนตอบ เพื่อตรวจสอบทักษะความสามารถในการทำงานที่ทำ ตลอดจนตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง

5.2 การสร้างสถานการณ์จำลอง ผู้วัดอาจเตรียมสถานการณ์จำลองที่มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

5.3 การวัดผลงานที่ได้จากการปฏิบัติงานจริง การวัดผลงานส่วนใหญ่จะพิจารณาจากชิ้นส่วนของงานที่ผู้เรียนส่ง

6. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การวัดภาคปฏิบัติที่ผู้สอนต้องเตรียมหาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการวัดผล เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกพฤติกรรม เป็นต้น บางครั้งการวัดผลต้องใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่าง สิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การกำหนดตัวผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของผู้เรียน การวัดผลภาคปฏิบัติบางครั้งอาจได้ข้อมูลจากเพื่อนที่ทำงานในกลุ่ม หรือจากผู้ที่นำผลงานไปใช้ก็ได้

7. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เช่น

7.1 การกำหนดสัดส่วนคะแนนกระบวนการปฏิบัติ ได้แก่ ขั้นตอนในการทำงาน การเลือกใช้อุปกรณ์ ความคล่องแคล่วในการทำงาน และประสิทธิผลของการทำงาน

7.2 การกำหนดสัดส่วนคะแนนผลงาน ได้แก่ ประโยชน์ ความงดงาม ความคงทน ความถูกต้อง และประสิทธิภาพของผลผลิต

8. กำหนดวิธีการประเมินผล เช่น ประเมินแบบให้เกรด ABCDE หรือ ดีมาก ปานกลาง ค่อนข้างดี ควรปรับปรุง การประเมินระบบนี้นิยมกันมาก เพราะมีความสะดวกในการดำเนินการและเข้าใจง่ายในการรายงานผล นอกจากนั้นต้องมีการกำหนดกรอบอ้างอิง ได้แก่

8.1 การเปรียบเทียบระดับความสามารถกับเพื่อนในกลุ่ม เรียกว่า การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม

8.2 การเปรียบเทียบระดับความสามารถกับเกณฑ์มาตรฐาน จัดเป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์

8.3 การประเมินเพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการของตนเอง โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานกับทักษะและความสามารถเดิมที่มีอยู่ก่อน เรียกว่า การประเมินแบบอิงตน

9. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล มีขั้นตอนดังนี้

9.1 วางแผนสร้างเครื่องมือ ได้แก่ ศึกษาหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แล้วเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อสามารถวัดได้

9.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ

9.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ต้องหาความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นก่อน จนแน่ใจว่าเครื่องมือที่มีคุณลักษณะที่สำคัญของเครื่องมือที่ดี

9.4 สร้างคู่มือการใช้เครื่องมือ เพื่อให้ผู้นำเครื่องมือไปใช้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ตามเจตนารมณ์ของผู้สร้างเครื่องมือ

การประเมินผลทักษะดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2536: 160) กล่าวว่า การประเมินผลทักษะทางดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ มุ่งเน้นการปฏิบัติเดี๋ยวมากกว่า เนื่องจากการประเมินผลภาคปฏิบัติ กระบวนการประเมินผลจึงต้องกระทำเป็นรายบุคคล ดังนั้นการวางโครงการสอนผู้สอนควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลทักษะดนตรี

การวัดผลทักษะทางดนตรีควรวัดผลออกเป็นสองลักษณะคือ

1. วัดผลความสามารถในการปฏิบัติทักษะ
2. วัดผลคุณภาพของการปฏิบัติเพราะดนตรีเป็นศิลปะ

นอกจากนี้การวัดผลทักษะทางดนตรีควรวัดทักษะทั้งเชิงปริมาณ และ เชิงคุณภาพ เชิงปริมาณได้แก่ทักษะที่ผู้เรียนควรปฏิบัติได้หลังจากเรียนรู้ไปแล้ว ส่วนเชิงคุณภาพ ได้แก่ ความไพเราะของบทเพลง

แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541: 158-162) กล่าวว่า แบบทดสอบทางดนตรีที่ใช้โดยทั่วไป ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรี ซึ่งโดยมากผู้สอนมักเป็นผู้สร้างขึ้นเอง แต่มีแบบทดสอบอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรี ซึ่งนิยมใช้ในสหรัฐอเมริกา แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรีสร้างขึ้นตามหลักวิชาการ มีการทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อถือ ความเที่ยงตรง และคำนึงถึงความสะดวกในการใช้ การใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรีสามารถใช้ได้กับผู้เรียนในสังคมที่กว้างขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะผู้เรียนในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง แบบสอบถามนี้สามารถเก็บไว้ใช้ได้เป็นระยะเวลานาน

แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรีที่ใช้ในสหรัฐอเมริกามีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ตาม

วัตถุประสงค์ในการวัดความสามารถทางดนตรีของเด็กที่แตกต่างกันไป ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรี (Music Achievement Tests) เป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างขึ้นอย่างเป็นกลาง โดยผู้นำไปใช้ต้องศึกษาว่าเหมาะสมกับผู้เรียนของตนเพียงใด เพราะอาจมีบางเนื้อหาที่ผู้เรียนของตนอาจไม่ได้เรียน การใช้แบบทดสอบมาตรฐานนี้ต้องนำผลที่ได้ของผู้เรียนแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับผลของกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเรียกว่า ปทัสถาน เพื่อชี้แสดงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับใด คือ ต่ำกว่าหรือสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอ้างอิงเท่าใด ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอ้างอิงมากกว่าแสดงว่า ผู้เรียนผู้นั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ถ้าคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมาก ย่อมแสดงว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปกติกลุ่มอ้างอิงนี้ในคู่มือแบบทดสอบมักมีรายละเอียดชี้แจงไว้ด้วยว่า การเทียบคะแนนสอบของผู้เรียนกับกลุ่มอ้างอิงนั้นควรเป็นกลุ่มอ้างอิงกลุ่มใด เพื่อความถูกต้องของผลการเปรียบเทียบ เช่น กลุ่มอ้างอิงซึ่งแบ่งตามระดับการศึกษาในแต่ละชั้นเรียน เป็นต้น ข้อควรคำนึงประการสำคัญในการใช้แบบทดสอบคือ การดำเนินการทดสอบต้องทำตามขั้นตอนที่แนะนำไว้ในคู่มือแบบทดสอบอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้การสอบมีมาตรฐานเช่นเดียวกับกลุ่มอ้างอิง ซึ่งผลที่ได้มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้อย่างแท้จริง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นที่เชื่อถือและใช้กันมากคือ แบบทดสอบซึ่งสร้างโดย ริชาร์ด โคลเวล (Richard Colwell) มีชื่อว่า The Music Achievement Tests (MAT) แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยผู้สอนดนตรีในเรื่องการวัดผลการเรียนดนตรีในโรงเรียนทั่วไปของนักเรียน

แบบทดสอบ MAT ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อยจำนวน 4 ชุด โดยแต่ละชุดแบ่งเป็น 3 หรือ 4 ตอน ตามความแตกต่างของหัวข้อเรื่อง แบบทดสอบทุกข้อเป็นแบบเลือกตอบทั้งหมด ตัวโจทย์ที่เป็นเสียงดนตรีใช้เสียงของเปียโน ไวโอลิน วิโอลา และเชลโล สลับกันไป

แบบทดสอบชุดที่ 1 เป็นแบบวัดทักษะทางดนตรี 3 ด้าน โดยให้การฟังเป็นหลัก ไม่จำเป็นต้องใช้การอ่านโน้ต ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การแยกแยะระดับเสียง

ตอนที่ 2 การแยกแยะชั้นคู่เสียง

ตอนที่ 3 การแยกแยะอัตราจังหวะ

แบบทดสอบชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดทักษะทางดนตรี 3 ด้าน โดยใช้ความรู้ในเรื่องโน้ตดนตรีพอสมควร แต่ยังเน้นการฟังเป็นหลัก ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การแยกแยะเมเจอร์และไมเนอร์โหมด

ตอนที่ 2 ความรู้สึกเรื่องเสียงหลัก

ตอนที่ 3 การแยกแยะเรื่องการฟังและสัญลักษณ์ทางดนตรี

แบบทดสอบชุดที่ 3 เป็นแบบทดสอบวัดความจำในด้านต่างๆ แบ่งออกเป็น 4 ตอน บางตอนต้องใช้ความรู้เรื่องดนตรี ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ความจำเกี่ยวกับเรื่องเสียง

ตอนที่ 2 ความจำเกี่ยวกับเรื่องทำนอง

ตอนที่ 3 ความจำเกี่ยวกับระดับเสียง

ตอนที่ 4 ความจำเกี่ยวกับเครื่องดนตรี

แบบทดสอบชุดที่ 4 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ในเชิงทฤษฎี ต้องใช้ความรู้ทางดนตรี มากกว่าแบบทดสอบชุดอื่นๆ แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ลิลาของดนตรี คือการฟังเพลงและให้เลือกว่าเป็นผลงานการประพันธ์ของ ผู้ใด

ตอนที่ 2 การแยกแยะเรื่องการฟังและสัญลักษณ์ทางดนตรี คือการชี้แสดงจังหวะ ของตัวโน้ตจากเสียงที่ได้ยินและจากตัวโน้ต

ตอนที่ 3 ความจำเกี่ยวกับเรื่องคอร์ด

ตอนที่ 4 ความจำเกี่ยวกับเรื่องเคเดนซ์

2. แบบทดสอบวัดความถนัดทางดนตรี (Music Aptitude Tests) เป็นแบบทดสอบ ที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์หรือความสามารถทางดนตรีในอนาคต มีความเหมาะสมและน่ากระทำ แต่บางครั้งผู้สอนดนตรีหรือนักดนตรีศึกษามักใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการพยากรณ์ความ สำเร็จในการเรียนดนตรีไปด้วย เพราะมีความเชื่อว่าถ้าในขณะที่ผู้ทำแบบทดสอบสามารถทำแบบ ทดสอบได้ดี ในอนาคตน่าจะเรียนดนตรีได้ นอกจากนี้การแสดงความสามารถทางดนตรีของเด็ก เป็นสิ่งที่บ่งชี้อย่างชัดเจนว่าเด็กผู้นั้นมีความถนัดทางดนตรีและเป็นผู้ที่น่าประสบความสำเร็จด้าน ดนตรีในอนาคต แบบทดสอบชุดแรกสร้างโดย คาร์ล ซีซอร์ (Carl Seashore) ในปี 1919 มีดังนี้

2.1 Seashore Measures of Musical Talents แบบทดสอบความถนัดชุดนี้สร้าง เมื่อปี 1919 และปรับปรุงเมื่อปี 1960 ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อยจำนวน 6 ชุด แต่ละชุดใช้ การรับรู้ในเรื่องของระดับเสียง ความดัง จังหวะ เวลา สีสันท และความจำเกี่ยวกับเสียง ซีซอร์มี ความเชื่อว่าองค์ประกอบเหล่านี้เป็นตัวชี้ความสามารถทางดนตรีที่ติดตัวมา ซึ่งถ้าผู้นั้นไม่มีสิ่ง เหล่านี้ย่อมไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนดนตรี

เนื้อหาของแบบทดสอบประกอบด้วยการให้ผู้ทำแบบทดสอบฟังเสียง 2 เสียง และ เปรียบเทียบกันในลักษณะต่างๆ ที่มีในแบบทดสอบ โดยใช้แหล่งกำเนิดเสียงอิเล็กทรอนิกส์

(Electronic Oscillators) เช่น ถ้าเป็นในเรื่องของระดับเสียง จะให้ฟังเสียง 2 เสียง แล้วให้ตอบว่าเสียงใดสูงกว่ากัน ต่ำกว่าหรือเท่ากัน หรือในเรื่องของความดังจะให้ฟังเสียง 2 เสียง แล้วให้ตอบว่าเสียงใดดังกว่ากัน เป็นต้น ส่วนในเรื่องความจำเกี่ยวกับเสียง ผู้ทำการทดสอบจะตอบว่าเสียงใดที่เปลี่ยนไปเมื่อฟังเสียง 2 ชุดเปรียบเทียบกับ ด้วยเหตุที่ซีซอร์ใช้เสียงอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักดนตรีศึกษาวิจารณ์ว่าไม่ใช่เป็นแบบทดสอบทางดนตรี แต่เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านเสียงเท่านั้น และการแยกหัวข้อย่อยเป็นเรื่องทำให้วัดความสามารถหรือความถนัดทางดนตรีไม่ได้ เพราะดนตรีเป็นเรื่องของแนวความคิดของการจัดเสียงของเครื่องดนตรี มิใช่เป็นเรื่องย่อยๆ ในลักษณะที่ซีซอร์แบ่งไว้

แบบทดสอบนี้สามารถใช้วัดผลตั้งแต่เด็กเล็กในระดับประถมปีที่ 4 จนถึงผู้ใหญ่ ซึ่งความเชื่อถือได้และความแม่นยำของแบบทดสอบมีการยอมรับว่าใช้ได้ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับวิจารณ์และปัจจุบันไม่นิยมใช้แบบทดสอบนี้อีกแล้ว

2.2 The Musical Aptitude Profile (MAP) แบบทดสอบชุดนี้พัฒนาขึ้นโดย เอ็ดวิน กอร์ดอน (Edwin Gordon) และพิมพ์เผยแพร่ในปี 1965 โดยใช้กับเด็กตั้งแต่ระดับเกรด 4-12 (ประถมปีที่ 4 - มัธยมปีที่ 6) แบบทดสอบชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ในแต่ละตอนมีหัวข้อย่อยๆ 2-3 หัวข้อ

ตอนที่ 1 เสียง ประกอบด้วยเรื่อง ทำนอง และการประสานเสียง

ตอนที่ 2 จังหวะ ประกอบด้วยเรื่อง ความเร็วจังหวะ และอัตราจังหวะ

ตอนที่ 3 การรับรู้ดนตรี ประกอบด้วยเรื่อง ประโยค ความสมดุล และลีลา

ลักษณะของ MAP ต่างจากแบบทดสอบของซีซอร์หลายประการคือ โจทย์ของ MAP ใช้เสียงดนตรีทั้งหมดโดยมีหลายตอนที่เป็นการทำนองไม่เฉพาะเสียงเดียวในขณะที่แบบทดสอบของซีซอร์ใช้เสียงอิเล็กทรอนิกส์ และเป็นเสียงเดียวไม่มีโจทย์ที่เป็นทำนองเพลงแต่อย่างใด ส่วนในตอนที่ 3 การรับรู้ดนตรีมีเรื่องเกี่ยวกับความชอบ หรือความไพเราะของทำนองเพลงให้ผู้ทำแบบทดสอบเลือกด้วย MAP จึงน่าเป็นแบบทดสอบวัดความถนัดทางดนตรีได้มากกว่าแบบทดสอบของซีซอร์ นอกจากนี้ผลการใช้ MAP แสดงว่าแบบทดสอบมีความเชื่อถือได้ในเกณฑ์สูง และมีอำนาจพยากรณ์เกณฑ์น่าเชื่อถือได้เช่นกัน ข้อเสียของ MAP คือ ในการทดสอบใช้ระยะเวลาาน แต่ละขั้นตอนใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ในคู่มือจึงแนะนำให้ทดสอบวันละตอน นอกจากนี้ในคู่มือยังมีคำแนะนำของกลุ่มอ้างอิงในแต่ละชั้นไว้ด้วย มีผู้ทำการศึกษา MAP มากมายซึ่งผลแสดงออกมาว่า MAP เป็นแบบทดสอบมาตรฐานวัดความถนัดทางดนตรีที่เชื่อถือได้

2.3 The Primary Measures of music Audition (PMMA) แบบทดสอบวัดความ

ถนัดชุดนี้สร้างขึ้นโดย เอ็ดวิน กอร์ดอน (Edwin Gordon) ใช้วัดความถนัดทางดนตรีกับเด็กอนุบาล จนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 3 PMMA เป็นผลจากการดัดแปลงปรับปรุง MAP ให้เหมาะสมกับ ระดับเด็กเล็กจึงมีลักษณะด้านเนื้อหาคล้ายคลึงกัน โดยที่แบบทดสอบชุดนี้มีเนื้อหาสั้นกว่าและใช้ รูปภาพในการตอบคำถาม ซึ่งทำให้เด็กระดับอนุบาลสามารถทำแบบทดสอบชุดนี้ได้ แบบทดสอบ ชุดนี้แบ่งเป็น 2 ชุด วัดความถนัดทางดนตรีในลักษณะของความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างของเสียงและจังหวะ

ชุดที่ 1 แบบทดสอบเรื่องเสียง ผู้ทำแบบทดสอบจะได้ฟังระดับเสียง 2 ชุด และให้ตอบว่า เสียงที่ฟังในแต่ละชุดต่างกันหรือเหมือนกัน ระดับเสียงในแต่ละชุดมีตั้งแต่ 2 เสียงในตอนต้นจนถึง 5 ระดับเสียงในตอนท้ายของแบบทดสอบ

ชุดที่ 2 แบบทดสอบเรื่องจังหวะ ผู้ทำแบบทดสอบจะได้ฟังรูปแบบ จังหวะ 2 ชุด และให้ตอบว่า รูปแบบจังหวะที่ได้ยินเหมือนหรือต่างกัน

3. แบบทดสอบวัดความชอบทางดนตรี (Musical Preferred Tests) แบบทดสอบประเภทนี้ใช้วัดเจตคติด้านดนตรีว่าผู้เรียนมีความสนใจหรือชอบดนตรีมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเลือกเรียนดนตรีต่อไป แบบทดสอบวัดความชอบทางดนตรีที่ควรรู้จักได้แก่ The Indiana-Oregon Music Discrimination Test พัฒนาขึ้นโดย ลอง (Newell Long) ในปี 1967 แบบทดสอบนี้พัฒนามาจาก The Oregon Test of Music Discrimination ซึ่งสร้างขึ้นโดย เฮฟเนอร์ (Kate Hevner) ในปี 1934 ผู้ทำแบบทดสอบชุดนี้ต้องเลือกตัวอย่างเพลงที่ได้ยิน 2 ตัวอย่างในแต่ละข้อที่ฟังว่าตัวอย่างใดใน 2 ตัวอย่างมีความไพเราะหรือเป็นเพลงที่ชอบ ในแต่ละข้อตัวอย่างหนึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของผู้ประพันธ์เพลง อีกตัวอย่างเป็นบทเพลงที่ผู้สร้างแบบทดสอบดัดแปลงผลงานของบทเพลงดั้งเดิม สิ่งที่ดัดแปลงเปลี่ยนไปนี้ทำให้ตัวอย่างเหล่านี้มีความไพเราะหรือด้อยกว่าบทเพลงเดิม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีทั้งด้านทำนอง เสียงประสานและจังหวะ

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบมาตรฐานทางดนตรีมี 3 ประเภทคือ 1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรี 2. แบบทดสอบวัดความถนัดทางดนตรีและ 3. แบบทดสอบวัดความชอบหรือความสนใจทางดนตรี ซึ่งแบบทดสอบทั้งสามประเภท มีใช้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีการนำมาใช้ในประเทศไทย

หลักสูตรและเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์

หลักสูตรวิชาปฏิบัติกีตาร์ที่นำมาเสนอนี้เป็นของโรงเรียนดนตรีสยามกลการมี
รายละเอียด ดังนี้

ชั้นประกอบอาชีพได้

จัดสอนประเภทคลาสสิก โดยมีเวลาเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 225 ชั่วโมง
พร้อมทั้งมีการซ้อมด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 2,250 ชั่วโมง รับนักเรียนอายุ 10 ปีขึ้นไป อ่านออก
เขียนได้

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมวิชาดนตรี โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติกีตาร์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. เพื่อยกระดับการแสดงกีตาร์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล
3. เพื่อพัฒนาจิตใจเยาวชนให้ซาบซึ้งในศิลปดนตรี
4. เพื่อส่งเสริมมิตรภาพในหมู่เยาวชน
5. เพื่อส่งเสริมอาชีพในการเป็นนักแสดง

หลักสูตรการสอนแบ่งเป็นดังนี้

1. **ขั้นต้น** เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง เวลาฝึกซ้อมด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 250 ชั่วโมง

เนื้อหาในหลักสูตร

1.1 เรียนบรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล เส้นน้อยด้านบนขึ้นไป 3 เส้น และจากล่างลง
มา 7 เส้น เรียนรู้ท่วงท่า การวางนิ้วที่ถูกต้อง สัญลักษณ์มือซ้าย 0 1 2 3 4 และมือขวา p i m a

1.2 เรียนรู้เทคนิคการเล่นกีตาร์ต่างๆ

1.3 เรียนบันไดเสียงต่างๆ

1.4 เรียนรู้คอร์ด C, F, G7, Aminor, Dminor, E7, G, D7, Eminor

1.5 เรียนรู้การตีคอร์ดกีตาร์แบบต่างๆ

1.6 เรียนศัพท์และเครื่องหมายทางดนตรี

1.7 ปฏิบัติแบบฝึกหัดและบทเพลงตาม อัตราจังหวะ (Time Signature) และค่าโน้ต
ต่างๆ

1.8 ปฏิบัติเพลงในแบบ Solo Guitar ซึ่งมีลักษณะบทเพลงที่มีโน้ต 2 แนว
แบบง่ายๆ

2. **ขั้นกลาง** เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 75 ชั่วโมง เวลาฝึกซ้อมด้วยตนเองไม่น้อยกว่า 750 ชั่วโมง

เนื้อหาในหลักสูตร

- 2.1 เรียนรู้บันไดเสียงและการสร้างบันไดเสียงแบบต่างๆ ทั้งเมเจอร์และไมเนอร์
- 2.2 เรียนรู้ขั้นคู่เสียง (Interval) และทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับขั้นคู่เสียง
- 2.3 เรียนรู้คอร์ดมากขึ้น เช่น คอร์ดอ็อกเมนเตด และคอร์ดดิมินิช
- 2.4 เรียนรู้เทคนิคมือซ้ายและมือขวามากขึ้น
- 2.5 เรียนรู้บทเพลงกีตาร์สมัย คลาสสิก และโรแมนติคซึ่งมีความยากระดับ

ปานกลาง

- 2.6 ฝึกหัดเพลงประเภท Duet และ Trio
- 2.7 เรียนรู้โน้ตในตำแหน่งที่ 5, 7 และ 9
- 2.8 เรียนรู้ศัพท์และความหมายของบทเพลงมากขึ้น
- 2.9 เรียนรู้ทักษะการเล่นกีตาร์ระดับที่สูงขึ้นจากขั้นต้น
3. ขั้นสูง เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 75 ชั่วโมง เวลาฝึกซ้อมด้วยตนเองไม่น้อยกว่า 750

ชั่วโมง

เนื้อหาในหลักสูตร

- 3.1 เรียนรู้เทคนิคการเล่นกีตาร์คลาสสิกขั้นสูง เช่น Tremolo, Pizzicato, Octave Harmonic และ Trill
- 3.2 เรียนรู้วิธีสร้างคอร์ดและสามารถสร้างคอร์ดได้ด้วยตัวเอง
- 3.3 เรียนแบบฝึกหัดและบทเพลงจากสมัยบาโรกถึงโรแมนติค ซึ่งเป็นบทเพลงที่ยากกว่า และต้องใช้ความเข้าใจในบทเพลงมากกว่าในขั้นกลาง เช่น เพลง Bourree ของ R, De Visée และ Asturias ของ I. Albeniz เป็นต้น
- 3.4 รู้จักชื่อของ Composers และ Performers ต่างๆ ตั้งแต่สมัยเรอเนซอง (Renaissance) ถึงสมัยคอนเทมโพลารี (Contemporary) เช่น S.L. Weiss, E. Granados, J. Williams เป็นต้น
- 3.5 จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงทักษะการเล่นกีตาร์ให้ดีขึ้น
- 3.6 เรียนรู้ความหมายของบทเพลง และทำความเข้าใจในบทเพลงนั้นๆ เช่น Bourree, Mazurka เป็นต้น

4. ขั้นประกอบอาชีพ ถือว่าเป็นขั้นประกอบอาชีพได้ กล่าวคือสามารถเป็นนักแสดงกีตาร์คลาสสิกได้ เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง เวลาฝึกซ้อมด้วยตนเองไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง
- เนื้อหาในหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ภาค

ภาคที่ 1 ประวัติศาสตร์ฟลามงโก (Flamenco) และบทเพลงของกีตาร์ฟลามงโก เทคนิคการเล่นกีตาร์ฟลามงโก การเดี่ยวเพลงประเภท Etude, Minuet, Prelude และฉันทลักษณ์แบบอื่นๆ ของนักประพันธ์เพลง เช่น D.Aguado, N.Coste, J.D. Alard, J. Malats, F.Tarrega และ F.Sor

ภาคที่ 2 การเดี่ยวกีตาร์บรรเลงเพลงคลาสสิก ฉันทลักษณ์แบบต่างๆ ของนักประพันธ์เพลง เช่น F.Tarrega, F.Carulli, N. Paganini และ F. Sor การเดี่ยวกีตาร์ฟลามงโก ในฉันทลักษณ์แบบ Rosas, Soleares การเล่นกีตาร์ Duet ในบทประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์สองตัวโดย F.Carulli และ F.Sor

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. จัดให้มีการสอบวัดผลปีละ 2 ครั้ง
2. จัดให้มี Guitar Concert
3. จัดให้มีการแสดงกีตาร์ทางโทรทัศน์ และสถาบันต่างๆ
4. จัดให้มี Student Concert
5. จัดให้มีการแข่งขัน Siam Guitar Festival
6. ส่งตัวแทนของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจาก Siam Guitar Festival

เข้าแข่งขันระดับชาติในงาน Southeast Asian Guitar Festival

การวัดผล ทำการวัดผลเมื่อจบชั้นเรียนแต่ละชั้น มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นต้น

1. การปฏิบัติเพลงให้เล่นเพลงที่กำหนดให้ (Set Pieces) 2 เพลง และ เพลงที่เลือกด้วยตัวเอง (Free Choice Pieces) อีก 2 เพลง โดยต้องมีเพลงยากง่ายเท่ากับเพลงที่กำหนดให้
2. Sight Playing ปฏิบัติโน้ตตามบทเพลงที่กำหนดให้ โดยมีค่าของตัวโน้ต และ ขอบเขตของตัวโน้ตไม่เกินเนื้อหาในบทเรียนทันที โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า
3. Ensemble ปฏิบัติคอร์ดตามบทเพลงที่กำหนดให้ โดยมีคอร์ด และ Rhythm Pattern ไม่เกินเนื้อหาในบทเรียนทันที โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า

4. เกณฑ์ตัดสิน คะแนนรวมต้องไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงจะถือว่าสอบผ่าน

ชั้นกลางและชั้นสูง

1. การปฏิบัติเพลงให้เล่นเพลงที่กำหนดให้ (Set Pieces) 3 เพลง และ เพลงที่เลือกด้วยตัวเอง (Free Choice Pieces) อีก 3 เพลง โดยต้องมีเพลงยากง่ายเท่ากับเพลงที่กำหนดให้
2. Sight Playing ปฏิบัติโน้ตตามบทเพลงที่กำหนดให้ โดยมีค่าของตัวโน้ต และ ขอบเขตของตัวโน้ตไม่เกินเนื้อหาในบทเรียนทันที โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า
3. Ensemble ปฏิบัติคอร์ดตามบทเพลงที่กำหนดให้ โดยมีคอร์ดและ

Rhythm Pattern ไม่เกินเนื้อหาในบทเรียนทันที โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า

4. บันไดเสียง ให้ปฏิบัติทั้งเมเจอร์ และ เมลลอร์คไมเนอร์ ตามที่กำหนดให้

5. เกณฑ์ตัดสิน คะแนนรวมต้องไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงจะถือว่าสอบผ่าน

ชั้นประกอบอาชีพ

1. การปฏิบัติเพลงที่เลือกด้วยตัวเอง (Free Choice Pieces) อีก 6 เพลง

2. Sight Playing

2.1 ให้ปฏิบัติเพลงในแบบ Solo โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า

2.2 ให้ปฏิบัติเพลงในแบบ Duet

3. Ensemble ให้ปฏิบัติเพลงในแบบ Duet ร่วมกับกรรมการสอบ โดยสลับกันเล่น

ทั้ง 2 แนว

4. เกณฑ์ตัดสิน คะแนนรวมต้องไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงจะถือว่าสอบผ่าน

ส่วนหลักสูตรวิชากีตาร์ ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์มิดัน (วิทยา วอสเบียน, 2541: เอกสารอัดสำเนา)

ปีที่ 1 เทอม 1

เทคนิค Scales, Ligados, Mordentes เปื่องต้น

1. M. Giuliani Estudio Op. 1 การเล่น Arpeggios 3 และ 4 โน้ต

2. D. Aguado บทเรียนที่ 11-27 (อย่างน้อย 4 บท)

Estudios No. 1-7 (อย่างน้อย 4 บท)

3. F. Sor Estudios Op. 35 (อย่างน้อย 3 บท)

4. F. Tarrega Estudios No. 1, 2, 3

5. M. Carcassi Estudios Op. 26 "Caprice" (อย่างน้อย 2 บท)

เพลงสอบ Prelude No. 6

M. Ponce

Minuet in C จาก Sonata Op. 22

F. Sor

การเรียน เลือกเรียนจากข้อ 1-5 ได้ 10 เพลง โดยต้องเลือกผู้ประพันธ์ให้ครบทุกคน

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 3 และ 4 ได้ 1 เพลง และเลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 1 เทอม 2

เทคนิค การเล่นใน Position ที่สูงขึ้น, การเล่น Natural Harmonics

1. M. Giuliani Estudio Op. 48 No. 2, 3, 4, 5

2. D. Aguado Estudios No. 1-11

3. M. Carcassi Estudios Op. 60 No. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 18, 19

4. F. Sor Estudios 1-5 (จาก 20 Estudios / Segovia)

5. F. Tarrega Estudios No. 1-4

เพลงสอบ Prelude No. 8

M. Ponce

Sarabande

F. Poulenc

Prelude in C

F. Tarrega

Minuet in C จาก Sonata Op. 25

F. Sor

การเรียนรู้ เลือกเรียนจากข้อ 1-5 ได้ 10 เพลง โดยต้องเลือกผู้ประพันธ์ให้ครบทุกคน

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 3 และ 4 ได้ 1 เพลง และเลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 2 เทอม 1

เทคนิค การเล่นใน Position ที่สูงขึ้น, Tremolo เป็องตัน, Scale คู่ 3, 6, 8

1. D. Aguado Estudios No. 1, 2, 3, 4

2. M. Carcassi Op. 60 Estudios No. 5, 7, 9, 11, 14, 15, 20, 21, 24

3. F. Sor Estudios No. 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 17

(จาก 20 Estudios / Segovia)

4. F. Tarrega Estudios No. 11, 12, 13, 14, 15, 16

5. E. Pujol Estudios No. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 18, 19

เพลงสอบ Minuet in A

F. Sor

Prelude No. 9 in E

M. Ponce

Prelude No.3 หรือ 4

H. Villa-lobos

Sarabande (จาก Partita in Bminor)

J.S. Bach

การเรียนรู้ เลือกเรียนจากข้อ 1-5 ได้ 12 เพลง โดยต้องเลือกผู้ประพันธ์ให้ครบทุกคน

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 1-3 ได้ 1 เพลง และเลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 2 เทอม 2

เทคนิค การเล่นใน Position ที่สูงขึ้น, Harmonic Octaves

1. F. Sor Estudios No. 11, 15, 19 (จาก 20 Estudios / Segovia)

2. F. Tarrega Estudios No. 17, 18, 19, 20

3. E. Pujol Estudios No. 3, 5

4. H. Villa-Lobos Etudes No. 1, 6, 8

5. Dodgson, H. Quine Studies No. 3, 5, 17, 18

เพลงสอบ Prelude No. 5

H. Villa-lobos

Tiento Antiguo

J. Rodrigo

Sonata

F. Sor

การเรียนรู้ เลือกเรียนจากข้อ 1-5 ได้ 9 เพลง โดยต้องเลือกผู้ประพันธ์ให้ครบทุกคน

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 1, 4 และ 5 ได้ 1 เพลง และเลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 3 เทอม 1

เทคนิค การเล่นใน Position ที่สูงขึ้น

1. F. Sor Estudios No. 11, 15, 19 (จาก 20 Estudios / Segovia)

2. N. Coste Op. 38 Etudes No. 14, 21, 22

3. H. Villa-Lobos Etudes No. 2, 5, 9, 11

4. Dodgson, H. Quine Studies No. 4, 12

เพลงสอบ Aria Con Variaciones

Frescobaldi

Prelude in G minor

A. Barrios Mangore

Homenaje A Debussy

M. De Falla

Fandanguillo

J. Turina

Variaciones Sobre Un Tema

F. Sor

De La Flauta Encantada

El Abejorro

E. Pujol

การเรียนรู้ เลือกเรียนจากข้อ 1-4 ได้ 4 เพลง โดยต้องเลือกผู้ประพันธ์ให้ครบทุกคน

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 1, 4 ได้ 1 เพลง และเลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 3 เทอม 2

1. N. Coste Op. 38 Etudes No. 9, 13, 20

2. H. Villa-Lobos Etudes No. 3, 4, 12

3. Dodgson, H. Quine Studies No. 6, 13

4. J. S. Bach Prelude in D (จาก Prelude fugue and Allegro)

เพลงสอบ Cancion E Danza No.1

A. Ruize Pipo

En Los Trigales

J. Rodrigo

Sonata in C

F. Sor

Sonata in C

M. Giuliani

Tonadilla Sobre El

M. C. Tedesco

Nombre De A. Segovia

Suite Espanolas	<u>I. Albeniz</u>
Suite Espanolas	<u>E. Granados</u>
Homenaje A Tarrega	<u>J. Turina</u>
Sevillana	<u>J. Turina</u>

การเรียนรู้ เลือกเรียนจากข้อ 1-4 ได้ 3 เพลง

การสอบ เลือกเพลงจากข้อ 1-4 ได้ 1 เพลง และ เลือกจากเพลงสอบอีก 1 เพลง

ปีที่ 4 เทอม 1

Villa-Lobos	Etude No. 7, 10
J. S. Bach	Prelude-Presto (Lute Suite No. 1 in E minor)
J. S. Sagreras	El Colibri
F. Tarrega	Estudio Sobre Un Tema De Alard
M. Ohana	Tiento
F. Martin	Prelude และ Comme Une Gigue
M. C. Tedesco	Tarantella
S. L. Weiss	Fantasia
J. Dowland	Lacrimae Pavan
L. Brouwer	Danza Caracteristica หรือ Tre Apuntes

ปีที่ 4 เทอม 2

Recital จากความจำอย่างน้อย 30 นาที

จากหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผลการปฏิบัติตัวสรุปได้ว่า การเรียนและการสอบวัดนั้น เริ่มต้นจากง่ายไปยาก นักเรียนที่เรียนปฏิบัติตัวต้องเรียนตามลำดับขั้น เพราะทักษะต่างๆ นั้นเรียนต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ต้นจะข้ามขั้นตอนมิได้

โครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ

วิทยาลัยครูได้รับพระราชทานนามจากองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเป็น "สถาบันราชภัฏ" เมื่อปี พ.ศ. 2535 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏ เมื่อปี พ.ศ. 2538 ซึ่งในปัจจุบันสถาบันราชภัฏได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ทั้งนี้ยัง

คงใช้หลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2536 โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชา และกลุ่มวิชาที่เหมือนกันทุกสาขาวิชาดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมายถึง วิชาการศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิค และเข้าใจกระบวนการการทำงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

หมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ

- 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก-โท
- 2.2 กลุ่มวิชาชีพครู
- 2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

โครงสร้างหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรี แขนงดนตรีสากล

โครงสร้างหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรี แขนงดนตรีสากลมี 2 สาขา ดังนี้

1. สาขาวิชาการศึกษา สายมัธยมศึกษา

1.1 โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ระดับปริญญาตรี 4 ปี แขนงวิชาดนตรีสากลหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 149 หน่วยกิต แบ่งเป็น 1) หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 40 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเฉพาะด้าน 99 หน่วยกิต โดยในกลุ่มหมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งเป็น 3 วิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาเนื้อหา กลุ่มวิชาชีพครู และกลุ่มปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี

1.2 โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) แขนงวิชาดนตรีสากลหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต แบ่งเป็น 1) หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 24 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเฉพาะด้าน 50 หน่วยกิต โดยในกลุ่มหมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งเป็น 3 วิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาเนื้อหา กลุ่มวิชาชีพครู และกลุ่มปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี

2. สาขาศิลปศาสตร์ สายดนตรี และศิลปะการแสดง

2.1 โปรแกรมวิชาดนตรี ระดับอนุปริญญา 2 ปี แขนงวิชาดนตรีสากล หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 73 หน่วยกิต แบ่งเป็น 1) หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 16 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเฉพาะด้าน 51 หน่วยกิต โดยในกลุ่มหมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งเป็น 3 วิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาเนื้อหา กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ และกลุ่มปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี (สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, อ้างถึงใน วิชา เซาว์ศิลป์, 2540: 19-21)

การประเมินผลการศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี

สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏภูเก็ต (2544: 75-79) อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 30 (2) แห่งพระราชบัญญัติสภาสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 และข้อบังคับคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2541 ข้อ 15 สภาประจำสถาบันราชภัฏจึงกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผลการศึกษา ระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏโดยสรุปจากข้อ 4. ถึงข้อ 19.ไว้ดังนี้

4. ให้ผู้สอนประเมินผลทุกรายวิชาที่มีการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน การวัดผล ต้องทำตลอดภาคเรียนโดยวิธีต่างๆ กัน เช่น การสอบย่อย การรายงาน การทำงานกลุ่ม การสอบ กลางภาคเรียนและให้มีการสอบปลายภาคเรียน โดยคิดคะแนนเก็บให้อยู่ระหว่างร้อยละ 20 ถึง ร้อยละ 80 เว้นแต่รายวิชาที่คณะกรรมการวิชาการประจำสถาบันเห็นชอบให้ประเมินใน ลักษณะอื่น

5. นักศึกษาจะต้องสอบปลายภาคเรียน และจะมีสิทธิ์ในการสอบปลายภาคเรียน ต้อง อยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

5.1 มีเวลาเรียนในรายวิชานั้นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน ทั้งหมด

5.2 ในกรณีที่มิมีเวลาเรียนในรายวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ 80 แต่ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการวิชาการประจำสถาบัน

6. ผู้ไม่มีสิทธิ์สอบปลายภาคเรียน จะได้รับการพิจารณาผลการเรียนเป็น E ยกเว้นใน กรณีที่การไม่มีสิทธิ์สอบดังกล่าว เนื่องจากเหตุจำเป็นและคณะกรรมการตาม 5.2 เห็นควรให้ ยกเลิกวิชาเรียนนั้น

7. ให้มีการประเมินผลการเรียนในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร เป็น 2 ระบบ ดังนี้

7.1 ระบบค่าระดับคะแนน แบ่งเป็น 8 ระดับ

ระดับคะแนน	ความหมายของผลการเรียน	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม	4.0

B+	ดีมาก	3.5
B	ดี	3.0
C+	ดีพอใช้	2.5
C	พอใช้	2.0
D+	อ่อน	1.5
D	อ่อนมาก	1.0
E	ตก	0.0

ระบบนี้ใช้สำหรับการประเมินรายวิชาที่เรียนตามหลักสูตร ค่าระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ ต้องไม่ต่ำกว่า D ถ้านักศึกษาได้ค่าระดับคะแนนในรายวิชาใดต่ำกว่า D ต้องลงทะเบียนและเรียนจนกว่าจะสอบได้ ส่วนการประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพและรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่ ถ้าได้รับการประเมินต่ำกว่า C เป็นครั้งที่สองถือว่าหมดสภาพการเป็นนักศึกษา

7.2 ระบบไม่มีค่าระดับคะแนน กำหนดสัญลักษณ์การประเมินดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับการประเมิน
ผ่านดีเยี่ยม	PD (Pass with Distinction)
ผ่าน	P (Pass)
ไม่ผ่าน	F (Fail)

ระบบนี้ใช้สำหรับการประเมินรายวิชาที่หลักสูตรบังคับให้เรียนเพิ่มตามข้อกำหนดเฉพาะและรายวิชาที่สภาประจำสถาบันกำหนดให้เรียนเพิ่ม

รายวิชาที่ได้ผลประเมิน F นักศึกษาต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่ จนกว่าจะสอบได้

8. สัญลักษณ์อื่นมีดังนี้

Au (Audit) ใช้สำหรับการลงทะเบียนเพื่อร่วมฟัง โดยไม่นับหน่วยกิต และผู้เรียนจะต้องร่วมเรียนและปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนด หากไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ให้ถือว่าผู้เรียนขอยกเลิกซึ่งจะได้รับอักษร W แทน

W (Withdraw) ใช้สำหรับการบันทึกในกรณีต่อไปนี้ คือ

8.1 หลังจากได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้นก่อนกำหนดสอบปลายภาคไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ หรือ

8.2 ได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชาเรียนในกรณีที่นักศึกษาลาพักการศึกษาหรือ

8.3 นักศึกษาถูกสั่งให้พักการศึกษาหลังจากลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นแล้ว

I (Incomplete) ใช้สำหรับบันทึกการประเมินที่ไม่สมบูรณ์ในรายวิชาที่

นักศึกษายังทำงานไม่เสร็จเมื่อสิ้นภาคเรียน นักศึกษาที่ได้ I ต้องดำเนินการขอรับการประเมิน เพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนให้เสร็จสิ้นในภาคเรียนถัดไป หากนักศึกษาไม่ดำเนินการ ให้ผู้สอนพิจารณาผลงานที่ค้างอยู่เป็นศูนย์ และประเมินผลการเรียนจากคะแนนที่มีอยู่แล้ว

M (Missed Examination) ใช้สำหรับบันทึกการประเมินที่ไม่สมบูรณ์ในรายวิชาที่นักศึกษาขาดสอบปลายภาคเรียน นักศึกษาที่ได้ M ต้องดำเนินการขอสอบกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนให้เสร็จสิ้นในภาคเรียนถัดไป หากนักศึกษาไม่ดำเนินการ ให้นายทะเบียนเปลี่ยนผลการเรียนเป็น E

9. รายวิชาที่ได้รับการยกเว้นการเรียน ตามระเบียบเกี่ยวกับการยกเว้นการเรียนให้ได้ผลการประเมินเป็น P

10. นักศึกษาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) จะลงทะเบียนเรียนรายวิชาซ้ำกับรายวิชาที่ศึกษามาแล้วในระดับอนุปริญญาไม่ได้ หากลงทะเบียนซ้ำ ให้เว้นการนับหน่วยกิตเพื่อพิจารณาวิชาเรียนครบตามหลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่

11. การหาค่าระดับคะแนน

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค และค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้คิดเป็นเลขทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยไม่ปัดเศษ

11.1 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค ให้คิดเฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลตาม 7.1 เท่านั้น โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ประเมินในภาคเรียนนั้นมารวมกัน แล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาดังกล่าว ยกเว้นรายวิชาที่ยังมีผลการเรียน I อยู่ไม่นำหน่วยกิตมารวมเป็นตัวหารเฉลี่ย เมื่อได้ผลการประเมินที่เปลี่ยนจาก I แล้วจึงนำมาคิดในภาคเรียนที่เปลี่ยนเรียบร้อยแล้ว

11.2 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้คิดเฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลตาม 7.1 เท่านั้น โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาที่ประเมินผล และลงทะเบียนเรียนมาแล้วทั้งหมดรวมกัน แล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตรายวิชาทั้งหมดดังกล่าว ยกเว้นรายวิชาที่ยังมีผลการเรียน I ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ 11.1

11.3 ในกรณีที่สอบตกและต้องเรียนซ้ำ ให้นับรวมทั้งหน่วยกิตที่สอบตก และเรียนซ้ำเพื่อใช้เป็นตัวหาร

11.4 กรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนวิชาซ้ำกับรายวิชาที่สอบได้แล้ว หรือรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรที่เทียบเท่าให้นับหน่วยกิตและค่าระดับคะแนนเฉพาะรายวิชาที่ลงทะเบียนครั้งแรกเท่านั้น

12. การพิจารณาการเรียนครบตามหลักสูตร มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

12.1 การเรียนครบตามหลักสูตรนั้นหน่วยกิตที่เรียนต้องไม่น้อยกว่าขั้นต่ำของเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และ สถาบันราชภัฏภูเก็ตอาจกำหนดให้เรียนเกินกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 5 หน่วยกิต และต้องได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการประจำสถาบัน

12.2 การนับหน่วยกิต เพื่อตรวจสอบว่านักศึกษาได้เรียนครบตามหลักสูตร แล้ว ให้นำเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

13. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้

13.1 มีความประพฤติดี

13.2 สอบได้ในรายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาที่สภาประจำสถาบันกำหนด

13.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

13.4 มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 4 ภาคเรียนปกติ ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และ ไม่ต่ำกว่า 7 ภาคเรียน ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี

13.5 มีสภาพเป็นนักศึกษาไม่เกิน 8 ภาคเรียนปกติติดต่อกัน ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 16 ภาคเรียนปกติติดต่อกัน ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี

สำหรับนักศึกษาภาคพิเศษ มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 6 ภาคเรียน กรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 12 ภาคเรียน กรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี และมีสภาพการเป็นนักศึกษาไม่เกิน 5 ปี กรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 9 ปี กรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี

14. การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

นักศึกษาภาคปกติ จะพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา เมื่ออยู่ในเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

14.1 ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.60 เมื่อสิ้นภาคเรียนปกติ ภาคที่ 2 นับตั้งแต่เข้าเรียน

14.2 ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 ในภาคเรียนปกติที่ 4 ที่ 6 ที่ 8 ที่ 10 ที่ 12 และที่ 14 นับตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน

14.3 นักศึกษาลงทะเบียนเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด แต่ยังไม่ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80

14.4 มีสภาพเป็นนักศึกษาของการศึกษาปกติครบ 8 ภาคเรียนปกติติดต่อกัน ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และครบ 16 ภาคเรียนปกติติดต่อกัน ในกรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี และขาดคุณสมบัติตามข้อ 13.2 และ 13.3 ในการเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

14.5 นักศึกษาไม่ผ่านรายวิชาเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพเป็นครั้งที่ 2

สำหรับนักศึกษาภาคปกติ การพัฒนาการเป็นนักศึกษา เมื่อผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 เมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 4 นับตั้งแต่เข้าเรียน กรณีหลักสูตร 2 ปี และเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 7 นับตั้งแต่เข้าเรียน กรณีเรียนหลักสูตร 4 ปี หรือนักศึกษาลงทะเบียนเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด แต่ยังไม่ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 และนักศึกษาที่มีสภาพการเป็นนักศึกษาครบ 5 ปี กรณีที่เรียนหลักสูตร 2 ปี และครบ 9 ปี กรณีที่เรียนหลักสูตร 4 ปี แล้วยังขาดคุณสมบัติตามข้อ 13.2 และ 13.3 ในการเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

15. เมื่อนักศึกษาเรียนได้จำนวนหน่วยกิตครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.80 แต่ไม่ถึง 2.00 ให้เลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อทำค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้ถึง 2.00 ทั้งนี้ต้องอยู่ในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ 13.5 หรือตามระยะเวลาที่กำหนดสภาพการเป็นนักศึกษาของการจัดการศึกษาภาคพิเศษนั้นๆ

16. นักศึกษาที่ทุจริตหรือร่วมทุจริตในการสอบรายวิชาใด ให้นักศึกษาผู้นั้นได้รับผลการเรียน E ในรายวิชานั้น และสถาบันพิจารณาโทษตามควรแก่กรณี

17. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะได้รับเกียรตินิยมต้องมีคุณสมบัติดังนี้

17.1 สอบได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยจากระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือประกาศนียบัตรอื่นใดที่เทียบเท่า ไม่น้อยกว่า 3.60 และเรียนได้ครบตามหลักสูตรได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยจากการศึกษาในสถาบันราชภัฏ ไม่น้อยกว่า 3.60 จะได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยจากสถาบันเดิมและสถาบันแต่ละแห่งไม่น้อยกว่า 3.25 แต่ไม่ถึง 3.60 จะได้รับเกียรตินิยมอันดับสอง

17.2 สอบได้ในรายวิชาใดๆ ไม่ต่ำกว่า C ตามระบบค่าระดับคะแนน หรือไม่ได้ F ตามระบบไม่มีค่าระดับคะแนน

17.3 นักศึกษาภาคปกติ มีเวลาเรียนไม่เกิน 4 ภาคเรียนปกติสำหรับหลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 8 ภาคเรียนปกติสำหรับหลักสูตร 4 ปี

นักศึกษาภาคพิเศษ มีเวลาเรียนไม่เกิน 8 ภาคเรียนสำหรับหลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 14 ภาคเรียนสำหรับหลักสูตร 4 ปี

18. ให้คณะกรรมการวิชาการประจำสถาบันเป็นผู้อนุมัติการประเมินผลการศึกษา

19. ให้อธิการบดี เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้และเป็นผู้ชี้ขาดในกรณีเกิดปัญหาจากการใช้ข้อบังคับนี้

ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

วิรัช วรรณรัตน์. (2535, อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วส์, 2542: 173-178) กล่าวถึงปัญหาในการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มีสาเหตุมาจาก 2 ประการคือ

1. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลด้านครูผู้สอน มีสาเหตุมาจากดังต่อไปนี้

1.1 ขาดความรู้ และเทคนิควิธี ซึ่งได้แก่การขาดความรู้ในด้านต่อไปนี้

1.1.1 การเลือกใช้เครื่องมือ เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีหลายชนิดหลายรูปแบบ ทั้งที่ใช้วัดด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย หากครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาชนิด และรูปแบบเครื่องมือในแต่ละด้านแล้ว การกำหนดหรือการเลือกใช้เครื่องมือเพื่อการสอบวัดย่อมไม่ถูกต้องเหมาะสม หรือไม่รู้ว่าจะเลือกใช้เครื่องมือชนิดใด

1.1.2 การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือในการวัดผลครูผู้สอนต้องมีเทคนิค และความชำนาญในการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด แต่ละรูปแบบ ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลไม่คงสภาพ หรือคงรูปเหมือนเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงเทคนิค และวิธีการทดลองจนฝึกฝนสร้างเครื่องมือทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ถ้าครูผู้สอนต้องการเพียงมีข้อสอบไว้สอบ หรือสร้างขึ้นมาโดยไม่ได้ออกแบบแล้ว เครื่องมือที่ใช้ก็จะขาดประสิทธิภาพ

1.1.3 ธรรมชาติของกลุ่มประสบการณ์ ถ้าผู้ใช้และผู้สร้างเครื่องมือไม่ทราบถึงธรรมชาติของลักษณะวิชาหรือคุณลักษณะที่พึงเน้น การสอบวัดย่อมไม่ตรงประเด็น

1.2 ไม่เห็นความสำคัญของการสอบวัด การวัดผลและประเมินผลเป็นไปอย่างเลื่อนลอย ไร้จุดหมาย ไม่ทราบว่าการสอบวัดแต่ละครั้งต้องการอะไร ลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นสภาพการเรียนการสอนได้ว่าครูผู้สอนนั้นสอนหนังสือตามเนื้อหาหรือเรื่องราวที่มีให้ในตำรา โดยตนเองไม่ทราบว่าแต่ละเนื้อหามีจุดมุ่งหมายอย่างไร ไม่ทราบว่าผู้เรียนประสบผลสำเร็จในด้านใด ซึ่งเท่ากับสอนหนังสือโดยตนเองไม่ทราบว่าสอนไปทำไม

แนวทางการแก้ไขปัญหาทำได้โดยครูผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน และการสอบให้ชัดเจน โดยจัดทำแผนการสอน และ การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นกับจุดประสงค์ในคู่มือครู ทั้งนี้เพื่อให้การสอบวัดมีเป้าหมายที่ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายที่ใช้ในการเรียนการสอน

1.3 ขาดการวางแผนในการสร้างคำถาม การวางแผนการสอบวัดเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอบ กำหนดประเด็น และ คุณลักษณะที่ต้องการสอบวัด จำนวนข้อคำถาม และเวลาที่ใช้ เลือกรูปแบบเครื่องมือ ตลอดจนการดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน และการแปลผล ปัญหาการสอบวัดในปัจจุบันคือ ครูผู้สอนจัดส่งข้อสอบไม่ตรง

เวลา ข้อสอบที่ส่งมักลอกมาจากของเก่าหรือลอกมาจากแบบฝึกหัดต่างๆ การจัดส่งกระชั้นชิด ไม่มีเวลาตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพของข้อคำถาม การออกข้อสอบใช้เวลาอย่างรวดเร็วโดยให้มีจำนวนข้อที่มาก การสร้างข้อสอบโดยไม่ได้เตรียมคำถามไว้ก่อน เร่งเขียนเมื่อใกล้เวลาสอบ สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้อสอบไม่ได้คุณภาพ ทำแบบขอไปทีให้เสร็จทันเวลา เขียนตามที่นึกออกในขณะนั้น หรือคัดลอกจากข้อสอบต่างๆ ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้เครื่องมือขาดคุณภาพ

แนวทางการแก้ไขทำได้โดยต้องมีการวางแผนโดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด กำหนดคุณลักษณะที่สอบวัด เลือกรูปแบบเครื่องมือ การสร้างข้อคำถามในเวลาที่เหมาะสม กำหนดแบบแผนการตรวจให้คะแนน การแปลผล ตลอดจนใช้ผลการสอบให้คุ้มค่า

1.4 แปลผลการสอบคลาดเคลื่อน ผลที่ได้จากการสอบทุกครั้ง ต้องนำมาแปลผลอย่างมีความหมาย โดยทั่วไปการแปลผลมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ แปลผลโดยเปรียบเทียบกับผลการวัดภายในกลุ่มของเด็ก หรือประเมินผลแบบอิงกลุ่ม กับการเปรียบเทียบคะแนนกับเกณฑ์หรือมาตรฐานซึ่งเรียกว่าการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การแปลผลไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็ตาม ต้องคำนึงอยู่เสมอว่า คะแนนหรือผลการวัดนั้นใช้แทนคุณลักษณะใดของผู้สอบ ผลการวัดละเอียดเพียงใด ความคลาดเคลื่อนของผลการวัดมีมากน้อยเพียงใด

1.5 ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า การสอบวัดแต่ละครั้งต้องลงทุนลงแรง และใช้เวลามาก แต่ผลตอบแทนที่ได้รับกลับไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูส่วนใหญ่มักใช้ผลการสอบเพียงเพื่อตัดสินว่าใครสอบได้ สอบตกเท่านั้น ลักษณะการสอบวัดเช่นนี้ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสอบในปัจจุบัน เพราะการวัดและประเมินผลที่ดีมิได้มุ่งแต่เพียงได้-ตก เท่านั้น แต่มุ่งค้นหา และพัฒนาความสามารถที่เด่น-ด้อยของเด็กด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือทำได้โดยครูผู้สอนต้องใช้ผลการสอบแต่ละครั้งให้เกิดประโยชน์โดยตรง และโดยอ้อม ทั้งต่อตัวเด็ก และตัวครูใน 4 ประการ คือ เด็กเก่ง-อ่อนวิชาใด เด็กเก่ง-อ่อนอะไรตรงไหน เด็กเก่งกวมหรือไม่ และเครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพเพียงใด

1.6 กิจกรรมการสอนของครูมีมาก ครูผู้สอนมักพูดถึงการวัดผลและประเมินผลอยู่เสมอว่าไม่มีเวลา สอนมาก สอนเหมารวมอยู่คนเดียว ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นยอมรับว่าเป็นความจริง แต่เมื่อประกอบอาชีพครูแล้วการวัดและประเมินผลถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญต่อคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของครูจะหลีกเลี่ยงไม่ได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือทำได้โดยครูต้องเสียสละเวลาในบางส่วนเพื่อการวัดผลและประเมินผล จะคุ้มค่ามากขึ้นหากครูผู้สอนสามารถจัดทำคลังข้อสอบ เพราะช่วยให้ทุ่นเวลา และแรงงานในการสร้างหรือออกข้อสอบ

1.7 ครูไม่เข้าใจความมุ่งหมายของการวัดผลที่แท้จริง การวัดผลนั้นเป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน กล่าวคือสอนแล้วสอบ พอสอบแล้วสอน ครูสอนนักเรียนโดยการเน้นดูตัวเด็ก แต่ครูไม่เน้นว่าสอบวัดเพื่อดูผลการสอนของตน ในขณะที่ครูสอบความรู้ความสามารถของเด็กนั้น ครูควรตรวจสอบการสอนของตนด้วย โดยการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อเพื่อดูว่าข้อสอบนั้นมีคนทำถูกกี่คน นอกจากจะบอกให้ทราบว่าข้อสอบข้อนี้มีความยาก-ง่ายเพียงใดแล้วยังบอกให้ทราบว่า การสอนเนื้อหาวิชานั้นได้ผลเพียงใด ข้อสอบที่นักเรียนทำไม่ได้ไม่เพียงแต่แปลผลว่าข้อสอบยาก แต่ช่วยให้รู้ว่าการสอนเนื้อหาวิชานั้นได้ผลเพียงใด เด็กทำเนื้อหาวิชานั้นไม่ได้เพราะครูไม่ได้สอน หรือสอนแล้วเด็กไม่เข้าใจ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลด้านเครื่องมือวัดผล การวัดผลที่ใช้เครื่องมือที่ดีมีคุณภาพ จะทำให้ได้ข้อมูลหรือคะแนนที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามการวัดผลและประเมินผลที่มีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือวัดผลมีดังนี้

2.1 เครื่องมือวัดไม่ตรงจุดประสงค์ กล่าวคือ ข้อสอบที่ใช้ถามเพียงบางเนื้อหาบางพฤติกรรม ทำให้ไม่ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด จึงทำให้ผลการวัดนั้น มิได้เกิดจากการวัดคุณลักษณะที่ต้องการ ถ้าการประเมินผลใช้ข้อมูลไม่ตรงตามลักษณะที่ต้องการแล้ว การลงสรุปหรือการตัดสินใจย่อมคลาดเคลื่อนได้ สาเหตุที่ทำให้เครื่องมือวัดผลไม่ตรงจุดประสงค์มีดังนี้

2.1.2 ไม่เข้าใจคุณลักษณะที่ต้องการวัด ครูไม่ทราบว่าสิ่งที่ต้องการวัดคืออะไร ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมอะไรออกมาจึงจะบ่งบอกและชี้ให้เห็นว่าเป็นคุณลักษณะที่ต้องการ

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือได้โดยศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร ลักษณะธรรมชาติของกลุ่มประสบการณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสมรรถภาพที่ต้องการ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการวัดผลและประเมินผลนั้น ทั้งก่อนการเรียนการสอนและการสอบ ทั้งนี้เพื่อให้การสอนและการสอบมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.1.2 การใช้เครื่องมือไม่ถูกต้อง เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีหลายชนิด เช่น ข้อสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังนั้นถ้าเลือกเครื่องมือไม่เหมาะสมไปวัดย่อมทำให้ได้ผลที่ไม่แท้จริง

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือได้โดยศึกษาลักษณะรูปแบบของเครื่องมือ ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดของเครื่องมือแต่ละชนิดแล้วฝึกสร้างเครื่องมือเพื่อให้เกิดความชำนาญ และเข้าใจในลักษณะของเครื่องมือ ซึ่งช่วยให้เลือกใช้เครื่องมือได้ถูกต้องตามคุณลักษณะที่ต้องการ

2.1.3 วัดผลได้ไม่ครบถ้วน ในการวัดผลนอกจากวัดได้ตรงประเด็นแล้ว ต้องวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วนทุกลักษณะความสามารถ จึงเพียงพอต่อการสรุปผล

แนวทางการแก้ไขปัญหาคำทำได้โดยวางแผนการสอบวัด โดยทำการ วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดสัดส่วนความสำคัญของเนื้อหา หรือคุณลักษณะพฤติกรรมออกมา เป็นตัวเลข เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจำนวนข้อสอบ

2.2 เครื่องมือขาดคุณภาพ ผลของการวัดในแต่ละครั้งจะมีความน่าเชื่อถือมาก น้อยเพียงใดส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเครื่องมือ ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพการวัดย่อมเชื่อถือได้ ในทาง ตรงกันข้ามถ้าเครื่องมือมีคุณภาพต่ำ ผลการวัดย่อมมีความคลาดเคลื่อนไม่น่าเชื่อถือ สำหรับ คุณลักษณะเครื่องมือที่ดีมีหลายประการ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนก ประสิทธิภาพ ความเป็นปรนัย เป็นต้น ดังนั้นในการวัดผลและประเมินผลที่ต้องนำการวัดไปใช้ในการ แปลผลพฤติกรรมความสามารถของบุคคล หรือนำไปใช้ในการสรุปผลการเรียน จึงจำเป็นต้อง มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้ หรือหลังจากการสอบวัดแล้ว เพื่อนำผลมา ตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัญหาการวัดผลและประเมินผลมีสาเหตุ 2 ประการคือ 1) ปัญหาด้านครูผู้สอนขาดความรู้ในเรื่องเทคนิควิธีการใช้เครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ ธรรมชาติของกลุ่มประสบการณ์ ขาดการวางแผน ไม่เห็นความสำคัญของการสอบ การแปล ผลการสอบคลาดเคลื่อน การใช้ผลการสอบไม่คุ้มค่า กิจกรรมการสอนของครูมีมาก ไม่เข้าใจการ สอบวัดอย่างแท้จริง และ2) ปัญหาด้านเครื่องมือวัดผลไม่ตรงจุดประสงค์และเครื่องมือขาดคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยนำมารวบรวมสรุป ได้ดังนี้

คอร์แมน (Corman, 1981: 4037-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลและการทำ รายงานของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อศึกษาวิเคราะห์ การประเมินผลนักเรียนตามความเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน จากการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างการรับรู้ต่อการประเมินผลในกลุ่มของนัก เรียนกับผู้บริหารการศึกษา นักเรียนกับครูผู้สอน นักเรียนกับผู้ปกครอง ผู้บริหารการศึกษากับครู ผู้สอนและกลุ่มครูผู้สอนกับผู้ปกครอง มีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน ควรมีส่วนในการประเมินผลนักเรียน เพราะงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง ของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการประเมินผลนักเรียน

ชัยธุกา แก้วสว่าง (2543: 77-78) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลพบว่า

1. ด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล พบว่าอาจารย์ใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบการสังเกตเพื่อประเมินผลด้านจิตพิสัยของผู้เรียน อยู่ในระดับบ่อยครั้ง
2. ด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข พบว่าอาจารย์มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นเพราะ วิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถานบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ และอนุรักษ์ศิลปทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี อาจเป็นได้ที่อาจารย์จะใช้โอกาสการบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัยเพื่อประเมินผลนักเรียน
3. ด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล พบว่า อาจารย์ทำการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติด้วยระบบอิงเกณฑ์

บรรลือ ขอรวมเดช (2534: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติในการวางแผน การสอน สื่อการสอน การดำเนินการสอน วิธีการสอน การประเมินผล นอกจากนี้ยังศึกษาปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติที่เนื่องมาจากผู้เรียน ผู้สอน การบริหาร หลักสูตร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการสอนศิลปะภาคปฏิบัติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง เมื่อจำแนกเฉพาะด้านพบว่า การปฏิบัติด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีการปฏิบัติบ่อยครั้งซึ่งได้แก่ จินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันเอาใจใส่ และการตรงต่อเวลาในการส่งงาน มีการปฏิบัติเป็นประจำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติเป็นประจำที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การให้คำแนะนำติชม แก่ใจ และการวัดผลด้วยการตรวจผลงานที่มอบหมาย ($\bar{X} = 4.68$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้เครื่องฉายภาพยนตร์ ($\bar{X} = 1.64$)

ด้านปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติโดยรวมพบว่า มีปัญหามากเมื่อจำแนกเฉพาะด้านพบว่า ข้อปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุด คือ ปัญหาที่เนื่องมาจากสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัญหามากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ห้องเรียนศิลปะภาคปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 4.46$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดแสดงว่าไม่ค่อยเป็นปัญหาคือ ผู้สอนไม่ได้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.42$)

พิเศษ ภัทรพงษ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง วิชาเกีตารเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มสนใจ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นผู้เรียน

สามารถนำไปศึกษาด้วยตนเองได้และชุดการเรียนด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำไปหาประสิทธิภาพในกลุ่มทดลอง 20 คน มีประสิทธิภาพ 90.10/93.75 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองพบว่า สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนด้วยตนเอง

บรรจง บุญการี (2532: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรีในด้าน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดเลือกตอบแบบประเมินค่า และปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลพบว่าด้านการวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การวัดผลโดยการทดสอบข้อเขียน ปัญหาสำคัญคือ ครูขาดความรู้ ขาดหลักการในการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งไม่สามารถประเมินผลงานได้ตามวิธีที่ถูกต้อง

ศิลปชัย กองตาล (2540: 90-94) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาเรื่องการวัดผลและประเมินผล การเรียนวิชาดนตรีปฏิบัติของอาจารย์ที่สอนดนตรีในสถาบันราชภัฏ พบว่า

1. อาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างดี
2. อาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีสภาพในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
3. อาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีปัญหาในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
4. อาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีความต้องการในการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติดนตรีอยู่ในระดับมาก

สังคม ทองมี (2533: 136-140) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการด้านศิลปศึกษาและผู้ใช้หลักสูตรที่มีต่อวิชาศิลปศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูศิลปะด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้หลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผลการวิจัยด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่า ครูศิลปะขาดความรู้ ความเข้าใจตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมิน

ผลหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา เนื้อหาวิชามากเกินไป ไม่สามารถประเมินผลให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และครูควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผล

สุเมธ สุรินทร์ (2544: บทคัดย่อ, 63, 72) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาเขตตำบลบางพลวง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ทำการศึกษาในด้าน ลำดับขั้นการสอนวิชาดนตรี ด้านการสอนองค์ประกอบดนตรี ด้านการสอนทักษะดนตรี ด้านการสอนคู่มือวรรณกรรม ด้านการวัดผลคู่มือวรรณกรรม ด้านการวัดผลทักษะทางดนตรี ด้านการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาดนตรีในสมุด ป. 02 ด้านการวัดผลวิชาดนตรีโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ด้านครูผู้สอนวิชาดนตรี และด้านสื่อการสอนวิชาดนตรี ผลการวิจัยด้านการวัดผลวิชาดนตรีโดยใช้แฟ้มสะสมงานพบว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรีไม่สามารถวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีโดยใช้แฟ้มสะสมงานได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรีได้ทำการวัดผลทักษะการร้องโดยใช้ให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ได้แก่มาตราส่วนประมาณค่า

สายันต์ บุญใบ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏ พบว่า สภาพกระบวนการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏ ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการสอนไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดทางดนตรีต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการสอนไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสอนอยู่ในระดับมาก อาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏ ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสอนไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดทางดนตรีต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสอนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติ
กิตติ์ของอาจารย์ที่สอนดนตรีในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตาม
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติ์ในสถาบันราชภัฏ
ทั่วประเทศทุกคน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check List)
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ์ ใช้แบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติ์ มีลักษณะ
เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและ
ประเมินผลการศึกษา และด้านเนื้อหาการปฏิบัติกิตติ์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบ
ถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่สอนปฏิบัติกิตติ์
ในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้าง
เสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อ
หาตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม และภาษา ดังมีรายนามต่อไปนี้
 - 1.1 รศ.ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลคนตรี และการวิจัย
 - 1.2 ผศ.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ปฏิบัติกิตติาร
 - 1.3 ดร.วิภา กองคากุล ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา
 - 1.4 ผศ.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา
 - 1.5 ผศ.นิวัติ เกิดปากแพรก ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษาและการสอนปฏิบัติกิตติาร
 - 1.6 ผศ.นวลน้อย ชีระอัมพรพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวัดผลการศึกษา
 - 1.7 อาจารย์สุวิห กลิ่นสมิทธิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนปฏิบัติกิตติาร
 - 1.8 อาจารย์ณลิน โกเมนตระการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนปฏิบัติกิตติาร
2. รับแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง ภายใต้อำนาจแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และ อาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ความตรงของเนื้อหา (Content Validity)
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา

เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนน

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ตอน ซึ่งใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนนเฉพาะตอนที่ 2 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท กำหนดคะแนนตามระดับการปฏิบัติดังนี้

ระดับมากที่สุด	เทียบเท่าคะแนน 4
ระดับมาก	เทียบเท่าคะแนน 3
ระดับปานกลาง	เทียบเท่าคะแนน 2
ระดับน้อย	เทียบเท่าคะแนน 1
ระดับไม่ปฏิบัติ	เทียบเท่าคะแนน 0

2. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.21-4.00	หมายความว่า ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.41-3.20	หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.17-2.40	หมายความว่า ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.81-1.16	หมายความว่า ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0-0.80	หมายความว่า ระดับไม่ปฏิบัติ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำตัวและวัตถุประสงค์ในการวิจัย จากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอความอนุเคราะห์อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ตอบแบบสอบถาม และส่งกลับคืน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ถามสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละข้อ และนำเสนอในรูปแบบของตาราง
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ซึ่งใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยนำวิเคราะห์และสรุปเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลเข้าประมวลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS+/PC (Statistical Package for Social Sciences) มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อแทนความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	=	จำนวนประชากร

การเสนอผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติาร
2. สภาพการวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 สภาพการวัดผล แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

- 2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล
- 2.1.2 วิธีการที่ใช้ในการวัดผล
- 2.1.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล

2.2 สภาพการประเมินผล แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

- 2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
- 2.2.2 วิธีการที่ใช้ในการประเมินผล
- 2.2.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล

3. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏจากแบบสอบถามปลายเปิด

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 32 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตาร์ นำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตาร์ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	100
หญิง	0	0
อายุ		
20-25 ปี	1	3.33
26-30 ปี	4	13.33
31-35 ปี	11	36.67
36-40 ปี	10	33.33
41 ปีขึ้นไป	4	13.33
วุฒิการศึกษาทางดนตรี		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	26	86.67
ปริญญาโท	4	13.33
สาขาวิชา		
ดนตรีศึกษา	18	60.00
ดนตรีสากล	9	30.00
ดุริยศิลป์	1	3.33
ดนตรีวิทยา	2	6.66
การได้เรียนวิชาวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี		
เคย	18	60.00
ไม่เคย	12	40.00

จากตารางที่ 1 พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตาร์ในสถาบันราชภัฏเป็นเพศชาย ร้อยละ 100 ทั้งนี้ร้อยละ 36.67 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี รองลงมา คือ ร้อยละ 33.33

มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 13.33 มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.33 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.33 วุฒิการศึกษาของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติศาสตร์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.67 มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 13.33 มีวุฒิปริญญาโท อาจารย์ส่วนใหญ่จบปริญญาตรีสาขาดนตรีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60 อาจารย์ร้อยละ 60 เคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี และร้อยละ 40 ไม่เคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี

2. สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาชีพปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 สภาพการวัดผล แบ่งเป็น 3 ด้าน อธิบายตามลำดับตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการวัดผลวิชาชีพปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ ของอาจารย์ที่สอนเป็นรายด้าน

สภาพการวัดผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N = 30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล	2.25	0.46	ปานกลาง
2. ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล	2.15	0.17	ปานกลาง
3. ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล	2.84	0.24	มาก
รวม	2.41	0.18	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติศาสตร์ในสถาบันราชภัฏมีสภาพการปฏิบัติในการวัดผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.41$ S.D. = 0.18)

เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$ S.D. = 0.24) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ($\bar{X} = 2.25$ S.D. = 0.46) ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล ($\bar{X} = 2.15$ S.D. = 0.17)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติธาร์ในสถาบันราชภัฏด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการวัดผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	(N=30)		
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล			
1. บันทึกความก้าวหน้าการปฏิบัติกิตติธาร์ของนักศึกษา โดยใช้แบบบันทึกการสังเกต	3.30	0.53	มากที่สุด
2. ใช้แบบตรวจสอบรายการตรวจสอบความสามารถ ในการปฏิบัติกิตติธาร์	2.37	0.96	ปานกลาง
3. ใช้ระเบียบพฤติกรรมบันทึกข้อดี ข้อบกพร่อง ของนักศึกษาที่สอบปฏิบัติกิตติธาร์	1.10	0.92	น้อย
รวม	2.25	0.46	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการวัดผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติธาร์ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$ S.D.= 0.46)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บันทึกความก้าวหน้าการปฏิบัติกิตติธาร์ของนักศึกษา โดยใช้แบบบันทึกการสังเกต ($\bar{X} = 3.30$ S.D.= 0.53) ส่วนข้อใช้แบบตรวจสอบรายการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติกิตติธาร์ มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 2.37$ S.D.= 0.96) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติน้อย คือ ใช้ระเบียบพฤติกรรมบันทึกข้อดี ข้อบกพร่อง ของนักศึกษาที่สอบปฏิบัติกิตติธาร์ ($\bar{X} = 1.10$ S.D.= 0.92)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลในข้อบันทึกความก้าวหน้าการปฏิบัติกิตติธาร์ของนักศึกษาโดยใช้แบบบันทึกการสังเกต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติ์ในสถาบันราชภัฏด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการวัดผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล			
1. ในการวัดผลการปฏิบัติ ท่านใช้วิธีการสังเกตเป็นหลัก	3.63	0.49	มากที่สุด
2. ใช้วิธีเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวัดผล	1.13	0.68	น้อย
3. ใช้วิธีการวัดผลจากความจำเพื่อบรรเลง	2.37	0.96	ปานกลาง
4. มีการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการจัดแสดงจริง	2.30	0.87	ปานกลาง
5. ในขณะที่สอบปฏิบัติมีการบันทึกเสียงหรือถ่ายวิดีโอเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อสรุป	0.87	0.77	น้อย
6. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะสอบปฏิบัติไว้ล่วงหน้าก่อนการสอบปฏิบัติ	3.20	0.40	มาก
7. มีการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะๆ	3.10	0.30	มาก
8. ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคล	3.23	0.43	มากที่สุด
9. ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติบทฝึกเดียวกันเป็นกลุ่ม	0.97	0.99	น้อย
10. ใช้กรรมการสอบปฏิบัติมากกว่า 1 คน	1.13	0.97	น้อย
11. ให้นักศึกษาได้บันทึกเสียงทั้งช้าและเร็วเพื่อทดสอบความชำนาญ	3.33	0.47	มากที่สุด
12. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกบทฝึกและบทเพลงที่ใช้ในการสอบปฏิบัติ	2.23	0.89	ปานกลาง
13. เน้นวัดผลผลงานการปฏิบัติเป็นสำคัญ	2.47	0.57	มาก
14. เน้นวัดผลกระบวนการการปฏิบัติเป็นสำคัญ	2.23	0.43	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการวัดผลวิชาปฏิบัติที่คิดไว้ในสถาบันราชภัฏด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล เป็นรายชื่อ (ต่อ)

สภาพการปฏิบัติในการวัดผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล			
15. มีการสอบถามสัมภาษณ์หลังจากเรียนเพื่อทดสอบความรู้ที่เรียนในบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้	1.13	0.77	น้อย
16. มีการสอบปฏิบัติเพลงประเภท Duet ร่วมกับกรรมการสอบ	0.90	0.80	น้อย
17. มีการสอบอ่านโน้ตโดยจับพล้น (Sight Playing) โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า	2.33	0.71	ปานกลาง
รวม	2.15	0.17	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการวัดผลของอาจารย์ในด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.15$ S.D.= 0.17)

เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ ในการวัดผลการปฏิบัติ ใช้วิธีการสังเกต เป็นหลัก ($\bar{X} = 3.63$ S.D.= 0.49) ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.23$ S.D.= 0.43) และให้นักศึกษาได้บันทึกเสียงทั้งช้า และเร็ว เพื่อทดสอบความชำนาญ ($\bar{X} = 3.33$ S.D.= 0.47)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ คือ แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะสอบปฏิบัติไว้ล่วงหน้าก่อนการสอบปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.20$ S.D.= 0.40) มีการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะๆ ($\bar{X} = 3.10$ S.D.= 0.30) เน้นวัดผลงานการปฏิบัติเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 2.47$ S.D.= 0.57)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 5 ข้อ คือ ใช้วิธีการวัดผลจากความจำเพื่อบรรเลง ($\bar{X} = 2.37$ S.D.= 0.96) มีการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการจัดแสดงจริง ($\bar{X} = 2.30$ S.D.= 0.87) ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกบทฝึกและบทเพลงที่ใช้ในการสอบปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.23$ S.D.= 0.89) เน้นวัดกระบวนการการปฏิบัติเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 2.23$ S.D.= 0.43) และมีการสอบอ่านโน้ตโดยจับพล้น (Sight Playing) โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า ($\bar{X} = 2.33$ S.D.= 0.71)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยมี 6 ข้อ คือ ใช้วิธีเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวัดผล ($\bar{X} = 1.13$ S.D.= 0.68) ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติบทฝึกเดียวกันเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 0.97$ S.D.= 0.99) ใช้กรรมการสอบปฏิบัติมากกว่า 1 คน ($\bar{X} = 1.13$ S.D.= 0.97) มีการสอบสัมภาษณ์หลังจากเรียนเพื่อทดสอบความรู้ที่เรียนในบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 1.13$ S.D.= 0.77) มีการสอบปฏิบัติเพลงประเภท Duet ร่วมกับการสอบ ($\bar{X} = 0.90$ S.D.= 0.80) และในขณะที่สอบปฏิบัติมีการบันทึกเสียง หรือถ่ายวิดีโอเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อสรุป ($\bar{X} = 0.87$ S.D.= 0.77)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการวัดผลวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการวัดผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล			
1. กำหนดอัตราความเร็วในการสอบไล่บันไดเสียง	2.90	0.40	มาก
2. สอบปฏิบัติบทเพลงโดยใช้อัตราความเร็วมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในบทเพลง	2.33	0.66	ปานกลาง
3. กำหนดระยะเวลาในการสอบวัดบทฝึก และบทเพลงไว้ตลอดภาคเรียน	2.97	0.49	มาก
4. มีการกำหนดจำนวนบทเพลงบังคับและบทเพลงที่ต้องเลือกสอบปฏิบัติในแต่ละระดับชั้นไว้ อย่างชัดเจน	3.23	0.43	มากที่สุด
5. ในการสอบอ่านโน้ตโดยจับพลัน (Sight Playing) มีการกำหนดคำตัวโน้ต ไม่เกินเนื้อหาในบทเรียน	2.80	0.40	มาก
รวม	2.84	0.24	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏมีสภาพการปฏิบัติในการวัดผลด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$ S.D.= 0.24)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือข้อ 4 มีการกำหนดจำนวนบทเพลงบังคับและบทเพลงที่ต้องเลือกสอบปฏิบัติในแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.23$ S.D.= 0.43)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือข้อ 5 ในการสอบอ่านโน้ตโดยนับพลง (Sight Playing) มีการกำหนดค่าตัวโน้ตไม่เกินเนื้อหาในบทเรียน ($\bar{X} = 2.80$ S.D.= 0.40) และข้อ 3 กำหนดระยะเวลาในการสอบวัดบทฝึก และ บทเพลงไว้ตลอดภาคเรียน ($\bar{X} = 2.97$ S.D.= 0.49) ข้อ 1 กำหนดอัตราความเร็วในการสอบไล่บันไดเสียง ($\bar{X} = 2.90$ S.D.= 0.40)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อ 2 สอบปฏิบัติบทเพลงโดยใช้อัตราความเร็วมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในบทเพลง ($\bar{X} = 2.33$ S.D.= 0.66)

2.2 สภาพการประเมินผล แบ่งเป็น 3 ด้าน อธิบายตามลำดับตารางที่ 6
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏเป็นรายด้าน

สภาพการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล	2.71	0.29	มาก
2. ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล	1.82	0.21	ปานกลาง
3. ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล	2.32	0.32	ปานกลาง
รวม	2.28	0.26	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.28$ S.D.= 0.26)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ($\bar{X} = 2.71$ S.D.=0.29) ส่วนด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล ($\bar{X} = 2.32$ S.D.= 0.32) และด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล ($\bar{X} = 1.82$ S.D.= 0.21) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล			
1. ใช้มาตราส่วนประมาณค่าประเมินผลการปฏิบัติกิตติการ	3.20	0.40	มาก
2. ใช้แบบประเมินผลโดยอาศัยการจัดอันดับเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักศึกษา	2.40	0.49	ปานกลาง
3. มีแบบประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์	2.53	0.57	มาก
รวม	2.71	0.29	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการประเมินผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$ S.D.= 0.29)

เมื่อพิจารณารายชื่อจะเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือข้อ มีแบบประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ($\bar{X} = 2.53$ S.D.= 0.57) และใช้มาตราส่วนประมาณค่าประเมินผลการปฏิบัติกิตติการ ($\bar{X} = 3.20$ S.D.= 0.40) ส่วนข้อ 3 ใช้แบบประเมินผลโดยอาศัยการจัดอันดับ เพื่อจัดอันดับความสามารถของนักศึกษา ($\bar{X} = 2.40$ S.D.= 0.49) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลวิชา
ปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล			
1. ใช้ข้อมูลจากแฟ้มสะสมงานประกอบการประเมินผลการปฏิบัติคีตาร	1.07	0.98	น้อย
2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง	1.03	0.55	น้อย
3. ให้เพื่อนร่วมชั้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง	0.63	0.85	ไม่ปฏิบัติ
4. ใช้การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม	1.07	1.64	น้อย
5. ใช้การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์	3.23	0.43	มากที่สุด
6. จัดให้มี Student Concert เพื่อประเมินผลการปฏิบัติคีตาร	2.43	0.85	มาก
7. มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน	0.90	1.12	น้อย
8. มีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลังเรียน	2.64	0.93	มาก
9. มีการประเมินผลหลังเรียนเพื่อสรุปผลการเรียน	3.07	0.25	มาก
10. มีการประเมินผลแบบรูบรีก (Rubric)	0.43	0.72	ไม่ปฏิบัติ
11. แจกผลการประเมินผลทันทีที่สอบปฏิบัติเสร็จ	0.73	0.86	ไม่ปฏิบัติ
12. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคของนักเรียนแต่ละคนเพื่อหาทางช่วยเหลือ	3.30	0.46	มากที่สุด
13. ใช้ข้อมูลการประเมินผลหลังเรียน ไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติคีตาร	3.13	0.50	มาก
รวม	1.82	0.21	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ในด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.82$ S.D.= 0.21) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ข้อ คือ ใช้การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.23$ S.D.= 0.43) และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคของนักเรียนแต่ละคนเพื่อหาทางช่วยเหลือ ($\bar{X} = 3.30$ S.D.= 0.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดมี 4 ข้อ คือ มีการประเมินผลการเรียนเพื่อสรุปผลการเรียน ($\bar{X} = 3.07$ S.D.= 0.25) ใช้ข้อมูลการประเมินผลหลังเรียน ไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติศึกษาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.13$ S.D.= 0.50) มีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลังเรียน ($\bar{X} = 2.64$ S.D.= 0.93) จัดให้มี Student Concert เพื่อประเมินผลการปฏิบัติศึกษาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.43$ S.D.= 0.85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 4 ข้อ คือ ใช้ข้อมูลจากแฟ้มสะสมงานประกอบการประเมินผลการปฏิบัติศึกษาศาสตร์ ($\bar{X} = 1.07$ S.D.= 0.98) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง ($\bar{X} = 1.03$ S.D.= 0.55) ใช้การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม ($\bar{X} = 1.07$ S.D.= 0.64) และ มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน ($\bar{X} = 0.90$ S.D.= 1.12) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ปฏิบัติมี 3 ข้อ คือ ให้เพื่อนร่วมชั้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตน ($\bar{X} = 0.63$ S.D.= 0.85) มีการประเมินผลแบบรูบริค ($\bar{X} = 0.43$ S.D.= 0.72) และ แจ้งผลการประเมินผลทันทีที่สอบปฏิบัติเสร็จ ($\bar{X} = 0.73$ S.D.= 0.86)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลวิชาปฏิบัติศึกษาศาสตร์ในสถาบันราชภัฏด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล เป็นรายข้อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมายของการปฏิบัติ
	(N=30)		
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล			
1. มีการกำหนดเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละชั้น เพื่อการเรียนรู้จุดประสงค์ขั้นที่สูงต่อไป	2.70	0.46	มาก
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินผลเป็นไปตามความง่าย-ยากของบทเพลง และพัฒนาการของผู้เรียน	2.57	0.56	มาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลวิชา
ปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล เป็นรายชื่อ (ต่อ)

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N=30)		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	
3. มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการสอบผ่าน เช่น นักศึกษาต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงถือว่าสอบผ่าน	2.93	0.25	มาก
4. ในการสอบแสดงเดี่ยว (Recital) ท่านกำหนด จำนวนนาฬิกาให้นักศึกษาปฏิบัติตามเวลาไว้อย่าง ชัดเจน เช่น นักศึกษาต้องสอบแสดงเดี่ยว จากความจำหรืออ่านโน้ตเพื่อการบรรเลง ไม่น้อยกว่า 30 นาที	1.10	0.99	น้อย
รวม	2.32	0.32	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการประเมินผลของอาจารย์ที่สอน
วิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.32$ S.D.= 0.32)

เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติมากมี 3 ข้อ คือ มีการกำหนด
เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละชั้น เพื่อการเรียนรู้จุดประสงค์ ขั้นที่สูงต่อไป
($\bar{X} = 2.70$ S.D.= 0.46) กำหนดเกณฑ์การประเมินผลเป็นไปตามความง่าย-ยากของบทเพลง และ
พัฒนาการของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.57$ S.D.= 0.56) และ มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการสอบผ่าน เช่น
นักศึกษาต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงถือว่าสอบผ่าน ($\bar{X} = 2.93$ S.D.= 0.25)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ในการสอบแสดงเดี่ยว (Recital) ท่านกำหนด
จำนวนนาฬิกาให้นักศึกษาปฏิบัติตามเวลาไว้อย่างชัดเจน เช่น นักศึกษาต้องสอบแสดงเดี่ยวจากความ
จำหรืออ่านโน้ตเพื่อการบรรเลงไม่น้อยกว่า 30 นาที ($\bar{X} = 1.10$ S.D.= 0.99)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏ

สภาพการวัดผลและประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย ของการปฏิบัติ
	(N=30)		
	$\bar{X}$	S.D.	
สภาพการวัดผล			
1. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล	2.25	0.46	ปานกลาง
2. ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล	2.15	0.17	ปานกลาง
3. ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล	2.84	0.24	มาก
สภาพการประเมินผล			
1. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล	2.71	0.29	มาก
2. ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล	1.82	0.21	ปานกลาง
3. ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล	2.32	0.32	ปานกลาง
รวม	2.35	0.15	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.35$ S.D. = 0.15)

3. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติสารในสถาบันราชภัฏจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งอาจารย์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ไขจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนอาจารย์ผู้สอนที่ส่งแบบสอบถาม ปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่ได้รับมีดังนี้

3.1 ปัญหาการวัดผลด้านเครื่องมือ

3.1.1 ไม่รู้จักเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลแบบใหม่ๆ แนวทางการแก้ไข คือ ควรมีเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดผลแจกจ่ายตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอนได้ศึกษา

3.2 ปัญหาการวัดผลด้านวิธีการ

3.2.1 พื้นฐานความสามารถของนักศึกษาแต่ละชั้นเรียนไม่เท่าเทียมกัน แนวทางการแก้ไข คือ แยกบทฝึก และบทเพลงตามความสามารถ

3.2.2 ใช้วิธีที่จัดการวัดผลมาจากการเรียนในสมัยเป็นนักเรียน แนวทางการแก้ไข คือ ต้องมีงบประมาณสำหรับให้อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ไปศึกษาและดูงาน รวมถึงดูวิธีการวัดผลและประเมินผลจากสถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ เพื่อให้ครูมีแนวทางการวัดผลแบบใหม่ๆ

3.3 ปัญหาการวัดผลด้านเกณฑ์

3.3.1 นักศึกษามีพื้นฐานต่างกันจึงยากแก่การตั้งเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละระดับ แนวทางการแก้ไข คือ แยกนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม หรือเดี่ยว ตามความสามารถ และพื้นฐานของนักศึกษา

3.4 ปัญหาการประเมินผลด้านเกณฑ์

3.4.1 ตั้งเกณฑ์ไว้สูง แต่นักศึกษาทำไม่ได้ตามเกณฑ์ แนวทางการแก้ไข คือ ลดเกณฑ์ให้ต่ำลง และใช้เกณฑ์ตามความสามารถของนักศึกษาที่ทำได้

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ปัญหาที่การใช้ในการสอบวัดผลไม่มีคุณภาพ แนวทางการแก้ไขคือ ให้นักศึกษาชื่อเป็นของตนเอง และตั้งงบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ปฏิบัติ หรือแสดงคอนเสิร์ต

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติกิตติการจากสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สอบถามข้อประเด็นที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลจากหัวข้อที่กำหนดไว้ 3 ด้านคือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
2. วิธีการที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2543 - เมษายน 2546

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏ พบว่าจากจำนวนอาจารย์ 30 คน เป็นอาจารย์ชาย 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 อาจารย์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาดนตรีศึกษาจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อาจารย์เคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีมีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 นอกนั้นไม่เคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี

2. สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 สภาพการวัดผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล พบว่าอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 2.41$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า

2.1.1 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏมีสภาพการวัดผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$)

2.1.2 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏมิสภภาพการวัดผล
ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.15$)

2.1.3 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏมิสภภาพการวัดผล
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$)

2.2 สภาพการประเมินผลผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการ
ประเมินผล พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนน
การปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.28$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า

2.2.1 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏมิสภภาพการประเมิน
ผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$)

2.2.2 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏมิสภภาพการประเมิน
ผลด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.82$)

2.2.3 อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏมิสภภาพการประเมิน
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32$)

3. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า
อาจารย์ผู้สอนได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และเสนอแนะ แนวทางการแก้ไข อาจารย์จำนวน
12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 โดยปัญหาที่พบ คือ ไม่รู้จักเครื่องมือวัดผลแบบใหม่ๆ และแนวทางการ
แก้ไข คือ ควรมีเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดผลแจกจ่ายตามสถาบันการศึกษาต่างๆ และรองลงมา คือ
เสนอปัญหาเกี่ยวกับพื้นฐานความสามารถของนักศึกษาแต่ละชั้นเรียนไม่เท่าเทียมกัน ทำให้การวัด
ผลทำได้ยาก แนวทางการแก้ไข คือ แยกบทฝึก และบทเพลงตามความสามารถ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารใน
สถาบันราชภัฏ ได้นำผลมาอภิปราย ดังนี้

จากการศึกษาสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์ทั้งหมด
เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรี
ศึกษา และเคยเรียนวิชาวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี ซึ่งแสดงว่าอาจารย์เป็นผู้มีประสบการณ์ใน
การสอน มีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผล เพราะสำเร็จการศึกษาทางด้านดนตรี
โดยตรง เมื่อวิเคราะห์ข้อคำถามแต่ละด้านโดยรวมเห็นว่า อาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก และ
มากที่สุดทุกด้าน เช่น ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลพบว่าอาจารย์มีการบันทึกความก้าวหน้าการ

ปฏิบัติกิจวัตรของนักศึกษาโดยใช้แบบบันทึกการสังเกต ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผลพบว่า อาจารย์วัดผลการปฏิบัติด้วยวิธีการสังเกตเป็นหลัก ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคล ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลพบว่า อาจารย์มีการกำหนดจำนวนบทเพลงบังคับ และบทเพลงที่ต้องเลือกสอบปฏิบัติในแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลพบว่า อาจารย์ใช้มาตราส่วนประมาณค่าประเมินผลการปฏิบัติกิจวัตร ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลพบว่า อาจารย์ใช้การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ จัดให้มี Student Concert เพื่อประเมินผลการปฏิบัติ และด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลพบว่า อาจารย์มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการสอบผ่าน จากการอภิปรายข้างต้น เห็นได้ว่าอาจารย์มีการปฏิบัติครบทุกด้าน ซึ่งนำมาอภิปรายแต่ละประเด็นดังนี้

1. สภาพการวัดผลวิชาปฏิบัติกิจวัตรในสถาบันราชภัฏด้านเครื่องมือ วิธีการ และด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.41$)

สภาพการวัดผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลโดยรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$)

เมื่อพิจารณาสภาพการวัดผลด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลรายข้อ พบว่า อาจารย์มีการบันทึกความก้าวหน้าการปฏิบัติกิจวัตรของนักศึกษา โดยใช้แบบบันทึกการสังเกต มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.30$) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ชัญชิกา แก้วสว่าง (2543: 77) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนปีแพทย์ และเครื่องสายในวิทยาลัยนาฏศิลป์ใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบการสังเกตเพื่อประเมินผลผู้เรียน และสอดคล้องตามแนวคิดของ สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (2540: 537) ได้กล่าวว่า การวัดผลโดยวิธีการสังเกตอย่างมีระบบ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ คือ แบบสังเกตประกอบการสังเกต แบบสังเกตจึงเป็นเครื่องมือวัดผลอย่างหนึ่ง ซึ่งในการวัดผลโดยการสังเกตนั้น ได้แก่ การที่ครูสังเกตจากการให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงว่านักเรียนรู้หรือไม่รู้ในสิ่งนั้น การจัดทำแบบสังเกตเพื่อใช้ประกอบการสังเกตจึงเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งสำคัญที่สุดในการใช้แบบสังเกตในการวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยคือ ต้องกำหนดให้แน่นอนว่าต้องการวัดผลอะไร

ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล โดยรวมแล้วมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีวิธีการวัดผลการปฏิบัติ โดยใช้วิธีการสังเกตเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.63$) ซึ่งสอดคล้องกับ โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540: 702-703) กล่าวว่า การวัดผลด้านการปฏิบัตินั้น จำเป็นต้องใช้การสังเกตเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความตรงตามสภาพได้อย่างสมบูรณ์ การใช้แบบทดสอบข้อเขียน ย่อมสามารถวัดผลได้เพียงระดับต้นเท่านั้น ไม่สามารถวัดผลด้านการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และยังสอดคล้องกับ ศิลปชัย กองตาล (2541: 231) ที่พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ วัดผลงาน

ภาคปฏิบัติวิธีการส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกต ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตกระบวนการปฏิบัติ หรือผลผลิตของงานก็ตาม

นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.23$) การสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคลเป็นวิธีปฏิบัติที่อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีแทบทุกชนิดนิยมปฏิบัติกันอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิลปชัย กงตาล (2540: 69) พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ เน้นการสอบปฏิบัติเดี่ยวมากกว่าสอบปฏิบัติเป็นกลุ่ม และยังสอดคล้องกับ ณรุทธ สุทธิจิตต์ (2536: 160) ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินผลทักษะทางดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ มุ่งเน้นการปฏิบัติเดี่ยวเนื่องจากเป็นการประเมินผลภาคปฏิบัติ กระบวนการประเมินผลจึงต้องกระทำเป็นรายบุคคล ย่อมต้องใช้เวลาช่วงหนึ่งของการเรียนการสอน ดังนั้นในการวางโครงการสอนควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลทักษะดนตรีด้วย

ส่วนการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวัดผล มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.13$) การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวัดผลนั้นเป็นวิธีตรวจสอบความเป็นมาตรฐานของโปรแกรมวิชา และอาจารย์ผู้สอน เป็นการตรวจสอบจากภายนอกทำให้การวัดผลมีความโปร่งใส เพราะผู้เชี่ยวชาญจะมีเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นสากล เป็นการตรวจสอบจากบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญจะดูเนื้องานว่าเป็นไปตามมาตรฐาน หรือนำพोजที่จะอยู่ในเกณฑ์ที่ให้ผ่าน หรือไม่ผ่าน เพราะฉะนั้นผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า การเรียนการสอนที่อาจารย์สอนให้นักเรียนปฏิบัติได้มาตรฐานหรือไม่ คือ เป็นการตรวจสอบทั้งสามฝ่าย ได้แก่ นักเรียน อาจารย์ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญ ผลการวัดจะเป็นที่เชื่อถือ ฉะนั้นหากอาจารย์ที่สอนปฏิบัติกีตาร์สามารถปฏิบัติได้จะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติกีตาร์อย่างมาก

ส่วนในขณะสอบปฏิบัติมีการบันทึกเสียงหรือถ่ายวิดีโอเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อสรุป ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.87$) ซึ่งสอดคล้องกับ สายันต์ บุญใบ (2543: 119) ที่พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏมีการบันทึกเสียงในขณะสอบปฏิบัติระดับปานกลาง จากเหตุผลดังกล่าวอาจเกิดจากอาจารย์ไม่เตรียมตัวในการสอบปฏิบัติ แนวทางแก้ไขทำได้โดยอาจารย์ต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบปฏิบัติ เช่น กีตาร์ แอมป์บันทึกเสียงให้พร้อมก่อนที่จะมีการสอบ เมื่อถึงเวลาสอบอาจารย์สามารถบันทึกเสียงไว้ เพราะเมื่อมีการบันทึกเสียงหรือถ่ายวิดีโอเก็บไว้แล้ว นักศึกษาสามารถฟัง หรือดูการปฏิบัติของตนเอง ทำให้เห็นข้อดี ข้อบกพร่องของนักศึกษา เพื่อหาวิธีแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2545: 1-6) นอกจากนี้ยังเป็นผลดีต่ออาจารย์ผู้สอนเอง เพราะเมื่ออาจารย์หรือนักศึกษามีข้อสงสัยในผลการสอบปฏิบัติก็สามารถนำมาเปิดฟัง หรือดูใหม่ได้ ทำให้การวัดผลมีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น

ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล โดยรวมแล้วมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์มีการกำหนดจำนวนบทเพลงบังคับและบทเพลงที่ต้องเลือกสอบปฏิบัติในแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.23$) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรวิชาปฏิบัติกีตาร์ของโรงเรียนดนตรีสยามกลการ ที่เขียนไว้ว่า ในการสอบวัดผลให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่กำหนดให้ และเพลงที่เลือกด้วยตัวเอง โดยเพลงที่เลือกด้วยตัวเองต้องมีความง่าย-ยากเท่ากับเพลงที่กำหนดให้ และยังสอดคล้องตามแนวทฤษฎีของ สุมาลี จันทร์ชลอ (2542: 191) ที่ว่า การกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมเฉพาะที่นักศึกษาควรปฏิบัติเพื่อให้ผลการปฏิบัติเหมาะสมกับงานภาคปฏิบัติต่างๆ การกำหนดเกณฑ์ ครูต้องตัดสินใจว่าจะสังเกตสิ่งใดของการปฏิบัตินั้นๆ ซึ่งควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์ประกอบด้วย การตัดสินใจว่าผู้เรียนปฏิบัติได้ตรงตามพฤติกรรมเป้าหมายหรือไม่ จำเป็นต้องมีเกณฑ์หรือประเด็นที่ต้องการวัดผล การแยกแยะเกณฑ์เป็นการแตกพฤติกรรมของกระบวนการปฏิบัติหรือผลงานออกเป็นองค์ประกอบย่อยๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาสังเกต และตัดสินผลการปฏิบัติ

2. สภาพการประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏด้านเครื่องมือ วิธีการ และด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.28$)

ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลรายข้อ พบว่า อาจารย์ใช้มาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติกีตาร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.20$) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ สุเมธ สุรินทร์ (2544: 63) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ทำการวัดผลทักษะการร้องเพลงโดยให้นักเรียนปฏิบัติจริง และใช้มาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือในการประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุมาลี จันทร์ชลอ (2542: 213-214) ที่ว่า มาตราส่วนประมาณค่าเป็นแบบบันทึกการสังเกตที่มีผู้นิยมใช้มาก สามารถใช้ประเมินผลสภาพ หรือคุณภาพของสิ่งที่ถูกประเมิน โดยแบ่งเป็นระดับต่างๆ กัน การประเมินค่าอาจมีจุดอ่อนในเรื่องความเป็นปรนัย ความลำเอียง หรือความประทับใจของผู้ประเมินผล หรือมีความเที่ยง ความตรงน้อยกว่าแบบทดสอบ แต่สามารถนำมาใช้ได้ดีในหลายๆ ด้าน การประเมินกระบวนการเช่น การพิมพ์งาน การทำงานในห้องทดลอง ทักษะทางร่างกาย หรือในงานบางประเภท เช่น การตัดเสื้อผ้า การเล่นเกม การประเมินผลโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าต้องมีการเปรียบเทียบคุณลักษณะ พฤติกรรม ทักษะหรือความสามารถ ดังนั้นการสร้างเครื่องมือชนิดนี้ต้องกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินผลเพื่อเพิ่มความเป็นปรนัยในการ

ให้คะแนน เช่น กำหนดว่า สูง กลาง ต่ำ หมายถึงอะไร หรือต้องมีทักษะความสามารถเช่นใดของแต่ละระดับ แต่ละเกณฑ์

ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏใช้วิธีประเมินผลแบบอิงเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.23$) ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับ ชัญธิกา แก้วสว่าง (2543: 78) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนเปียโน และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีสภาพการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติด้วยระบบอิงเกณฑ์ อย่างไรก็ตามการประเมินผลอาจต้องใช้ทั้งสองระบบ คือ อิงเกณฑ์ และอิงกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของผู้เรียนด้วย ซึ่ง ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ (2536: 179) ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์การประเมินผลอาจใช้ควบคู่กันไปได้บางโอกาสตามที่ผู้สอนเห็นว่าสมควร และยุติธรรมกับการประเมินครั้งนั้นๆ ข้อสำคัญคือ ผู้สอนควรวางเกณฑ์ที่จะมีการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมของผู้เรียน ไม่ควรกำหนดเกณฑ์หลังจากทดสอบแล้ว

นอกจากนี้อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏยังจัดให้มี Student Concert เพื่อประเมินผลการปฏิบัติกิตติการ ($\bar{X} = 2.43$) การจัดการแสดงดนตรีเป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความกล้า มีความมั่นใจ และเป็นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับ ชัญธิกา แก้วสว่าง (2543: 78) ที่พบว่า อาจารย์ที่สอนเปียโน และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยการบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถานการศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ และอนุรักษ์ศิลปะด้านนาฏศิลป์และดนตรี อาจารย์ยังใช้การบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัยเพื่อประเมินผลนักเรียน และสอดคล้องกับ ภัทรา นิคมานนท์ (2538: 180) ที่ว่า การวัดการปฏิบัติที่ได้ผลดี ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิบัติในสถานที่จริง เพราะการวัดในสถานที่จริง ให้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540: 702-703) ที่กล่าวว่า การวัดผลด้านการปฏิบัติเป็นการแสดงออกที่รวมเอาทั้งความรู้ ความคิด การแสดงทางกาย และคำนึงความรู้สึกออกมาทั้งหมด ในการวัดผลด้านการปฏิบัติจึงเรียกว่า Performance test ไม่ใช่การทดสอบ Psychomotor ซึ่งเป็นกลไกทางกายภาพเพียงอย่างเดียว การวัดผลโดยมิได้ให้นักศึกษาได้แสดงการกระทำจริงย่อมเป็นการวัดผลแบบเทียบเคียงเท่านั้น ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเขาปฏิบัติได้จริง การวัดผลด้านการปฏิบัตินี้ เมื่อดำเนินการวัดผลโดยใช้ข้อสอบข้อเขียนย่อมมีจุดอ่อนมากมาย การวัดผลด้านการปฏิบัติที่ดีที่สุดได้แก่ การให้ผู้สอบลงมือปฏิบัติ แล้วสังเกตดูร่องรอยแห่งความชำนาญที่แสดงว่าบุคคลแสดงออกเป็นประจำ

ส่วนการใช้ข้อมูลจากแฟ้มสะสมงานประกอบการประเมินผลการปฏิบัติกิตติการ พบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏมีการปฏิบัติในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.07$) ซึ่งเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกับ สุเมธ สุรินทร์ (2544: 63) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ไม่สามารถประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นโยบายปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูปการวัดผล กล่าวคือ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ลดบทบาทของการสอบ แต่อาศัยการ สังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลที่ครู และผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ต่อจาก นั้นจึงนำผลการสังเกตผลงานที่ผู้เรียนเก็บสะสมไว้ตลอดภาคเรียน ไปใช้ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) หรือเพื่อตัดสินผลการ เรียนต่อไป การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง หรือการให้เพื่อนร่วม ชั้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง เป็นเหมือนกระจกส่องให้ผู้เรียนและผู้สอน ทราบว่า เพื่อนร่วมชั้นประเมินความสามารถของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด ในมุมกลับกัน ผลการ ประเมินอาจบอกถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วย (สมนึก ภัททิยชนี, 2541: 56)

นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติดนตรีในสถาบันราชภัฏใช้การประเมินผล แบบรูบริก (Rubric) มีค่าเฉลี่ยในระดับไม่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 0.43$) การประเมินผลแบบรูบริกเป็นวิธีการ ประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตนเอง กล่าวคือ รูบริกถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประเมินผลตนเอง โดยผู้ที่จะประเมินตนเองสามารถ อ่านคำอธิบาย และสามารถนำมาประเมินตนเองว่ามีความสามารถอยู่ในระดับใด ควรได้รับ คะแนนเท่าใด (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2545: 66) ดังนั้นแนวทางการแก้ปัญหา คือ สถาบันราชภัฏอาจ ร่วมมือกันจัดทำเอกสารซึ่งอธิบายรายละเอียดและวิธีประเมินผลแบบรูบริกให้อาจารย์ที่สอนวิชา ปฏิบัติดนตรีในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศได้ศึกษาและนำไปใช้ หรืออาจจัดสัมมนา จัดอบรม เชิงปฏิบัติการให้แก่อาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติดนตรีได้รับทราบเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลแบบรูบริก หรือแบบอื่นๆ เพื่อให้อาจารย์รับทราบและนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และ กระบวนการวัดผลและประเมินผลต่อไป

ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีการ กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการสอบผ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$) ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรา นิคมานนท์ (2538: 181) ที่ว่า ระบบการประเมินผลแบบให้เกรด เช่น A B C D E หรือ ดีมาก ปานกลาง ค่อนข้างดี ควรปรับปรุง การประเมินผลแบบนี้เป็นที่นิยมกันมาก เพราะมีความ สะดวกในการดำเนินการ การรายงานผลเข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ข้อบังคับคณะ กรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีของ

สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2541 (อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏภูเก็ต, 2544: 75-79) ที่ว่า ให้มีการประเมินผลการเรียนในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร เป็น 2 ระบบ ดังนี้

1. ระบบค่าระดับคะแนน แบ่งเป็น 8 ระดับ

ระดับคะแนน	ความหมายของผลการเรียน	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม	4.0
B+	ดีมาก	3.5
B	ดี	3.0
C+	ดีพอใช้	2.5
C	พอใช้	2.0
D+	อ่อน	1.5
D	อ่อนมาก	1.0
E	ตก	0.0

ระบบนี้ใช้สำหรับการประเมินรายวิชาที่เรียนตามหลักสูตร ค่าระดับคะแนนที่ถือว่าสอบได้ ต้องไม่ต่ำกว่า D ถ้านักศึกษาได้ค่าระดับคะแนนในรายวิชาใดต่ำกว่า D ต้องลงทะเบียนและเรียนจนกว่าจะสอบได้ ส่วนการประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพและรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนและเรียนใหม่ ถ้าได้รับการประเมินต่ำกว่า C เป็นครั้งที่สองถือว่าหมดสภาพการเป็นนักศึกษา

2. ระบบไม่มีค่าระดับคะแนน กำหนดสัญลักษณ์การประเมินดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับการประเมิน
ผ่านดีเยี่ยม	PD (Pass with Distinction)
ผ่าน	P (Pass)
ไม่ผ่าน	F (Fail)

ระบบนี้ใช้สำหรับการประเมินรายวิชาที่หลักสูตรบังคับให้เรียนเพิ่มตามข้อกำหนดเฉพาะและรายวิชาที่สภาพระจําสถาบันกำหนดให้เรียนเพิ่ม

จากการอภิปรายผลในข้อ 1 และข้อ 2 พบว่าอาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติาร้ในสถาบันราชภัฏ มีสภาพการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปชัย กองตาล (2540: 90-94) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาเรื่องการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติของอาจารย์ที่สอนดนตรีในสถาบันราชภัฏ พบว่า อาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ มีสภาพในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้แก่อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการให้มีความเป็นปัจจุบันมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการในสถาบันราชภัฏ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการมีสภาพการวัดผลและประเมินผลด้านเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ คือ

1.1 สถาบันราชภัฏควรจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่อาจารย์ที่สอนวิชาปฏิบัติกิตติการ เพื่อเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการปฏิบัติกิตติการจริงๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

1.2 สถาบันราชภัฏควรจัดสรรงบประมาณสำหรับให้อาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีปฏิบัติทุกชนิด ไปศึกษาดูงาน รวมถึงดูวิธีการวัดผลและประเมินผล จากสถาบันดนตรีชั้นนำในต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์ได้รู้ ได้เห็น และเป็นแนวทางนำมาปรับใช้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีแบบวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงควรมีการศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการของอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งข้อเสนอแนะจากโรงเรียนสอนดนตรีของเอกชน และมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนโปรแกรมวิชาดนตรี เพื่อหาข้อเหมือนหรือแตกต่างในการวัดผลและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล และสร้างแบบวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติการที่เป็นมาตรฐานต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาในลักษณะนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล สดประเสริฐ. (2510). หลักและวิธีการวัดผลการศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2537). การประเมินผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. ม.ป.ท. กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร:
- โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กล้า ทองขาว และธรรมรส โชติคุณชร. (2538). การพัฒนาระบบการสอน. กรุงเทพมหานคร:
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กานดา พุนลาภทวี. (ม.ป.ป.). การประเมินผลการศึกษา. เอกสารอัดสำเนา.
- กั้ววล เทียนกันท์เทศน์. (2541). การวัด วิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
- ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2540). เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย หน่วยที่ 12. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
- กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- _____. (2540). เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย หน่วยที่ 11. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
- กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ชัยธิกา แก้วสว่าง. (2543). สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์
- ผู้สอนวิชาเปียโนและเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์
- ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2536). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เตือนใจ เกตุษา. (2529). การประเมินผลการสอน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- อรุณการพิมพ์.
- ทวีป อภิลิทธิ. (ม.ป.ป.). ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บรรจง บุญการี. (2532). สภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษาในโรงเรียน
- สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรลือ ขอรวมเดช. (2534). สภาพและปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติ ในสถาบันอุดมศึกษา

ของรัฐบาล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. มหาสารคาม:

เอกสารอัดสำเนา.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2533). รวมบทความ การวิจัย การวัดและประเมินผล. นครปฐม:

โครงการการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. (2535). การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 4).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามเจริญพานิชย์.

พิเศษ ภัทรพงษ์. (2540). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง วิชาคณิตศาสตร์เบื้องต้นสำหรับผู้เรียน

กลุ่มสนใจ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครุราชสีมา. (2527).

หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครราชสีมา:

ศิริอักษรการพิมพ์.

ภัทรา นิคมานนท์. (2538). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์สุทธินการพิมพ์.

เยาวดี วัฒนศิริ. (2540). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราตรี นันทสุคนธ์. (2542). การประเมินผลการเรียน. สุราษฎร์ธานี: เอกสารอัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร:

สุวีริยาสาส์น.

วณิช บรรจง. (2519). วิชาการศึกษาหลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:

กรุงสยามการพิมพ์.

วิชา เชาว์ศิลป์. (2540). พฤติกรรมการสอนวิชาปฏิบัติดนตรีสากลของอาจารย์ดนตรี

ในสถาบันราชภัฏกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยา วอสเบียน. (2541). เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสอนปฏิบัติคีตาร. กรุงเทพมหานคร:

เอกสารอัดสำเนา.

วิภา คงากุล. (2525). การวัดและประเมินผลการเรียนดนตรี. เอกสารประกอบการอบรม

ครูดนตรีเรื่อง การสอนดนตรีในระดับประถมและมัธยมศึกษา. เอกสารอำนวยการ.

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (ม.ป.ป.). ประวัติและปรัชญาดนตรีศึกษาของไทย. นครปฐม:

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. เอกสารอำนวยการ.

_____. (2545). การสอนและประเมินผลแบบกระบวนการ. นครปฐม:

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. เอกสารอำนวยการ.

_____. (2545). ดนตรีศึกษา : การวัดผลประเมินผลด้วยรูปรีค ตอนที่ 1 และ 2.

วารสารเพลงดนตรี, ตุลาคม-พฤศจิกายน.

ศิลปชัย กองตาล. (2540). การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. (2541). การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ.

เอกสารการประชุมวิชาการดนตรีครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์
พรินต์ติ้ง เซนเตอร์ จำกัด.

สังัด อุทรานันท์. (2532). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมบุญ ภู่นวล. (2528). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. (พิมพ์ครั้งที่ 4).

วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา: ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา.

สมบูรณ์ ชิตพงษ์. (2540). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัย หน่วยที่ 10.

(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. (2540). เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย หน่วยที่ 11. (พิมพ์ครั้งที่ 7).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2529). การประเมินระบบการเรียนการสอน หน่วยที่ 13. (พิมพ์ครั้งที่ 5).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ประชาชน.

สาขันธ์ บุญใบ. (2543). การศึกษากระบวนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ในสถาบันราชภัฏ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุจินต์ วิสุทธิธรรม (2539). การประเมินผลความก้าวหน้าผู้เรียน หน่วยที่ 9. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2531). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2535). เทคนิคการสอนครบวงจร. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอช-เอนการพิมพ์.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สุเมธ สุรินทร์. (2544). สภาพการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาเขตตำบลบางพลวง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรัช มีชาญ. (ม.ป.ป.). หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล. ม.ป.ท.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. (2523). การเรียนการสอนปัจจุบัน (ศึกษา 333). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุวิชา วิริยมานูญ. (2543). พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สังคม ทองมี. (2533). ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการด้านศิลปศึกษา และผู้ใช้หลักสูตรที่มีต่อวิชาศิลปศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริม ทศศรี. (2536). การวัดผลการศึกษา. ม.ป.ท.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. (2522). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน: กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏภูเก็ต. (2544). คู่มือนักศึกษาสถาบันราชภัฏภูเก็ต. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2536). รหัสและคำอธิบายรายวิชา หลักสูตรสถาบันราชภัฏ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- อนันต์ ศรีโสภ. (2524). การวัดและประเมินผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อารีย์ วชิรวิภากร. (2542). การวัดและการประเมินผลการเรียน. ม.ป.ท.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2523). การประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ปรึกษาการพิมพ์.
- อุทุมพร จามรมาน และสมหวัง พิธิยานุรักษ์. (2540). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน หน่วยที่ 13. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- Corman, W. J. (1981). Student Evaluation and Reporting : Perceptions of Administrators, Teacher, Parents and Students. Dissertation Abstracts international.
- Gronlund, N. E. (1976). Measurement and Evaluation in Teaching. (3 rd ed). New York: Macmillan.

คำสั่ง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่ ศย 119 /2546

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติให้ นายครรชิต สุวภาคย์รังสี เลขประจำตัว 4136044 MSMS/M นักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ศึกษาชั้นคว่ำเขียนวิทยานิพนธ์ ด้วยภาษาไทย ในหัวข้อเรื่อง “การศึกษาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏ” และขอแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อ.ดร.วิภา คงคากุล	ประธานกรรมการ
2. รศ.ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์	กรรมการ
3. ผศ.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์	กรรมการ
4. ผศ.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	กรรมการ

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2546 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2546

ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ)

รองคณบดีฝ่ายการคลัง

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเนาเรียน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ที่ ทม 0831/ 0199

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

25/25 ถ.พุทธมณฑล สาย 4 ต.ศาลายา

อ.พุทธมณฑล นครปฐม 73170

6 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏ

ด้วย นายครรชิต สุวภาคย์รังสี นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
แขนงวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตการในสถาบันราชภัฏ"

วิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูล
พื้นฐานประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยศึกษาจากอาจารย์ผู้สอนราย
วิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลคีตการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วม
มือจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทรศัพท์ 0-2800-2525 โทรสาร 0-2800-2530

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

25/25 ถนนพุทธมณฑล สาย 4

ศาลายา นครปฐม 73170

15 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติคีตาร สถาบันราชภัฏ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายครรชิต สุวภาคย์รังสี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี
แขนงวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏ"
โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ในการนี้ข้าพเจ้าขอความกรุณาจากอาจารย์ผู้สอน
วิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ทุกท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้
ทุกข้อ ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
วิชาปฏิบัติคีตารในสถาบันราชภัฏต่อไป

อนึ่ง กรุณาส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้จัดซองพร้อมที่อยู่ และติด
แสตมป์สำหรับส่งกลับไว้เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายครรชิต สุวภาคย์รังสี)

โทรศัพท์ 076-211504, 09-0144524

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ คำตอบของท่านมีประโยชน์อย่างยิ่ง กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

1. แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ

แบ่งเป็น 2 ตอนย่อย คือ

2.1 สภาพการวัดผล

2.2 สภาพการประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกีตาร์ในสถาบันราชภัฏ

โปรดอ่านคำแนะนำและคำอธิบายข้อความก่อนตอบแบบสอบถามแต่ละตอน

กรุณาเสียเวลาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20-25 ปี ☐ 26-30 ปี
☐ 31-35 ปี ☐ 36-40 ปี
☐ 41 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)
☐ ทางด้านดนตรี ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
☐ ปริญญาตรี สาขา.....
☐ ปริญญาโท สาขา.....
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
☐ สาขาวิชาอื่น โปรดระบุ.....
4. ท่านเคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีหรือไม่
☐ เคย ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2 สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

2.1 สภาพการวัดผล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการปฏิบัติให้ตรงกับระดับที่ท่านปฏิบัติจริง

สภาพการวัดผล	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
<u>ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล</u>					
1. บันทึกความก้าวหน้าการปฏิบัติกิตติารของนักศึกษาโดยใช้แบบบันทึกการสังเกต					
2. ใช้แบบตรวจสอบรายการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติกิตติาร					
3. ใช้ระเบียบพฤติกรรมบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องของนักศึกษาที่สอบปฏิบัติกิตติาร					
4. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
<u>ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล</u>					
5. ในการวัดผลการปฏิบัติ ท่านใช้วิธีการสังเกตเป็นหลัก					
6. ใช้วิธีเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวัดผล					
7. ใช้วิธีการวัดผลจากความจำเพื่อบรรเลง					
8. มีการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการจัดแสดงจริง					
9. ในขณะที่สอบปฏิบัติมีการบันทึกเสียงหรือถ่ายภาพวีดิทัศน์เพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อสรุป					
10. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะสอบปฏิบัติไว้ล่วงหน้าก่อนการสอบปฏิบัติ					

สภาพการวัดผล (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านวิธีการที่ใช้ในการวัดผล (ต่อ)					
11. มีการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะๆ					
12. ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติเป็นรายบุคคล					
13. ให้นักศึกษาสอบปฏิบัติบทฝึกเดียวกันเป็นกลุ่ม					
14. ใช้กรรมการสอบปฏิบัติมากกว่า 1 คน					
15. ให้นักศึกษาไต่บันไดเสียงทั้งช้าและเร็วเพื่อทดสอบความชำนาญ					
16. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกบทฝึกและบทเพลงที่ใช้ในการสอบปฏิบัติ					
17. เน้นวัดผลผลงานการปฏิบัติเป็นสำคัญ					
18. เน้นวัดผลกระบวนการการปฏิบัติเป็นสำคัญ					
19. มีการสอบสัมภาษณ์หลังจากเรียนเพื่อทดสอบความรู้ที่เรียนในบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
20. มีการสอบปฏิบัติเพลงประเภท Duet ร่วมกับการกรรมการสอบ					
21. มีการสอบอ่านโน้ตโดยจับพลัน (Sight Playing) โดยไม่มีการฝึกซ้อมล่วงหน้า					
22. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
.....					
.....					

สภาพการวัดผล (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผล					
23. กำหนดอัตราความเร็วในการสอบไล่บันไดเสียง					
24. สอบปฏิบัติบทเพลงโดยใช้อัตราความเร็วมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในบทเพลง					
25. กำหนดระยะเวลาในการสอบวัดบทฝึก และบทเพลงไว้ตลอดภาคเรียน					
26. มีการกำหนดจำนวนบทเพลงบังคับและบทเพลงที่ต้องเลือกสอบปฏิบัติในแต่ละระดับชั้นไว้ อย่างชัดเจน					
27. ในการสอบอ่านโน้ตโดยจับพลัน (Sight Playing) มีการกำหนดค่าตัวโน้ต ไม่เกินเนื้อหาในบทเรียน					
28. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
.....					
.....					

2.2 สภาพการประเมินผล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการปฏิบัติในการประเมินผล

ให้ตรงกับระดับที่ท่านปฏิบัติจริง

คำอธิบายข้อความ

การประเมินผลแบบรูบริก (Rubric) เป็นเครื่องมือและวิธีการที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผลตนเอง มีองค์ประกอบ 3 ลักษณะ คือ การกำหนดระดับช่วงชั้นของความสามารถ คะแนนความสามารถในแต่ละช่วงชั้น และคำอธิบายคุณลักษณะของความสามารถที่แตกต่างกันไป ตามแต่ละช่วงชั้น

สภาพการประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล					
1. ใช้มาตราส่วนประมาณค่าประเมินผลการปฏิบัติที่ดี					
2. ใช้แบบประเมินผลโดยอาศัยการจัดอันดับเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักศึกษา					
3. มีแบบประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์					
4. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
.....					
.....					
ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล					
5. ใช้ข้อมูลจากแฟ้มสะสมงานประกอบการประเมินผลการปฏิบัติที่ดี					
6. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง					
7. ให้เพื่อนร่วมชั้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง					
8. ใช้การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม					
9. ใช้การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์					

สภาพการประเมินผล (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล (ต่อ)					
10. จัดให้มี Student Concert เพื่อประเมินผลการปฏิบัติคีตาร					
11. มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน					
12. มีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลังเรียน					
13. มีการประเมินผลหลังเรียนเพื่อสรุปผลการเรียน					
14. มีการประเมินผลแบบรูบริก (Rubric)					
15. แจกผลการประเมินผลทันทีที่สอบปฏิบัติเสร็จ					
16. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคของนักเรียนแต่ละคนเพื่อหาทางช่วยเหลือ					
17. ใช้ข้อมูลการประเมินผลหลังเรียน ไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติคีตาร					
18. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
.....					
.....					
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล					
19. มีการกำหนดเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละชั้น เพื่อการเรียนรู้จุดประสงค์ขั้นที่สูงต่อไป					
20. กำหนดเกณฑ์การประเมินผลเป็นไปตามความง่าย-ยากของบทเพลง และพัฒนาการของผู้เรียน					

สภาพการประเมินผล (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล (ต่อ)					
21. มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการสอบผ่าน เช่น นักศึกษาต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าเกรด C จึงถือว่าสอบผ่าน					
22. ในการสอบแสดงเดี่ยว (Recital) ท่านกำหนดจำนวนนาฬิกาให้นักศึกษาปฏิบัติตามเวลาไว้อย่างชัดเจน เช่น นักศึกษาต้องสอบแสดงเดี่ยวจากความจำหรืออ่านโน้ตเพื่อการบรรเลงไม่น้อยกว่า 30 นาที					
23. อื่นๆ โปรดระบุ.....					
.....					
.....					

ตอนที่ 3 ปัญหาการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติารในสถาบันราชภัฏที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

คำชี้แจง กรุณาสรุปประเด็นปัญหาที่ท่านประสบ ในการวัดผลและประเมินผลวิชาปฏิบัติกิตติาร

พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ตามความคิดเห็นของท่าน

3.1 ปัญหาการวัดผลด้านเครื่องมือ.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

3.2 ปัญหาการวัดผลด้านวิธีการ.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

3.3 ปัญหาการวัดผลด้านเกณฑ์.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

3.4 ปัญหาการประเมินผลด้านเครื่องมือ.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

3.5 ปัญหาการประเมินผลด้านวิธีการ.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

3.6 ปัญหาการประเมินผลด้านเกณฑ์.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหา.....

.....

ขอได้รับความขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นายครรชิต สุวภาคย์รังสี

วัน เดือน ปีเกิด

1 สิงหาคม 2511

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยครูภูเก็ต พ.ศ. 2536

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์ 1 ระดับ 5 โปรแกรมวิชาดนตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏภูเก็ต

EXECUTIVE SUMMARY

A STUDY OF MEASUREMENT AND EVALUATION ON TEACHING GUITAR SKILLS IN RAJABHAT INSTITUTES

1. Introduction

Rajabhat institutes is the graduate study which has been teaching in a major of music since 1970 to the present. The structure of curriculum that be consist of a theoretical music and musical instrument for performing. The subject of guitar perform is setting into a group of subjects which relate to a musical instrument for performing. That subject has a very interested by a students because it's objective is to emphasize to the musical instrument for performing. Improving curriculum of Rajabhat institutes in 1993 has wildy explained the guitar perform are as follow:

- 1) A component of a musical instrument and it' s maintenance.
- 2) A string setting, sound setting.
- 3) A finger position, a technique of chord playing and emotion transferring.
- 4) Course of practice and literature review.
- 5) A musical's philosophy and acting.

That explanation has not fixed a musical instrument, method and criteria which be used in measuring and assessment. So that teacher must find an instrument, method and criteria which be used and related with a condition of teaching. So researcher has interested in that problems of a lector who teach a guitar perform in all Rajabhat institutes of Thailand, in order to be applied for a benefit to relating organizations.

2. The objective of the study

This study is to survey on measurement and evaluation on teaching guitar skills in Rajabhat institutes which consist of 1) measuring instrument and evaluating instrument 2) The method and criteria which has been used in measurement and evaluation.

3. Scope of the study

3.1. The population in this study are teachers who teach a guitar perform as a major subject in Rajabhat institutes of Thailand in academic year 2/2002.

3.2. The study focus on measuring and evaluation of a guitar perform of a teachers who teach a guitar perform as a major subject are as following aspects:

3.2.1 Aspect of a instrument which be used in measuring and evaluation.

3.2.2 Aspect of method and criteria which be used in measuring and evaluation.

4. Basic assumption

4.1 The study assume that a population gift a precision data.

4.2 The study assume that the measuring and evaluation of each teacher who teach a guitar perform has a difference in sex and age variable but that has not a difference in education variable.

4.3 Data of the study has only collected from a teacher who teach a guitar perform as a major subject.

4.4 Data of the study can be included from measuring and evaluation of a guitar perform in music education of Rajabhat institutes.

5. Limitation of the research

The tool used in this research have not been tested to find accuracy and try out because there is no study sample.

6. Methodology

6.1 Population: population in this study are to a teachers who teach a guitar perform as a major subject in Rajabhat institutes of Thailand in academic year 2/2002.

6.2 Instrument in this study : the questionnaire be used for data collecting in this survey research. It can divide into 3 parts are as follow:

Part I: Individual status data

This study use check list for collecting data that.

Part II: Data of measuring and evaluation of a guitar perform

This study use rating scale for investigate data that.

Part II: The problems of measuring and evaluation of a guitar perform

This study use the open ended questionnaire for investigate data that.

6.3 Data Analysis: This study use SPSS program for analyze a primary data.

6.3.1 Individual status data be analyzed by descriptive statistic such as frequency and percentage.

6.3.2 Data of measuring and evaluation of a guitar perform be analyzed by descriptive statistic such as mean and standard deviation.

6.3.3 The problems of measuring and evaluation of a guitar perform be analyzed by descriptive statistic such as frequency and percentage.

7. The results of the study:

7.1 Individual status data:

The results show a teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes are only male around 100%. A majority of teacher has aged in a range of 31-35 years old around 36.67%. A minority of teacher hold a master degrees around 13.33% in other hand a majority of teacher hold a bachelor degrees around 85.67%. A majority of teacher has been study in the subject of measuring and evaluation around 60% and a teacher who did not been study in the subject of measuring and evaluation around 40%.

7.2 Status data of measuring and evaluation of a guitar perform:

The status of measuring of instrument, method and criteria which be used in measuring show that teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had an average of performing score was in high level ($\bar{X} = 2.41$). When considering by each aspect that show as follow:

7.2.1 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of instrument which be used in measuring was in moderate level ($\bar{X} = 2.25$).

7.2.2 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of method which be used in measuring was in moderate level ($\bar{X} = 2.15$).

7.2.3 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of criteria which be used in measuring was in high level ($\bar{X} = 2.84$).

7.3 The status of evaluation on instrument, method and criteria which be used in assessment that show a teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had an average of performing score is in moderate level ($\bar{X} = 2.28$). When considering by each aspect that show as follow:

7.3.1 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of instrument which be used in evaluation was in high level ($\bar{X} = 2.71$).

7.3.2 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of method which be used in evaluation was in moderate level ($\bar{X} = 1.82$).

7.3.3 A teacher who teach a guitar perform in Rajabhat institutes had a status of criteria which be used in evaluation was in moderate level ($\bar{X} = 2.32$).

8. Discussion

The followings are the discussion topics after the study of assessment process of practicing guitar in the Rajabhat Institutes has been completed.

From the results of studying personal status of the respondents, it is found that all the teachers are male, graduate of music and belong to age group ranging from 31 to 40 years. Which evidently reflect that they are knowledgeable, possess direct experience and well aware of conducting assessment process on musical progress. The assessment conditions can be briefed as follows;

8.1 Assessment process on guitar practice in Rajabhat institutes regarding instrument, procedures and standard used is at high level ($\bar{X} = 2.41$).

Instruments used for making assessment are on overall practiced at intermediate level ($\bar{X} = 2.25$).

Considering individual assessment making instrument it is found that the teachers record students' progress based on observation as the highest ($\bar{X} = 3.30$) in line with the concept of Somboon Chitphong (2540: 537), who has stated that employing systematic observation format is essential. This can be further describe as observation of the teacher on students' behavior and actions, which interpret whether they are able to do something as well as fail to do some instructions taught. For utilizing this type of assessment format every procedure must be clearly defined.

Procedures for making assessment are on overall at intermediate level ($\bar{X} = 2.15$). Considering particular assessment topic it is found that conducting assessment based on observation is on average highest among teachers ($\bar{X} = 3.63$) that complies with Kowit Pravalpreuk (2540: 702-703), which states that observation is the best and most effective mean for making skill assessment, writing test just only assist basic assessment.

Inviting experts for making assessment is on average low ($\bar{X} = 1.13$). Making assessment through experts provides standard of the subject and the instructor. Assessment made by external and neutral personnel is believed to be more transparent as international standards are applied as well as verifies the instructor and students' skills standard. This is a most reliable three-party assessment that justifies a standard recognized by all concerned bodies as well as enhances and promotes learning and teaching process.

Regarding assessment standard, on overall is found to be high ($\bar{X} = 2.84$).

Considering particular heading, the result reveals that the teachers engaged in teaching of guitar have clearly set up the number of compulsory and optional songs for each class, which has been found to be very highly practiced ($\bar{X} = 3.23$). And that completely complies with guitar syllabus taught by the Siam School of Music, which stipulates that in assessment, students must perform compulsory and optional songs and the optional

songs performed must be closely complex with respect to the compulsory ones.

8.2 Regarding assessment instrument, procedure, and standard of guitar in Rajabhat Institutes is at intermediate level ($\bar{X} = 2.28$).

Assessment instruments, on overall are highly used ($\bar{X} = 2.71$). Considering particular assessment tool, it is found that teachers mostly utilize ratio value for making assessment on guitar practice, which is on average quite high ($\bar{X} = 3.20$). That is line with Sumet Surin (2544: 63) which affirms that teachers of music in elementary schools in Prachinburi province were conducting singing skills assessment through actual performance on the basis of ratio value.

Procedures undertaken for making assessment are practiced at intermediate level ($\bar{X} = 1.82$). On studying individual factor, it is found that teachers engaged in teaching of guitar in Rajabhat institutes mostly employ reference standard for conducting assessment as the highest ($\bar{X} = 3.23$). In line with the statement of Narut Sutahjit (2536:179), which affirms “Occasionally, more than single standard can be utilized for making assessment depending on what the teacher deems appropriate as well as justifies that assessment”. And he further states that the most important is the instructor must affix the assessment prior of the assessment to justify each student and should not lay down assessment standard after assessment has been already made.

Utilizing data from students’ portfolio in conjunction with practice of guitar, the fact found is, very low ($\bar{X} = 1.07$). That complies with the findings of Sumet Surin, which reveals that the teachers in elementary schools in Prachinburi could not use students’ portfolio for making assessment. Because it does not comply with the education reform and assessment policy i.e. using portfolio for making assessment result of learning in accordance to actual conditions that limits tests’ role, but emphasize on observation, data collected by teachers and marks gained from joint activities throughout the term.

With respect to assessment standard, found to be at intermediate level ($\bar{X} = 2.32$), concentrating on particular point, the fact found is teachers of guitar in Rajabhat institutes employ minimum grade for passing the test as the highest ($\bar{X} = 2.93$). That complies with the statement of Jandra Nikmanond (2538: 181), which states that the most popular mean of conducting assessment is on grade basis i.e. A B C D E or excellent, fair, rather good and should improve as it is the most convenient and easily understandable.

From the results of discussion points no, 8.1 and 8.2 It is found that teachers of guitar in Rajabhat institutes have the average gain on assessment making at intermediate level that affirms the study conducted by Silpachai Gongtan (2540: 90-94) which also had found that assessment making of the teachers of music in Rajabhat institute was at intermediate level.

The researcher has found that the most urgent issue is to develop, update and modernize the understandings and knowledge of guitar teachers in Rajabhat institutes throughout the country on the topic of “Making assessment on the practices of guitar”.

9. Suggestions

9.1 Rajabhat institutes should hold workshop seminars by inviting experts of the issue to atop guitar teachers’ knowledge on making assessment and its procedures. As well as to transmit and enhance modern teaching techniques.

9.2 Another qualitative research on the same topic should be re-conducted for better and clearer results.